

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTAN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KAROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Váci-körút 19
TELEFON-SZÁM: Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Tisztelettel kérjük azokat az előfizetőinket, kiknek előfizetése július elsején lejár, hogy azt minél előbb ujtsák meg, nehogy a lap küldésében fennakadás legyen.

Szetreaszka Domnule Tisza!

Budapest, június 28.

„Oroszlánból medve! Példátlanul tiszteletlen metamorfózis, milyenre csak önző hatalomvágy s legfeljebb még agvsorvadási örület vetemedhetik.“
(Egyetértés 1874 április 1.)

Az aradi oroszlánból oláh-tánczoltatta medve lett. Ez Tisza mérhetetlenül önző hatalomvágyának és reakziós örjögésének egyik leggyászosabb eredménye. A miniszterelnök megkapta ismét a vértanúk városának mandátumát, de a nemzeti érdek, a közlisztesség, a polgári becsület és a politikai erkölcs legázolása, szemérmellenül durva felrugaása árán.

Előttünk fekszik az Egyetértés ősi száma, amely a Tisza Kálmán uralmának kezdetén látott napvilágot. Vezérezikében lesújtó kritikát gyakorol az akkori megalkuvó korszak felett. Azóta közel negyven esztendő múlt el s most Tisza István, az öreg generális közkatona grófosított fia ül a miniszterelnöki bársonyszékben. De négy évtized nem volt elég, hogy a Tiszák gonosz gondolkodása megváltozzék, de, sajnos, a magyar nemzet is e hosszú idő alatt csak

egyszer, néhány évre tudta lerázni magáról a bihari igát, hogy azután ismét visszaessék a rabszolgá sorba. S amit néhai Csávolszky Lajos, a rettegett publicista 1874 április elsején írt, megáll ma is. A nemzet a merész hazugság álomporától elkábulva eszméletlen állapotba jutott s ez állapotában „nem vett tudomást azoknak az üzelmeiről, kik a további sorsát intéző hatalmat kezeikhez ragadták. Nem érezte, hogy vaskarikát fűznek orra hegyébe; nem sejtette, hogy az egykori büszke, bátor és nemes oroszlánból egykedvű, gyáván engedelmese medvét idomítanak“.

A nemzet nem érezte ezt akkor s ugy látszik, nem akar még most sem tudomást venni róla. Csakis ennek a sötét dekadenciának tulajdonítható, hogy a bihari Nero a magyar szabadság vérázattal földjén ismét mandátumot rabolhatott. És neki nem is teszünk szemrehányást. Aki birja, marja. És ő birta. Erőszakkal, presszióval, vesztegetéssel, etetéssel, itatással, ígérgetéssel, terrorizmussal, szuronytal és drága pénzen megvásárolt — oláh szavazatokkal.

— Szetreaszka Domnule Tisza!

Éljen Tisza ur, a nagy nemzeti hős, aki a miniszterelnöki székhöz kiszolgáltatja az ország utolsó verejtékes adófillérét s minden munkás kezét az osztrák hadseregnek, aki negyven horvát képviselő megnyerése céljából megsemmisíti a magyar állam szupremáciáját a Drávántul s aki a maga mandátumáért odaveti martalékul a dákorománoknak Erdélyt.

Az erdőben

Irta: Móricz Pál

(Utánnomlás tílos)

Zöld hullámokban hajladoznak az erdei lombok, mint a mélyseges tenger lütkéit, elrejtik a fészkelő madárt. A korhatag tavalyi levélről porhanyó földből buján illatoznak a sárga, fehér, kék virágok. Minden fából élet-erő árad, felüdüti az erdei hűvös levegőt s merl korai az idő, harmattól hajladozik a kövér fűszál. A gyöngyvirág öblös leveleiről gyöngyszemek pergédeznak. A lucok térdhajlásig felverődik, czombhoz tapad a fehér vászon katonanadrág. . . Messziről elhangzik a vadgalamb-bugás, vén kakukmadárnak rekedt buhogása. Harkály-kopácsolás csattog közelben. A rigófütty moraja ébreszti az erdő visszhangját. Az állatok birodalma ez a hely. Egy tisztáson gyáva nyulak handarikáznak, bohó nagy füllüket is megmozgatják. Őzikék lappanganak a kis patak felé . . . Felcsattan a láthatatlan madársereg csicseri hangja is. Énekszóval köszöntik a napfeljöttét, piros, fehér sugárpántlikákat szedegtet magára a hajnali szürkület, majd előérkezik a virradat is. Rózsás az arca, kék habos selyemből az inge és bodros tunikája a tündérléányoknak, lombkoronás fejükkel meghajolnak előtte az erdei fák . . . Mignem felszáll a hamvas köd, a pázsitos hajlatokban játszadoznak még nedves párák! Távolról zugás támad. Csörtetés, dobogás, riongó éles lónyeringés hallatszik, menten

a bokrok közé ugranak a nyulak, az őzikének is szárnya nő. Katonaszág tompa tömege dobog az erdei úton. Lovas tiszték, gyalog katonák. Század század után tűnik elő az elhagyott erdei ösvényen, a sötétzöld lombok elnyelik a sereget . . .

Órák múltán egy fürgé gyikocska ijedten lapul meg a redves lölggy kiduzzadt gyökerei között, ujjabb nesz támadt félszszel . . . Megpattan egy-egy száraz galy. A katona sipka tüskés bokron felakad, a szétnyomott akaratos cserje közül szuronyvég csillan ki. A katona sipkán fehér szalag jelzi az „ellenséget“. Előlép egy egész előírás szerint felszerelt gyalogos hadfi s utána maroknyi csoportjával egy hadnagy. A vizlaként kutató harezjárőrök ezek. A főcsapatot így biztosítják a szélekről az előhadak. Hangtalanul süppednek be az erdő testébe, mint zöld levélen a hernyó. E hernyó hátán, oldalán, fejénél szuronyok a mozgékony szőrök. Micsoda csend, micsoda nyomasztó, fojtogató csend ez ilyenkor, megüli, lenyomja a fűrkésző katonák lelkét, nyelvét . . . Mignem egyszerre csak belereceseg a csendbe néhány Mannlicher a patfogós, ropogós torkával.

— Állj! — vezényszó harsan fel. A segéd-tiszték lóhátról nekinyulva vágatnak széjjel. A tartalékokat lefektetik. Oldalról lucskosan, pihegve szaladoznak elő a megriasztott járőrök a jelentéssel:

— Jön az ellenség!

Az átellenes bokrokat beborítja a füst. Keményen ropognak a Mannlicher-puskák. Zűrzarvarosan harsognak a vezényszavak:

Arcczpiritó, elkcseserítő és felháborító, hogy ilyesmikre vetemedik a magyar nemzet önmaga kinevezte Megváltója, de jól teszi, ha teheti, ha a nemzet nem állja utját a szörnyű árulásoknak, sőt megengedi, hogy mandátumot szerez-hessen: a nemzet megbízólevelét, amely-lyel Bécs előtt is hivalkodhassék. Szégyenletes és gyalázatos eszközök árán jutott ugyan e mandátumhoz, de sokkal szégyenletesebb és gyalázatosabb, hogy a nemzetnek nem volt elég ereje ezt a merényletet meggátolni, hogy a magyar polgárság nem tudott ellentállni az aljas kísértéseknek és gyáván meghunyászkodott a megfélemlítés, a kancsuka lát-tára.

Igaza van Csávolszkynek: „A poli-tikai morál szemérmellen kéjhölgygyé fajult, miután zsebmetszőknek is mende-déket adott.“ Ez a negyven esztendő vitriolos mondás találoán jellemzi a mai helyzetet is. Annak az ezeregynéhány-száz független és becsületes aradi válaszpólgárnak a legteljesebb elismeréssel s tisztelettel adózunk bátorságukért és kötelességérzetükért, amelylyel a demo-krácia mocsoktalan lobogója alá siettek s mellette helytállottak minden korrup-czió és fenyegetésen át. De megdöb-benve kell látnunk, hogy az aradi ma-gyar polgárok kishitű részét csakugy meg tudta keríteni a hatalom, akár a bepálinkázott, hazaáruló oláhokat. Ez tölti el mélyseges fájdalommal a lelkün-ket s nem az, hogy Domnule Tisza elbi-torolt egy mandátumot.

De azért kétségbe még sem esünk.

Fejlődni . . . Oszlop félszázadokkal! . . . Feküdj . . . Tüzelni egyenest . . . Kettős ren-dek jobbra át . . . Futólépést indulj! — talpra ugranak a tartalék-csapatok is. A „gyorstüz“ járja már. Felbugnak a kürt-ök, dőbörög a dob, következik a „rajta, rajta“ . . .

A veszedelmes erdei tisztáson a Mann-licher-puskák ropogása között felhűzött szu-ronnyal, futólépésben nyomulnak át a ro-ham-oszlopok . . . Az egyik fehér sipkás szá-zados hangosat káromkodik, egy ravasz káp-lár sűrű cserjés dombtetőről maroknyi rajjal tartotta fenn a századot . . . Amodébb az ell-enség egy liztjét, a kövér hadnagyot katonái-vel a patakknak szorították neki. Az iszapos mederben hasra bukik a ludtalu, kövér „re-zorvista“ hadnagy. És a mogyoróbokornál, száz esztendőös tölgyek alatt összekavarodnak a bakák. Biztatni sem kellene az embereket. Szikráznak a szemek. Az agyra tódul a vér. A bajtárs leszurná bajtársát . . . Am a harci zsvajba belerikit ezüstszavu hangszerével az ezredkürtös. Beszűntetik a tüzelést, a harci-játékot, ujjabb kürtjelekre, melyeket teletüd-vel és szives-örömet fujnak a bikanyaku hajdukürtösök. A tisztásra gyülekeznek az er-dőségben elszéledezett csapatok. Gulákba rak-ják a fegyvert. Következik a vártonvárt nagy pihenő, midőn kosaraikkal, a baka-csemegék-vel s itókákkal tele talyigákon előkerülnek a kantinek; azonban a tiszturaknak még elébb a „megbeszélésen“ kell tulesni, melyen az „ezredes ur“ tálalgat fel keserű falatokat. Ki-jut a megrovásból még a legsüldöbb kis

Az aradi kisiklás újabb kiáltó intőjele annak, hogy a küzdelmet lankadatlanul folytatni kell a mételyes közélet meg-tisztításáért és a demokratikus választási reformért. Ezt a szerencsétlen országot csakis az általános, egyenlő és titkosan gyakorlandó szavazati jog mentheti meg a végső elzúllástól. Új elemeknek, friss erőknek kell jönniök, gerinczeseknek és becsületeseknek, akik nem alkuszhatnak meg nem vehetőket. Arad ismét veszélyhelye lett a magyar szabadságnak s a győzedelmes utonálló bihari gárda, élén Herczeg-Ocskay brigadérossal mámorosan üvöltötte együtt a megköttyösödött oláh dászkákkal és pópákkal:

— Szetreaszka Domnule Tisza!

Teli tüdővel orditsanak, hadd hallja az egész világ. Meg azután ugyis utoljára ordítanak. Mert nincs messze az idő, amikor a proletárok, az eddig jogfosztottak korrumpálhatatlan száz-ezrei ezt a korrump, cenzusos s nevére érdemtelen intelligenciát önásta politikai sirjába lökik. És az lesz a felszabadulás dicsőséges ünnepe!

Budapest, június 28.

Kossuth Ferenc tüdülése. Kossuth Ferenc szívgyöngesség miatt orvosai tanácsára július hó 3-án hosszabb kúrára Nauheim-fürdőbe utazik.

Hazai miniszter Kassán. Kassáról jelentik: Báró Hazai Samu honvédelmi miniszter ma este 7 órakor ideérkezett.

A dicsőségmentártoni választás. Dicsőségmentártonból jelentik, hogy ott ma Sándor János helyettes minisztert egyhangulag képviselővé választották.

A lelkészek fizetékigézésítése. Debreczenben az országos református lelkészegyesület Ballaházár Dezső püspök elnöke alatt választmányi ülést tartott, amelyen foglalkoztak a lelkészfizetés kiegészítési törvénnyel; elhatározták, hogy akciózt indítsanak a lelkészi fizetésrendezés végleges megoldása dolgában és fölkérik a konventet, hogy eszközöljön ki annyi államsegélyt, amennyiből a lelkészi fizetések törvényszerű kiegészítése lehetséges.

„Czingi”-kadétnak is, hacsak „jó fedezéket” nem keres magának a kövér óriás Elefánthy százados háta megett . . .

Görgényi ezredes négyszer-ötször is áttörülgeti pápaszemét. Sok köhécselés után végre is belekezd „mondókáiba”, mely természetesen mindig azzal végződik:

— No, ezt a gyakorlatot jobban, katonasabban is megcsinálhatták volna az urak! — de míg ezt a „szentenciát” leszúri az ezredes ur, másfél óra legalább is beletelik és mire a visszakerülnek, leginkább üres a kantinos tiszt urak éhesen-szomjasan századaikhoz „kolesze”. Kutyánszky főhadnagy a tömpe cseh orrával ilyenkor mindig az „önkéntesekre” szuszog.

— Ez a telhetetlen brancs olyan, mint a sáska, — dünögi a vén rácz Putics Bogulyob századosnak — felesznek és beszopnak ezek mindent. Nem katonák, nihilisták ezek . . .

— Csak hadjad el főhadnagy, — legyinti csontos kezével a vén Putics Bogulyob kapitány, akít a „megbeszélésen” különösen agyonlugozott az „üzletvezető” (hátamegett az ezredest nevezték így!), — ti kaptátok dicsőség, én meg kaptam rántott tojással kolbászka, lágy kenyir, pálinkád, meg a finom bakator bor az erdei csárdában zenyém százzaddal, mint hadifogoly az ellenséges vonal megett; no meg a zezredes ur is mondta valamit, hát csak ti azirt legyetek biszkék . . .

A pihenő után vidáman, frissen sorakoznak a századok. A kanyargós erdei uton elindul hazafelé az ezred. Hamiskásan verődnek vissza a nyers fiatal hangok, az évődő bakaróta-szóveg:

A szociáldemokratapárt kongresszusa. A magyarországi szociáldemokratapárt ez évi rendes kongresszusát, a politikai viszonyokra való tekintettel, 1913. október 19., 20. és 21-én tartja meg.

Még egy bizalom. Bajáról jelentik: A város törvényhatósági bizottsága ma délután rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen bizalmat szavazott a kormánynak.

Szentesített törvényozik. A hivatalos lap holnapi száma közli, a Japánnal 1912. évi október hó 28-án kötött kereskedelmi és hajózási szerződés becikkelyezéséről szóló 1913. évi XIX. törvény-czikket.

Oláhosítás hivatalból. Az oláhok főpapjai panaszkodtak a magyar kormány előtt, a magyar nyelv kötelező tanítása miatt. Kijelentették, hogy szívesen elfogadják iskoláik részére az államsegélyt, de a magyar nyelv sikeres tanításáért nem vállalnak felelősséget, mivel az akadályozza a román kultúra terjedését. Az illető kormányférfiak udvariasan és mosolyogva biztosították a magyarul jól tudó főpapokat, hogy panaszukat jóakarattal orvosolni fogják. De azt nem mondták el, hogy *Mettanu őrsek teljesen elnuomia a fenhatósága alá eső tanítóegyesületeket és iskolákat.* A tanítók egyesületeiben 1910 óta nem szabad magyarnyelvű értekezést előterjeszteni, de még a törvényben kimondott magyarnyelvi oktatásból sem mutathatnak be tanításokat, míg azelőtt a tanítók saját jól fogott érdekükben önként és gyakran cselekedtek ezt. Ujabbban ezekben a tanítótestületekben a hivatalból megjelenő kir. tanfelügyelővel hivatalosan csakis oláhuul érintkeznek. A tanítóknak azt az utasítást adták, hogy a magyar nyelv tanításánál ne igyekezzenek feltűnő sikert elérni, mert oláh tanügyi hatóságuk ezt nem veszi szívesen. Iskoláikban a magyarnyelvű, sőt a magyar-oláh nyelvű tankönyvek használatát is törvénytellennek jelentették ki. Oláhuul egy szót sem tudó gyermekeket még a állami iskolában is arra kényszerítettek papjaik útján, hogy oláhuul tanítsák a hittant. Sok száz faluban a magyarság analfabéta marad, vagy eloláhosodik, mert csak oláh iskola áll rendelkezésére, hol a magyar tanköteles gyermekeket nem látják szívesen, vagy ha igen, ugy eloláhosítják.

Egyházkerületi közgyűlés. A tiszai evangélikus egyházkerület szeptember 17—18-án fogja megtartani rendes évi közgyűlését Miskolczon.

Örmester ur az áldóját magának,
Egye meg a sűrűjét a zupának . . .

Azután elnyeli az öreg nagyerdő a nótás hajdu fiukat. Elcsendesülnek a meggázolt ligetek . . .

— Fílió, tílió! — furulyázgatását újból kezdi a nekibátorodott sárgarígó. Méla kolompszó is kondul. Játékos borjúk széledeznek elő a tógyes jámbor tehénmamákkal. Vastagokat harapnak a kövér erdei pásztírók.

— Ni, te né! Pista, hé! — meglepődve sikolt fel az egyik pásztorgyerek — ez meg itt micsoda fényes réz!

— Kapszli ez, te szamar! — magyarázza szakértőleg a tizesztendős öregebbik bojtár s utána kap a Görgényi ezredes ur szigorú parancsa ellenére ott felejtett, elhagyogatott Mannlicher-töltényhüvelynek. — adsza, hé! majd jó lesz az ünneplő nádpálczikámra fokosnak . . .

A Bandi, a kisebbik bojtár, ki még csak nyolczéves, de izmos, erős buczkó kölyök, hátraveti fejét:

— Én találtam! Jó lesz ez az én vadkörtefa botomra is . . .

— Add ide, míg szépen vagy!

— Csak lassabban! — vágja vissza Bandi s a Pista már a gyepre dobta a bekötöttujju kis cifra szürt. Összedül a két gyerek. Csivog a pulikutya, feddőleg vakkint a Bunyó, a vén komondor, bambán sorjáznak karikába a nehézes tehének . . . Ez az igazi erdei háború: a két kölyök a füben gyömöszöli egymást . . . Buhog a kakukk, csörög a szarka, vércsog a vércse, turbékol a vadgalamb, ha emberek harczát látják, kárörvendők az erdei madarak.

Előnyben a hármasszövetség

Budapest, június 28.

A Balkán-félsziget újra nagy bonyodalom előtt áll. Szerbia egészen mostanáig huzta, halogatta a döntést, mert a szerb kormány kétségben volt a felől, vajjon Románia hajlandó-e Bulgária ellen helyezkedni és azok sorába állni, akik Bulgáriát minden eszközzel meg akarják félemlíteni. Románia végül ma elhatározó lépést tett és mozgósított Bulgária ellen.

Ebben a pillanatban, egy új balkáni veszedelem küszöbén, meg kell állapítani, hogy ezt a veszedelmet ismét Oroszország és közvetve a hármasszövetség döntötte Európára. Oroszország békés szándéku akciójának most derült ki, hogy miféle mellékcélja volt, most lett nyilvánvaló, hogy Oroszország csak ürügyet keresett a beavatkozásra és adott pillanatban Szerbia mellé ugrott, bár Szecbia volt az az állam, amely Bulgárral szemben mindvégig csak a jogtalanság alapján állott. Oroszországnak könnyű volt a hármasszövetség nevében ezt a kétszínű politikát folytatnia, amikor a francia s német surlódások annyira elmérgesedtek s Franciaország szívesen támogatót minden olyan akciózt, amely a hármasszövetség érdekei ellen való.

Ez a hármasszövetség-elleni akció ma teljes nyíltsággal áll mindenki előtt. Az osztrák-magyar monarchia a maga érdekeinek védelmében mindenáron korlátozni akarja Szerbia törekvéseit s a saját létérdekei szempontjából kénytelen ügyelni arra, hogy a szláv elhalatmasodás ne fenyegetse Európát. A monarchia és Oroszország közötti konfliktusnak ez volt az utközpontja, s mikor már mindenki azt hitte, hogy a konfliktus elmúlt, jött Oroszország és ismét segédkezet nyújtott Szerbiának a monarchia elleni manőverében.

A legujabban kitört krízisnek a legszenzációsabb momentuma Románia állásfoglalása. A hármasszövetség mindenkor úgy tekintette Romániát, mint egy hallgatólagos szövetségét, amelyet támogatót s amelytől szükség esetén támogatást remélt. Így volt ez az utolsó pillanatig. S most, amikor Oroszország ismét Szerbia kezébe adja a fegyvert, hogy Szerbia Bulgária ellen, Oroszország pedig a monarchia ellen arathasson győzelmet, most Románia kiugrik ebből a hallgatólagos szövetségéből, a hármasszövetség és Oroszország külön biztatására Bulgária ellen mozgósít, hogy némi területi kárpótlásra tegyen szert.

Szerbia és Bulgária között folyik itt a küzdelem, de ezeken a konkrét tényeken felül kiütököznek itt a sokkal magasabb és nagyobb jelentőségű szempontok. A hármasszövetség elhódította Romániát a hármasszövetségtől, a hármasszövetség harczol és ismét győzedelmeskedni akar a béketörő és kicsit tehetetlen hármasszövetség felett, a hármasszövetség odaadta magát a délszláv politika céljaira és a nagy európai surlódás, az általános fegyverkezés, a nagy diplomáciai kámpány mind e körül forog: a hármasszövetség meg akarja nyerni a szlávorságot a maga céljaira, hogy annál nagyobb erővel küzdhessen a hármasszövetség ellen. Franciaország Németország ellen, Oroszország pedig a monarchia ellen állított fel évtizedekre kiterjedő harcprogramot és most folyik a nagy szervezkedés, mennél nagyobb szaporítani a tábort, megnyerni Romániát és a szlávorságot ezeknek a céloknak, ez mind csak előmunkálat a nagy európai konfliktus esetére s ebben a pillanatban, a nagy európai konfliktusnak eme balkáni epizódjánál úgy látszik, mintha ismét a hármasszövetség volna előnyben.

A korrupció diadala

— Tisza lett Arad képviselője —
Részeg oláhok választották meg

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 28.

Arad városában győzött a korrupció, a terror, a vesztegetés és — Tisza István. A részeg oláhok tömege, amelyet már hetek óta állandóan itatott Arad külvárosaiban a munkapárti korteshad, szetreaszka Tisza kiáltással vonult a választási urnához és adta le voksát Magyarországra esküdt ellenségére és a hazáráról nemzetiségek legjobb barátjára: Tiszára. Ezekhez csatlakozott egy csomó hatalomsóvár és czimhajász tózsér, egy tömeg megfélemlített hivatalnok és végül az aradi választók söpredéke, mely csak arra adja le szavazatát, aki többet fizet. Tisza kortesei pedig fizettek, mint a köles. Azt mondják, hogy közel egymillió koronájába került a munkapárti sokasszának ez a piszkos mandátum. És ezt mi nemcsak elhiszük, hanem még keveseljük is.

A pénz győzött Aradon és nem Tisza győleletes szmélye. Ezt nemcsak mi mondjuk, hanem velünk együtt olyan munkapárti sajtóorgánumok is, amelyek semmi különösebb jelentőséget nem tulajdonítanak az aradi választásnak, mert, állításuk szerint, ott feltétlenül az győz, akinek jobban korteskednek. A korteskedés pedig a mai idejélt mult választási rendszernél nem jelent egyebet, mint pénzt és ismét pénzt. Mert máskülönben igazán nehezen történhetne meg az a felháborító eset, ami ma megtörtént Aradon, hogy egy olyan ember lehessen a város képviselője, akit a város lakosságának tulnyomó többsége nem akar. Akit még csütörtökön harmincezer főből álló tömeg — a város lakosságának csaknem fele — abczugolt nyílt téren és akinek két-három bárójelöltön és Herczeg Ferenczen kívül nincs egyetlen igaz barátja egész Aradmegyében. És ez az ember mégis 907 szótöbbséggel lett képviselő. Összesen 2470 szavazatot kapott, míg ellenfele csak 1563-at! . . .

Nem füzünk kommentárt a számarányhoz. Minek is! Csak konstatáljuk, hogy Aradon van még 1563 becsületes választó.

Az aradi küzdelem lefolyásáról egyébként alábbi tudósításunk számol be:

A választás előtt

Aradon három nap óta zuhog az eső és azonkívül is metsző hideg szél süvit végig a város utcáin. Kora reggel az utcák még teljesen üresek. Csak a kávéházak vannak teljesen telve, ahol az emberek a presszió legképtelenebb válfajairól adnak egymásnak hírt. Mindkét párt hívei reggel nyolcz óra tájban kezdenek gyülekezni, ekkor élénkül meg valamelyest az utca.

A város telve van csendőrséggel és katonasággal. A Városház előtti téren hat század gyalogos, egy század huszárság táborozik. Ezenfelül 232 csendőr és 100 rendőr van összpontosítva. A kivonult fegyveres erő felett Greén Nándor és Fekete Miklós altábornagy rendelkezik.

A tegnapi napon mára hirdetett sztrájk részben megtörtént, amennyiben a Weitzer-féle vagongyár és az Aradi automobilgyár munkásai, körülbelül 800—1000 ember, sztrájkba lépett. A napot elmulasztott munkát állítólag fogják behozni.

Dr. Fábry Sándor nyugalmazott főispán, az aradcsanádi vasutak igazgatója a választási elnök, aki már reggel nyolcz órakor megjelent a szavazatszedő-küldöttségekkel a szavazó-helyiségben, hogy az aktus megkezdésének szokásos formáit elintézzék. Kihirdette, hogy gróf Tisza Istvánt tizenkét szavazó, gróf Széchenyi Aladárt pedig huszonhárom szavazó ajánlotta s hogy a szavazatok szedését kilencz órakor fogják megkezdeni. Az elnök ki is ment a városháza erkélyére, hogy intézkedését a

választópolgároknak ünnepélyesen kihirdesse. De a kihirdetés elmaradt. *Egy lélek sem volt a téren.*

A pártok felvonulása

Ma reggel zuhogó esőben vonultak fel a pártok. Feltűnt, hogy jóval nagyobb számban vannak az ellenzéki csoportok. Az ellenzék táborában leirhatatlan a lelkesedés. Gróf Apponyi Albert és gróf Károlyi Mihály és a többi képviselő, zuhogó esőben, esernyő nélkül jár-ke és buzdítja a polgárokat.

A Kossuth-szobor-tér felől jönnek a munkapárti pirostollasok s a Szabadság-térről az Andrássy-téren és Városház-utcán át a nemzetiszintollas ellenzékiek annyira el vannak választva, hogy még nem is igen láthatják egymást. Zene szóval jön mind a két párt. Négy-ötszáz emberből állanak a csoportok. Zene is van, énekeszó is van, de az eső mindent eltompít. Érdekes az ellenzékiek menete. *Ott vannak az asszonyok is, urinők és munkásasszonyok egyaránt. Ők a leglelkesebb kortesek.*

A felvonulás minden rendzavarás nélkül történt, eltekintve egy kis jelentéktelen *asszonyháborútól*. Két Tisza-párti szavazó ugyanis valahogy betévedt az ellenzékiek közé. A *vöröstollas embereket megrohanták az asszonyok* és csak csendőrok tudták kimenteni őket szorongatott helyzetükből. *Egy asszonyt elő is állítottak a rendőrok.*

A nők különben sok gondot okoznak a rendőrségnek. Odaferkőztek a katonák sorfala mögé és a bevonuló munkapártiakat szinte személyenként becsmérlo szavakkal illetik.

A választás kezdete

Kilencz órára a három bizottság elfoglalta helyét és megkezdődött a szavazás. Tizes tudnósokban bocsátják be a szavazókat a választási urnához. Gróf Széchenyi Aladár az első szavazók a következők voltak:

Az I. választási bizottság előtt: *Abaffy György és Abaffy Gvula*, mindkettő jószágigazgatóság tisztviselő;

a II. választási bizottság előtt: *Csák Lajos és Zámor István*;

a III. választási bizottság előtt: *Kollert Zsigmond vasutas és Bujdosó Pál*.

Gróf Tisza Istvánra elsőnek a következők szavaztak:

az I. választási bizottság előtt: *Jajringér Károly*, egy beteg ember és *Zerkovitz Rudolf*;

a II. választási bizottság előtt: egy munkapárti lap munkatársa és *Kövér Zsigmond*;

a III. választási bizottság előtt: *Keinitz* Maver kereskedő és *Mison* Vazul.

Az ellenzéki táborban nagy lelkesedést keltett, hogy *Zsubánszky István* szerb esperes-plébános Széchenyi Aladár szavazott.

Megható jelenet játszódott le az első szavazó-bizottság előtt. Hordágyon egy súlyos beteg embert hoztak. *Kollert* Ferenc lakatosmestert, aki alig hallható, vengve hangon mondta ki Széchenyi nevét.

A vasutasok az ellenzéken

Az ellenzéken az első nagyobb választási csapat a *nyugdíjas vasutasoké* volt. Nyolczvanan voltak. Egytől-egygig Széchenyire szavaztak.

Majd jött gróf *Károlyi Mihály*. *Ötven vasutas szavazót vitt az urnához*. Az ellenzéki szavazók riadó éljenzésben törtek ki:

— Éljenek a derék vasutasok!

Az éljenzést visszhangozta az egész tábor.

Az első között szavazott le Széchenyire *Sziklay* Artur államvasuti főfelügyelő, akit leirhatatlan lelkesedéssel köszöntöttek. A vasutasok sorra követték bátor példáját. A harmadik küldöttség előtt az elsők között szavazott le *Kollárt* Zsigmond vasuti osztályvezető. Őt is zajosan megéljenzették.

Érdekes, hogy az ellenzék hívei közül elsőnek éppen olyanok szavaztak le Széchenyire, akikkel szemben a munkapárt nagy pressziót fejtett ki. Illyenek voltak a főntebb említettek kivül: dr. *Appel Géza*, állami jószágigazgató, *Vajda János* államvasuti főellenőr és sokan mások.

A vasutasok egymásután jönnek csoportosan és lelkesedéssel adják le szavazatukat gróf Széchenyire. A közönség tomboló lelkesedése közben vonulnak az ellenzéki zöld-tollal kalapjuk mellett a szavazó-urnához. *Vajda János*, a helybeli vasutas-szövetség elnöke és *Sziklay* főfelügyelő vezeti őket.

Egy harmincz vasutasból álló csoport piros

tollal vonul az utcára és lesütött szemmel Tiszára akar szavazni.

Apponyi találkozott velük az utcán. Megszólította őket:

— Ti magyaar emberek, ti vasutaok vagytok!

A harmincz vasutas mint egy ember kapta le a szegyetollat kalapjáról és *leszavazott Széchenyire*. A szemtanuk könyezve szemlélték a szép jelentet s megéljenzették az öntudatra ébredt vasutasokat.

A kimondhatatlan lelkesedés láttára, mely szinte az egész város lakosságát magával ragadta igen sok, eddig munkapártinak tudott választó is leszavazott Széchenyi Aladárra.

Vajda János, az aradi vasutas-szövetség elnöke, akit pedig Tisza-pártinak hittek s aki legutóbb egy banketten csakugyan felköszöntött is mondott Tiszára. — mint már főntebb említettük. — az első között szavazott le Széchenyi Aladárra. Az ellenzék plakátokon hozta ezt a közönség tudtára, amely harsogó, éljenzésbep tört ki, mert ebben nagy hatást látott a vasutasok állásfoglalására.

A vasutasok csakugyan híven szavaznak Széchenyire. A leszavazott vasutasok délben önként szoiigálatba mentek, hogy fölváltsák társaikat, hogy azok is leszavazhassanak az ellenzék jelöltjére.

Munkapárti terror

Tíz órakor a szavazatok állása ez volt:

| | |
|-----------|-----|
| Tisza | 200 |
| Széchenyi | 200 |

A turnusokat déli félegy óráig mindkét párt bírja. Ekkor így állt az arány:

| | |
|-----------|-----|
| Tisza | 660 |
| Széchenyi | 660 |

Ekkor kezdett jelentkezni a hetek óta folyó munkapárti terror és vesztegetés hatása, amelyről hallatlan dolgokat beszélnek azok a szemtanuk, akiknek alkalmuk volt bepillantani a munkapárti kártyáiba. Eszközeikben nem voltak válogatósak. Az ellenzék irodájában *két széjjelvágott százkoronást deponáltak*. Arról is érkezik hír, hogy pénzügyőrök járáltak a városban és az *italmérési engedély bevonásával fenyegetőztek*. Számos panasz érkezett arról is, hogy a magánhivatalok vezetői ráparancsoltak alkalmazottaikra, hogy a Tiszár szavazzanak. Egy ilyen panasz folytán gróf *Apponyi* Albert távirati uton panaszt tett *Ormódy* Vilmosnál, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság vezérigazgatójánál, hogy az *aradi főnök presszionálja az intézet tisztviselőit*.

De se vége, se hossza nincs annak a sok manővernek, erőszakosságnak, amelyvel Tisza érdekében az emberek meggyőződését megkorrigálni igyekeztek. Majd szép lassacsokán lehullik ezekről is a lepel.

Valóban szédítő összegekről beszélnek a városban, amelybe ez a szegyenletes választás került. *Millió koronáról* suttognak, amelynek tisztátalan eredetét egy újabb pártkassza-pör volna hivatva megállapítani.

A terror legborzasztóbb példája, hogy a munkapárt 900 oláh választót preparált állapotban bezárt egy csürbe és ott tartják őket mindaddig bezárva, amíg szükség nem lesz rájuk. *Andrény* vas kereskedő ma reggel magához hivatott 40 kiskereskedőt és az élvezett hitel megvonása mellett arra kérte őket, hogy szavazzanak Tiszára.

Ily körülmények között nem csoda, ha a munkapárt még mindig tud szavazókat szállítani és győzi a turnusokat, míg az ideális eszközökkel dolgozó ellenzéki választók lassanként elfogynak.

A szavazatok arányában az első lényegesebb különbség *délben félkettőkor* mutatkozik, amikor az arány a következő:

| | |
|-----------|-----|
| Tisza | 931 |
| Széchenyi | 736 |

Huzzák a szavazást

Déltuán *félháromkor* a szavazatok aránya ez:

| | |
|-----------|------|
| Tisza | 1230 |
| Széchenyi | 907 |

Az eső folyton zuhog, de azért az utcákon még mindig nagy az élénkség. Széchenyiek a harmadik szavazatszedő küldöttségénél *vannak több-*

ségben, de ott nagyon lassan megy a szavazás, egy óra alatt alig 15—20 ember szavaz le.

Négy órakor már Tisza 522 szóval vezetett.

| | |
|-----------|------|
| Tisza | 1637 |
| Széchenyi | 1115 |

Az utca nagy elkéséredéssel fogadja a munkapártiak alönvételét. A szavazásra vonuló munkapártiak nem is mernek mutatkozni és zárt kocsikban vágnak át a tömegben. Bent a választási helyiségekben azonban a legnagyobb rend van.

A második küldöttségél a választási elnök fél hat órakor kitűzte a zárórát, mert a turnusokra már csak gyéren jelentkeztek. A harmadik küldöttségél még mindig csonó szavazó várakozott, mert az elnök huzavonája miatt nem kerülhetett sor rájuk. Gróf Károlyi Mihály több képviselővel panaszt tett a választás elnökénél, hogy amíg az első és második küldöttségél több, mint ezer szavazatot adtak le, addig a harmadik küldöttségél még csak háromszáz juthattak az urnához. Gróf Károlyi hozzátette, hogy ez az eljárás nem felel meg a törvényeknek. Az elnök e szavakra kiutasította a teremből az ellenzék bizalmi férfait, mert fellépésükben illetlenséget látott. A munkapártiak hangosan kiabáltak:

— *Disznóság!*

Az elnök azonban ismét meggondolta a dolgot és visszavonta ezt az intézkedését, konstatálva, hogy a függetlenségi párt példás rendben viselkedett, ellenben éppen a munkapárt nyugtalanokdék lehetetlen módon. Palugyav Móríciz megköszönte az elnöknek, hogy ezt konstatálta.

— *Sajnos, elismerem* — felelte az elnök.

Hét órakor Tiszának már nagy többsége volt:

| | |
|-----------|------|
| Tisza | 2180 |
| Széchenyi | 1380 |

Véres finálé

Este fél 11 órakor hirdette ki dr. Fábrí Sándor a választás elnöke a választás eredményét. Leadtak összesen 4033 szavazatot. Ezek közül

| | |
|-----------|------|
| Tisza | 2470 |
| Széchenyi | 1563 |

szavazatot kapott, tehát gróf Tisza István 907 szavazattöbbséggel országgyűlési képviselővé választották.

A választási helyiség előtti téren több ezer főre rugó tömeg hallgatta végig az eredmény kihirdetését, amely a számarány hallatára irtózatossá dühre gerjedt.

— *Abczug Tisza!*

— *Le a nemzetgyilkos!*

— *Pfuj! Szégyen! Gyalázat!* — ilyen kiáltások röpkedtek a levegőben és a tömeg hangulata egyszerre forradalmivá változott át.

A teret körülálló lovas és gyalogos csendőrség erre kardot huzott és a tömeg közé rohant. Irtózatossá kavardás támadt. A csendőrök buzgón használták kardjukat és több véres sebesülést történt. A tömeg riadtan futott szerte, de legnagyobb részben a Központi-kávéház felé menekült, ahová a csendőrök váratlan rohama ugyszólván rávetette. A csendőrség ide is üldözte a tüntetőket. Amikor a csendőrrattak a kávéház terrassza elé ért, akkor revolverlővés dördült el a kávéházi asztalok mellől. Több se kellett a csendőregényeknek. Berohantak a kávéházba, ott összetörték, összezúrták mindent és megkardlapoztak mindenkit, akinek csak közelébe fértek. Egy néhány éles vágás is esett és itt is több sebesültje volt a tüntetésnek.

A Központi-kávéház volt az ellenzék kortestanyája és még egynehány ellenzéki képviselő a csendőrrattak idején ott időzött. Ezek közül Platthy Györgyöt, Palugyav Mórícizot és Bakonyi Samut tetteg inzulták a csendőrök. Egy Oprea Péter nevű jogszigorlót, akit azzal gyanúsítottak, hogy ő lőtt a csendőrökre, vasra verték és úgy szállították be a rendőrség fogházába. Végül is a csendőrök kivertek mindenkit a kávéházból, azután pedig lezárták a helyiséget, ahol egyetlen butordarab sem maradt épen.

Az utcán egy darab ideig még tovább folyt a tüntetés és itt is volt még egy pár csendőrrattak. Csak éjfél felé tisztult meg a tüntetőktől az utca. A városban az izgatottság óriási.

Tüntetés Budapesten

Budapesten ma este 10 órakor több száz főnyi tömeg izgatottan leste „Az Ujság” Erzsébet-körúti olvasóterme előtt az aradi választásról érkezett híreket. Amikor tíz óra után kifüggesztették az ablakba a legújabb eredményt, mely ismét csak azt mutatta, hogy Tisza több száz szóval vezet, a tömeg dühre gerjedt és kődobásokkal bezúrták az olvasóterem hatalmas üvegtábláját. Hirtelen tüntetés keletkezett, amely most már nemcsak az „Az Ujság” olvasótermét ostromolta, hanem a szomszéd házak ablakait is. Közben egyre zúgott a Tiszát becsmérő nevek áradata.

— *Vesszen a bécsi lakáj!*

— *Abczug Tisza!*

— *Pfuj! Le a hazáruzóval!*

kiáltotta a fékevesztett tömeg és minden egyes kiáltás után felhangzott a bezúrt ablaküvegek csörömpölése. Végre is megérkezett a rendőrség, mely, azután nem kis küzdelemmel, szétszórta a tüntető tömeget. Több előállítás történt.

Tisza eladja a magyarokat

— *Kész a paktum a horvátokkal* —

Suttymban szerkesztik a sajtó-törvényt

— *Saját tudósítónktól.* —

Budapest, június 28.

A mai nap eseményei eltörpülnek természetesen az aradi küzdelem mellett, de Tisza azért gondoskodik újabb szenzációkról. Ma megjelent a horvát unionisták értekezletén és nagy beszédet mondott, melyben mindenben daferált a horvát képviselők kívánságainak. Ugy hát majd hivatkozhatik rá, hogy rendet teremtett Horvátországban, de ebben a rendben nem lesz köszönet. A magyarság minden jogairól lemond Tisza cserébe azért, hogy nemzetellenes politikájának támaszai legyenek oda lenn és fentartja az egész kázhozatos rendszert, mely Horvátországban éppúgy a nép kiszípolozásán hizik, csakugy mint az anyaországban Tiszáéké, hogy annál nagyobb legyen az összhang a két államtest kárhozata között.

Külön érdekességgel bir, hogy a sajtó-törvény készítését megelőző tanácskozásokból kihagyták a Kuria elnökét, Günther Antalt, a koalíció volt igazságügyminiszterét. Ez a mellőzés nyilván kettős célú szolgál: egyrészt Günther ellenezné a sajtó kalodába-szorítását, másrészt pedig a kormány nem akarja, hogy az ellenzék idő előtt értesüljön a tervezett mérnyeletről, mert attól tart, hogy Günther köznélne a terveket ellenzéki barátaiival.

Részletes tudósításunk a következő:

Tisza és a horvátok

Khuen-Héderváru Károly gróf ma délelőtt hosszabban tanácskozott Tomasics Miklós, volt horvát bánnal. Délelőtt tíz órakor a Budapesti időző horvát képviselők folytatólagos tanácskozásra ülték össze Pejacsevics gróf elnöke alatt az Angol Királynő szállóban. Az értekezleten még egyszer végig mentek azokon a kívánalmakon, a melyeket a horvát kérdés megoldása körül támasztanak és precizizáltak a helyzet szanálásához szükséges módokat. Tizenegy óra tájban Pejacsevich Tivadar gróf felfüggesztette az értekezletet és a miniszterelnökért ment. Tisza István gróf féltizenkét ókor megjelent az értekezleten. Előbb felvilágosítást kért, a neki átvutított memorandum néhány homályos passzusára vonatkozólag és ennek megtörténtével hosszabb beszédben ismertette álláspontját. Annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a királyi biztosság felállításával létesült rendkívüli állapotot céznek senki sem tarthatja. Átmenet ez, amelyet addig fenn kell tartani, amíg a nyugodt alkotmányos működés előfeltételei beállnak, de tovább egy nappal em. A nyugodt alkotmányos élet természetesen nem képzelhető

el, csak Magyarországgal való unióval és a két ország között létrejött kiegyezési törvény változatlan fentartása mellett. Ezt várja a magyar kormány mindazokól a tényezőktől, akik részt akarnak venni Horvátország ügyeinek intézésében és ezt helyezheti kilátásba a saját részéről is. A kormány működésében vezérfonálként húzódik a kiegyezéshez való lojális ragaszkodás, ennek határozott és erélyes végrehajtása Horvát-Szlavonország részére, az abban lefektetett jogok becsületes elfisérése. Amennyiben a kiegyezés egy vagy más rendelkezését illetőleg nézeteltérés merülne fel, igyekezni fog gaz objektív uton való megvitatás és kölcsönös kapacitáció útján elhárítani és tartózkodni kíván attól, hogy vitális kérdések szabályszerű és végleges megoldásának egvöldalu törvényhozási rendelkezésekkel prejudikáljon. Ami különösen a felvetett konkrét kérdéseket illeti, a maga részéről is szükségesnek tartja a vasuti szolgálati pragmatika revízióját. Fentartja az előző kormányynak erre vonatkozó álláspontját és a kérdést mielőbb megoldani kívánja. Készséggel ad kifejezést annak szentesített törvény végrehajtassék és az államvasutaknak ügyei megoldásának elháríthatatlan akadály ne álljon utjában. Végül hangsúlyozta, hogy Horvát-Szlavonországok számára biztosított törvényes jogok tiszteletben tartása mellett készséggel fog a kormány saját hatáskörében mindent megtenni, amivel ez országoknak jogos érdekeit és gazdasági fejlődését mobdithatja elő. Megjegyzti, hogy a szeme előtt lebegő akció következetes, czéltudatos keresztülvitele végett igyekezni fog mielőbb javaslatot hozni a horvát-szlavon miniszteri állás betöltése iránt. Az egybegyűlték e kiellenzéseket megnyugvással vették tudomásul.

Bizalmas diszkussziók eredményeként Tisza azután megállapodott a horvát képviselőkkel, hogy gróf Pejacsevich Tivadar fogja horvát miniszterré kinevezetelni, amit a tanácskozók ugyan szívesen fogadtak, de szerencsés megoldásnak egyáltalán nem nevezhető. Kérdéses, hogy a haladópartiakon kívül szimpátiával fogják-e fogadni a többi pártok. Annyi azonban bizonyos, hogy az elmégesedett horvát viszonyokban ezek a megállapodások, bár Tisza hajlandónak nyilatkozott már eddig is a magyarság elárulására, nem lehet gyökeres javulást elérni. Erről egyébiránt alkalma lesz meggyőződni Tiszának, aki a délután folyamán közölte Pejacsevicsel, hogy a közel jövőben néhány miniszterlársával személyesen fog leutazni Zágrádba, hogy az összes horvát pártok vezetőivel tanácskozzék.

Készül a cenzura-törvény

Az igazságügyminisztériumban napok óta fontos tanácskozások folynak a választójogi biráskodás és a sajtótörvény revíziója ügyében. A konferenciákon dr. Balogh Jenő igazságügyminiszter elnöklésével Vadász Lipót és Törny Gusztáv államtitkárok, Rickl Gyula miniszteri tanácsos és Vavrik Béla, a Kuria másodelnöke vesznek részt. Günther Antal, a legfelsőbb bíróság elnökét kirekesztették ezekből a nagyfontosságú tanácskozásokból, ami bizonyára kombinációkra fog alkalmat adni, miután Günther tavaly a főrendiházi ülésen törvénytelennek deklarálta a június negyedik szavazást. Ennek a politikai állásfoglalásnak alighanem nagyrésze van Günther mellőzésében, bizonyos, hogy őt is meghallgatták volna, ha Vavrik példájára a kormány mellett tör lándzsát. A Kuria elnöke azonban hű maradt elveihez. Ezért ne m kérdezik meg Günther Antalt, akinek nemcsak mint a legfőbb bírónak és vol igazságügyminiszternek, hanem mint volt ujságírónak is bizonyára volna néhány szava a sajtótörvény revíziójához.

A reprezentanza makacsodik

A fiumei reppresentanza feloszlása után a városi delegáció továbbra is egvütt marad az új reppresentanza megalakulásáig. A statutum 106. szakasza szerint ennek a határozatait a kormányzónak jóvá kell hagyni. A delegáció legutóbbi ülésén megtiltotta a városi hatóságoknak, hogy a határrendőrséget támogassák és elfrendellék, hogy a lovasrendőrség a belvárosban ne teljesítsen szolgálatot. A kormányzó ezeket a határozatokat nem hagyta jóvá. Holnap újból összeül a delegáció.

Kassa város Tisza ellen

Június 30-án, hétfőn, tartja Kassa város törvényhatósági bizottsága reredes közgyűlését, amelynek egyetlen programpontja *Tisza* István gróf miniszterelnök bemutatkozó leiratának tárgyalása lesz és ezzel kapcsolatban a kormánypart részéről benyújtott bizalmi indítványt is tárgyalják. A kassai egyesült ellenzék a mai napon értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy a közgyűlésen teljes számban résztvesznek és nem engedik meg, hogy Kassa bizalmat szállítson Tiszának.

Herczeg Ferencz körül

Ismeretes, hogy a választási harc során néhány nap előtt *Herczeg* Ferencz egy kortesbeszédében — a félhivatalos Budapesti Tudósító jelentése szerint a következőket mondotta:

És azok az urak, akik a koalíció idején kormányon ültek, *Széchenyi* Aladár gróf legioőbb barátai. Ott, a barátai között keresse a jelölt ur a tolvajt, az orgazdát és a felbujtót. Azt hiszem, hogy még szabadlábban járnak.

Ez a kijelentés késztette *Andrássy* Gyula grófot, hogy Aradra utazzon s ott azon a helyen, ahol a vád elhangzott, hívja fel *Herczeg* Ferenczet, nevezze meg, kiket értett kijelentése alatt. A koalíziós kormány többi tagjai is erre hívták fel *Herczeg* Ferenczet, hogy ellene a pert megindíthassák s alkalmat adjanak neki vádjainak bebizonyítására.

Az ügyvel kapcsolatosan ma „Az Est” a következőket írja:

Herczeg Ferencz kijelentette, hogy az ő inkriminált beszédéről az „Aradi Közlöny”, az itteni munkapárt lapja, hiteles feljegyzéseket közöl. *Andrássy* Gyula gróf elhozta az Aradi Közlönynek ezt a példányát és ebből meg lehet állapítani, hogy az a nyilatkozat, amely az aradi lapban megjelent, szóról-szóra azonos a budapesti lapokban közölt nyilatkozattal. Azt mondják, hogy ha *Herczeg* el akarja kerülni a pört, vissza kell vonnia nyilatkozatát s úgy látszik, *Herczeg* ezt meg is teszi.

Az „Esti Ujság” egy munkatársának megállapítása szerint ez a visszaszívás máris megtörtént, amennyiben az „Esti Ujság” aradi tudósítója ma a következőket jelenti:

Megkérdeztük *Herczeg*et, aki röviden ennyit felelt:

— Ebben az ügyben még hátra van egy fordulat. De ezt a fordulatot választás utánra hagyom.

Az „Esti Ujság” munkatársa részletesen utána járt a dolognak. A kijelentés hiteles története ez:

A munkapárt mintegy négyszáz választó jelenlétevel népgyűlést tartott a Fehér Kereszt-szállóban. Ezen *Herczeg* Ferencz is beszélt és többek között a következőket mondta:

— *Hangszülőzöm, hogy a koalíziós kormány tagjait a viláért sem szeretném megvádolni*, de *Széchenyi* keresse az orgazdát, a tolvajt és a felbujtót saját barátai között; azt hiszem, még szabadon járnak.

A kétségkívül fontos bevezető passzus, amely az egész ügynek más világot ad, a jelenlévő gyorsíró feljegyzéseiből kimaradt. Hogy miért, azt egyelőre legfőljebb sejtetni lehet, de választás után az érdekeltek utána fognak járni. A koalíció volt miniszterei a csonka tudósítást olvasták és ennek alapján követeltek magyarázatot *Herczeg*től, aki viszont nem akarta a föntieket elmondani, nehogy ez a választási harcban visszavonulásnak lássék. Választás után azonban a munkapárt fogja uíra fölidézni és helyesbiteni az egész ügyet. Eddig számos tanu jelentkezett, aki *Herczeg* bevezető passzusát hallotta.

Egyébként az ellenzék tegnap esti értekezletén *Buza* Barna igen éles hangú beszédet mondott *Herczeg* Ferencz ellen. A többi közt ezt mondta:

— *Herczeg* azt mondta, hogy *Széchenyi* Aladár gróf a tolvaj, orgazdát és felbujtót keresse a barátai között. A tolvajt könnyű volna megtalálni, tudnék rá egy egyszerű módot: *Herczeg* nézzen a tükkörbe.

Erre közbekiáltott egy iparos külsejű választópolgár:

— Kérdezzék csak meg *Herczeg*től, hogy mi történt a csanádi esperes arany tollával?

Buza Barna: Aranytoll? Ezt nem is tudtam. Hallottam már példaszót az ezüstkanálról, de aranytollról még soha.

Hír szerint a közbekiáltó *Herczeg* Ferenczet összetévesztette egy másik *Herczeg* nevű emberrel.

Tisza diszpolgársága

Hódmezővásárhelyről jelentik: *Hódmezővásárhely* függetlenségi polgársága sehogy sem tud belenyugodni abba a közgyűlési határozatba, mely 126 szavazat közül 72 virilistának és husz városi tisztviselőnek szavazatával *Tisza* Istvánt diszpolgárrá választotta. A függetlenségi párt demonstrálni kívánja, hogy a polgárság nem azonosítja magát a közgyűlés határozatával és népszavazást rendez a kérdés fölött. Szavazólapokat nyomtatnak, amelyeket minden családfőhöz eljuttatva, szavazatát kéri *Tisza* diszpolgársága fölött. Ezenkívül a jövő hónap 5-én népgyűlést rendez a függetlenségi párt, amelyen jelen lesz *Károlyi* Mihály gróf, *Justh* Gyula, *Apponyi* Albert gróf és még számos képviselő.

Várpalotai karrier

Ertsey Péter, a jeles bihari, akinek a mandátuma a várpalotai lövőtérren veszett el, otthagya dícsőséges politikai pályáját. Nem megy vissza Biharországba, továbbra is a fővárost fogja boldogítani. Ez már befejezett tény, annival is inkább, minthgy szerződést kötött a Községi és Közigazgatók Országos Bankja Részvénytársasággal. A szerződés értelmében *Ertsey* aktív igazgatói állást vállal a banknál évi 20.000 korona fizetéssel és megfelelő jutalékokkal. A szerződést tíz évre kötötték és *Ertsey* már legközelebb megkezdí a banknál működését.

Budapest, június 28.

A debreczeni püspök a máramarosi zsidókról.

A debreczeniek tudós püspöke, dr. *Balthazár* Dezső e héten máramarosi utjában érintette Huszót. A küldöttségek között föltűnt neki a zsidó hitközség élén az ottani zsidó pappal, aki ékes magyar szóval kezdett. A hajduk püspökét kellemesen lepte meg az ékes magyar beszéd és megkülönböztetett melegséggel válaszolt a küldöttségnek. A püspök nagyszabású előadást tartott a délután folyamán, amelyen a magyar állam-észe pionírjainak nevezte a máramarosi zsidókat. Felhívta a közönséget, hogy becsülje meg ezt az elemet, mely a magyarságnak és a magyar kultúrának még sok szolgálatot van hivatva tenni. Követésre méltó példa, a vallási türelem szép, tanulságos példája.

A német véderőjavaslatok.

Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés ma kezdte meg a véderőjavaslatok harmadik olvasását. *Bethmann-Hollweg* birodalmi kancellár *Scheidmann* képviselő állítására reflektál, hogy a szociáldemokraták egyáltalában nincsenek meggyőződve a véderőjavaslat szükségességéről. A birodalmi kancellár kérdi, a szociáldemokratákat: Talán azt akarják, hogy meggyőzzék Önöket? Önök arra az álláspontra helyezkednek, hogy ennek az államnak és ennek a hadseregnek nem adnak módot az erősödére. Ha ezen az állásponton vannak, akkor vakon haladnak el olyan tények mellett, melyeket mindenki lát és melyek a szövetségi kormányokat a Ház nagy többségével együtt meggyőzték arról, hogy a javaslatot csak hazánk védelme és biztonsága érdekében nyújtottuk be. A birodalmi kancellár azt a szemrehányást, hogy Németország a javaslattal agent provocateur szerepet játszott a fegyverkezési versenyben és háborúnak viszi elébe a dolgokat, a legnagyobb felháborodással visszautasítja. Nem keressünk ellenségeket a világban, minden szomszédunkkal békében és barátságban akarunk élni. Németország bebizonyította, hogy nem csinál támadó politikát. *Scheidmann* képviselő a szociáldemokraták élénk helyeslése közben kijelenti, hogy a szociáldemokraták véresen komolyan tartják küzdelmüket az uralkodó rendszer ellen, a militarizmus és a birodalmi kancellár ellen. Ezzel az általános vita véget ért. Ezután áttérnek a részletes vitára. *Bassermann* a nemzeti liberálisok nevében javaslatot nyújt be a kormányjavaslat oly módon való rekonstruálása érdekében, hogy hat új lovassági ezredet állítsanak fel. Erre hétfőn szavaznak.

Budapest fűntet Tisza ellen

— Megkergették a miniszterelnököt —
Futólépésben menekült a Lloyd-klubba

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 28.

Az aradi választásról érkezett leverő hírek izgalomba, lázba ejtették a főváros ellenzéki értelemű polgárságát. A politikai könyvnyomatosokat, a napilapok szerkesztősegeit a közönség telefon utján valóságos ostrom alá vette s amikor a felelet késő esti órákban mindinkább a *Tisza* előnyomulását tüntette fel, a kérdezők bosszusan fakadtak ki:

— Ez hallatlan! Ez gázság!

Az utcán mohón kapkodták szét a rikancs-lapokat s egyik-másik ujság kiadóhivatalai előtt, ahol affisirozták az aradi eredményeket, csoportokba verődve lesték az emberek az újabb híreket. Így esti nyolcz óra tájban „Az Est”-nek a Váczi-körut s a Fűrdő-utca sarkán lévő fiók-helyisége előtt is százszázötven kíváncsi gyülemllett össze s csak ugy morajlott ez a kis sereg, amikor megjelent a kirakatban a távirat, hogy *Tisza* ennyi meg ennyi százzal vezet.

— Gyalázat! Aljasság!

— Arad nem érdemli meg a magyar nevet!

— Hóhért választanak képviselőül! — ilyen s hasonló megjegyzések váltak hallhatóvá.

Egyszerre csak fölbukkant az *Andrássy*-ut sarkán egy hosszú, szikár pápaszemes ur. Gróf *Tisza* István miniszterelnök volt, aki a Városligeti-fasorból a Király-utcán, a Teréz-köruton s az *Andrássy*-uton át gyalogszerrel igyekezett a nemzeti munkapárt Dorottya-utcai klubja felé. A hosszú utvonalon nem igen ismerték föl a vakmerően egyedül sétáló bihari kis-királyt. Hábortatlanul jutott el a Váczi-körutig. Itt azonban többen ráismertek s figyelmessé tették „Az Est” előtt álldogáló csödületet. Erre azután elemi erővel tört ki az emberekből a lelkiükben fölgyülemllett harag és tehetetlen düh.

— Pfuji! Gazember!

— Le vele! Hazaáruló!

— Abezug *Tisza*! Alkotmánytipró!

— Lukács czinkostársa! Sópanamista!

— Bécsi bérencz! Jograbló!

— Éljen az általános, titkos választójog!

— Gerő barátja! Mondjon le!

— Szégyelje magát!

A gyalázó kifejezések ilyen özöne árasztotta el *Tiszát*, aki meggyorsítva lépteit, fordult be a Fűrdő-utczába. Szemével kétségbeesetten keresett egy rendőrt s nyilván nagyon boszankodott, hogy ezuttal személyes bátorságát fitogtatni akarván — elparancsolta maga mellől a detektiv-testőrséget. Az *Erzsébet*-tér sarkán végre akadt egy rendőr, aki nyomban átértette a veszedelmes helyzetet. Odaállt a szitkozódó tömeg elé s utját akarta állani. Persze egymaga igen kevésnek bizonyult a mindjeban fölszaporodó tüntetőkkel szemben. Mert amikor az utcán a járó-kelők, a hazafelé vagy sétára igyekvők megtudták, miről is van szó, rögtön csatlakoztak a felháborodott rajhoz s a szitkozódás még erősebb, szinte orkászzerű lett.

A szegény rendőr kétségbeesve rohant egy közeli üzletbe s onnan a főkapitányságra telefonált segítségért. Az inspekcziózó *Keresztessy* Gyula kapitány ész nélkül kapott a kardja után s kivezényelte az egész központi őrséget.

A rendőrök végig száguldtak a Zrinyi-utcán és a Sas-utcán fordultak ki a Fürdő-utczába. Akkorra azonban már a demonstrálók egészen a József-térig nyomultak előre, Tisza meg futólépésben sietett előttük a Lloyd-klub felé s mind a kapuig hallgatnia kellett a megbélygző, a nép igaz meggyőződését kifejező, indulatos felkiáltásokat.

Amire a rendőrség azután a József-térre ért, Tisza már biztonságban volt, a tüntetők pedig széteszlottak. Így hát a vérre szomjazó legényeknek dolguk nem akadt. A megfutami-tott miniszterelnököt a Lloyd-klubban természetesen nagy ovációval fogadták a só-tanácsosok, a só-bárók és a só-hercegek. De Tisza örömét aradi gyalázatos diadala fölött alaposan megrontotta ez az extemporizált macskazene, amely ismét csak bizonyosága annak, mennyire népszerűtlen, amerre jár, a bihari szemüveges zsarnok.

Háboru előtt

— Románia mozgósít Bulgária ellen. —
Szerbia annektálja a megszállott területeket.
— Oroszország akarata győzedelmeskedik.
— A tehetetlen hármasszövetség. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 28.

A balkáni háborus helyzet legjelentősebb fordulata az, hogy Románia, engedve a hármasszövetség igéreteinek Bulgária ellen foglalt állást és mozgósít, hogy egy bolgár-szerb háboru esetén hátbatámadja Bulgáriát. A hármasszövetség diplomáciájában Románia magatartása a legnagyobb meglepetést kelti. A hármasszövetség egy mesgyn haladó, semleges Románia is a hármasszövetség szolgálatába szegődik s némi kis területi kárpótlásért elősegíti Oroszország délszláv érdekeit.

Ettől a fordulattól Szerbia váratlanul erőre kapott. Péter király már a megszállott területek annexiójával fenyegetőzik, Pasics pedig sietve utazik Pétervárra, hogy Oroszország legteljesebb támogatásáról megbizonyosodjék. Egy-két nap alatt el kell dölnie, hogy vajjon kitör-e a bolgár-szerb háboru. S ez a háboru messzemenő európai bonyodalmaknak a kezdetét jelenti.

Mai táviratainkat itt adjuk:

A monarchia álláspontja

Bécs, június 28. A Fremdenblatt holnapi száma írja: Két egymást sokban kiegészítő nyilatkozat körvonalozta újabbán a monarchia magatartását a keleti kérdésben. Gróf Tisza a magyar képviselőházban, gróf Stürgkh tegnap az osztrák urak házában kifejtette azokat a szempontokat, amelyeket külpolitikánk követ egy állandó program és a monarchia vitális érdekeinek szemmel tartásával. A válság alatt csak erősödött a monarchia két állama között az összetartás érzete. Ezt a momentumot az urak háza vitájának folyamán joggal emelték ki. Örvendetes körülmény, hogy ez külsőleg is kifejezést nyert a két miniszterelnök beszédében. Egybehangzóan jutott kifejezésre mindkét beszédben a balkáni államok azon joga, hogy ügyeiket maguk rendezzék. Mindkét nyilatkozat azon reménynek ad kifejezést, hogy Szerbia és Bulgária utban vannak vitájuk békés elintézésére felé. A szövetséges ezen tendenciájára felelti örömmünk fokozza az a feltevésünk, hogy a békés politika folytatása érdekében eddig tett lépéseket önszántukból tették. Ezzel az is kifejezést nyer, hogy a monarchia természetesen nem tér el attól az állásponttól, minthogy megengedhetlen intervencziót lát a balkáni államok elhatározásaiba való beavatkozásban és azoknak befolyásában. A balkáni államoknak tehát teljesen szabad kezük van a fennálló vitás kérdéseknek a nekik megfelelő módon való elintézésére tekintetben.

Románia mozgósít Bulgária ellen

Köln, június 28. Bukarestből jelentik: A román kormány értesítette a bolgár kormányt, hogy az esetben, ha kitör a háboru, a román sereg azonnal állép a határon és behatol Bulgáriába. Ennek elsősorban az lehet a célja, hogy az új balkáni háborut megakadályozza, ha ez azonban nem sikerülne és Bulgária önzelmesen előrenyomul, akkor Románia maga is részt vesz a Bulgária elleni hadműveletekben, mert a győzedelmes és tulsulyra vergődött Bulgária nézete szerint a Balkánon nagy veszedelemet jelentene. Egyébként pedig nincs kizárva, hogy Romániát még az utolsó perczen is semlegességre lehetne bírni azzal, ha Bulgária a Románia által a bolgár-román konfliktus kezdetén követelt területeket önként éten-gedi.

Bukarest, június 28. A román kormány mozgósító rendeletet adott ki és Bulgáriához jegyzéket intézett, amelyben Szerbia ellen való háboru esetében beavatkozással fenyeget.

Azokat a bukaresti lakosokat, akiknek automobiljuk, szekeriük és lovuk van, felszólították, hogy kocsijaikat és lovaikat a hadsereg rendelkezésére készen tartásák. A vasuti állomásokat már tegnap utasították, hogy minden kocsit tartsanak vissza, az árúk szállítását szüntessék meg s a már berakott árut is rakják ki. Hasonló utasítás ment a kikötői hatóságokhoz is, azzal a külön parancscsal, hogy egyetlen román gőzösnek sem szabad a kikötőt elhagynia. Tegnap délután három óraker a hadügyminisztérium sztküldte a hadtestparancsnokságoknak a felszólítást, hogy ezredeiket tartsák készen és az első távirati értesítésre azonnal hívják be a tartalékosokat. Beavatott helyen határozottan mondják, hogy ha Bulgária és Szerbia között a háboru kitör és Románia emiatt fegyveres akciót kezd, a román kormány nem fog megelégedni a szilisztriai zóna meghódításával, hanem egészen Vidinig fog hadseregével előnyomulni.

Szófia, június 28. Ghika román követ ma hivatalosan kijelentette a bolgár kormány előtt, hogy Románia szerb-bolgár háboru esetére tartaria magának a cselekvési szabadságát.

Szerbia annektál

London, június 28. A Daily Mail a legjobb szerb forrásból jelenti, hogy

Péter király valószínűleg még ma aláírja azt a dekrétumot, melylyel kimondja, hogy Szerbia az általa megszállott területeket annektálja. Ez a fordulat annak tulajdonítható, hogy Románia semmi esetre sem hajlandó támogatni Bulgária aspirációit és határozottan Szerbia oldalára állott.

Ez volt az oka annak, hogy a szkupstina tegnapi ülésén elmaradt Pasics miniszterelnök bejelentett expozéja. Megelőzőleg a szerb kormány hivatalos jelentést kapott Bukarestből, hogy ha a diplomácia minden eszköze kimerült a békés megegyezés céljából, akkor a román sereg át fogja lépni a bolgár határt. A ma reggel megjelent belgrádi lapok azt írják, hogy a szerb hadseregben nőttön-nő az elégedetlenség. A szerb tisztikar egyre türelmetlenebbül követeli, hogy a kormány a leghatározottabban foglaljon állást a bolgár követelések ellen.

A harcziás szerb hadsereg

Belgrád, június 29. A szerb hadsereg kétszáz tisztje memorandumot írt alá és az emlékiratot még Pétervárra való elutazása előtt átnyújtja Pasics miniszterelnöknek. A memorandumban kijelentik, hogyha a döntés Szerbia hátrányára fog esni, akkor a szerb hadsereg önállóan fogja megvédelmezni az ország érdekeit Bulgáriával szemben.

Döntsenek a hatalmak!

Bécs, június 28. A Pol. Korr. jelenti Párisból: Azokkal a különböző oldalról érkező jelentésekkel szemben, hogy fontolóra vették a balkáni válságnak olyatén módon való megoldását, hogy ne egymaga a császár, hanem az összes európai hatalmak képviselőiből összeállítandó döntőbíróóság ítéljen a vitás kérdésekben, itt biztosítanak arról, hogy ilyen indítvány eddig egy hatalom részéről sem merült

fel. Erre eddig nincs is semmiféle ok, mert a háboru veszedelemének elhárítására eddig tett lépéseknek a sorsa még nem dőlt el és egyelőre még nem kell tartani attól, hogy ez az akció meghiusul.

Szófia, június 28. A bolgár jegyzéket, melyben a bolgárok álláspontja a vitás zónára vonatkozó orosz döntőbíróisági szerep dolgában van kifejtve, legrövidebb idő alatt átnyújtják Pétervárra.

Pétervár, június 28. Pasics miniszterelnök, hír szerint, július másodikán ideérkezik. Körülbelül erre az időre várják Vukotics montenegrói és Venizelosz görög miniszterelnököt is.

A zletovói harcok

London, június 28. A reggeli lapok szenzációs jelentéseket közölnek Belgrádból és Szalonikiból a Zletovo-folyónál lezajlott harcokról. Ezek a harcok egyre nagyobb mérvet öltének és semmi esetre sem lehet azokat többé pusztán előőrsi csatározásoknak tekinteni. A bolgár csapatok kétségbeesett erőfeszítéseket tesznek, hogy a szerb hadállásokat elfoglalják. Tegnap, miután jelentékeny erősítéseket kaptak, erőlyesen meglámadták a szerbeket, de ezek is erősítéseket kaptak és a bolgárokat visszaverték. Bolgár részen 20.000 ember vett részt a csatában, amelyben 450 bolgár meghalt, 600 pedig megsebesült. A szerbek 200 halottat és 400 sebesültet hagytak a csataterén.

Belgrád, június 28. A szerb sajtóiroda a zletovói események dolgában másként hangzó hírekkel szemben fentartja a maga jelentését az összes részletekkel együtt. A sajtóiroda hozzátézi, hogy yazóta hasonló események történtek.

Bolgár katonaszökevények

Bukarest, június 28. A bolgár távirati iroda jelenti: Amikor a Karl Ludwig háromszáz bolgár katonával, kikkel utban volt Ruszcsuk felé, Ramadan kikötőjében horgonyt vetett, hogy onnan dezertáljon. A katonák löni akartak a dereglyére, de a gőzös kapitánya és a bolgár tisztiek megakadályozták őket ebben. A dezertorokat pénzügyőrök az őrségre vitték. Egy bolgár altisztet, aki kiszállt a partra és a szökevényeket vissza akarta vinni, letartóztatták, később azonban a kikötői kapitány, a gőzös kapitánya és egy bolgár hadnagy által lefolytatott vizsgálat után szabadonbocsájtották. A bolgár hadnagy az incidens befejezéseért köszönetét fejezte ki, mire a gőzös Ruszcsukba ment tovább, ahol azok a tartalékosok, kik nem szöktek meg, partraszálltak.

Merénylet a szalonikii vasut ellen

Szaloniki, június 28. E hó 24-én a Szaloniki—Dedeagacs-vasútvonalnál alkalmazott munkásoknál házkutatás volt, mely alkalommal fegyvereket és huszonnégy csomag dinamitot találtak. A dinamit arra volt szánva, hogy vele a vasútvonalat elpusztítsák. A munkásokat letartóztatták. Másnap több bolgár munkásnál Szalonikiben házkutatás volt, mely alkalommal 100 kilogramm lögyapotot találtak, mely szintén a vasútvonal szétrömbantására volt szánva. Több munkást letartóztattak. Egy bolgár szállóban is, ahol egy bolgár őrség volt elhelyezve, fegyvereket és robbanószerkeket találtak.

Miért maradt el a szerb expozé?

Belgrád, június 28. Kormánykörökből származó információk szerint Pasics miniszterelnök azért nem terjesztette elő expozéját a tegnapi skupstina ülésén, mert az ellenzék azt kívánta, hogy az expozé ügyében azonnal kezdjék meg a vitát. Pasics miniszterelnök pedig csak abban ment bele, hogy a pártelnökök rövid beszédben nyilatkozzanak. Az ellenzék körében kijelentik, hogy az ülés megnyitása előtt tartott pártelnöki konferencián az ellenzék akceptálta a miniszterelnök ez álláspontját, másrésztől azonban a kormány elfogadta az ellenzék álláspontját és ez a kormánypárt körében bizonyos zavart okoz. E zavarra való tekintettel a kormánypárt azt kívánta, hogy az expozé halasztsák el legalább is hétfőre, minthogy az említett fordulatról még nem volt tájékoztatva. Azt hiszik, hogy a kormány, amennyiben nem sikerülne az egész

ok, mert a
eddig tett
és egyelőre
az akció

jegyzéket,
tás zónára
ep dolgá-
tt átnyujt-

miniszter-
n ideérke-
Vukotics
miniszterel-

apok szen-
grádból és
ajlott har-
yobb mér-
lehet azo-
soknak te-
esett erő-
hadállaso-
elentékeny
amadták a
aptak és a
zen 20.000
yben 450
besült. A
et hagytak

ajlóiroda a
ent hangzó
jelentését
sajlóiroda
ények tör-

ek

ár távirati
g három-
v volt Rusz-
rgonyt ve-
tonák löni
pitánya és
ket ebben.
gre vitték.
partra és a
tartóztat-
ány, a 6-
y által le-
csajították.
efejezésért
uszcukba
osok, kik

t ellen

én a Sza-
lkalmazott
alkalom-
mag dina-
t száva,
k. A mun-
bb bolgár
tás volt,
lőgyapotot
s zétrob-
st letartóz-
ol egy bol-
csát és rob-

pozé?

ykörökből
cs minisz-
expozéját
ellenzék
n azonnal
szterelnők
pártelnők
Az ellen-
ülés meg-
ferencián
erelnők ez
kormány,
ez a kor-
okoz. E
árt azt ki-
legalább
ordulatról
ik, hogy a
e az egész

kormánypart helyesléseivel eljárni, végleg le-
mond. Ez esetben az ellenzék kész volna a
skupstinában elfoglalt álláspont keresztülvite-
lére elvállalni a kormányt.

Török-bolgár diplomáciai viszony

Konstantinápoly, június 28. A porta hir sze-
rint még korainak tartja a bolgár kormányval
való diplomáciai viszonynak helyreállítását és
ezért nem nevezte még ki Szófia követjét, továbbá
nem adta még meg a bolgár kormány kinevezett
követijének az aggregatumot. A Tanin azt írja,
hogy Bulgáriának előbb tettekkel kell bebizonyi-
tania barátságáa, első sorban a hadikárpótlásról
való lemondással, a még mindig megszállva tar-
tott Marmaravidék kiürítésével és a végleges béke
megkötésével.

Görögország Bulgária ellen

Szófia, június 28. A görög kormány a bolgár
jegyzékre adott válaszában elvetette a bolgároknak
demobilizációra vonatkozó indítványát.

Belgrád, június 28. A montenegrói hadsereg
tegnap délután 3 órakor Mitroviczából Úszkúbbe
érkezett. A polgárság és a szerb csapatok igen me-
leg fogadtatásban részesítették a montenegrói ka-
tonákat.

KÜLFÖLD

Az olasz királyi pár Németországban.

Berlinből jelentik: A Vossische Zeitung szerint az
olasz királyi pár július 2-án este érkezik Kielbe
és azonnal a Trinacria királyi iacht fedélzetére
megy. *Bethmann-Hollweg* birodalmi kancellár és
Jagow államtitkár üdvözlésükre Kielbe mennek,
éppugy *Bolatti* berlini olasz nagykövet is. A
Vossische Zeitung írja: Benső örömmel üdvözlí a
német nép ez alkalommal a szövetséges Olaszor-
szág királyát és királynéját, mert a középeurópai
államok szövetsége, mely túlélte a negyedszázadot,
mozgalmas időkben kiállotta a tűzpróbát és meg-
újított. A szövetség szilárdságának köszönhető
ne mutolsó sorban a béke fentartása, melyen a két
uralkodó, kik a szövetség megújítása után első íz-
ben szorítanak kezét, oly egyöntetűséggel dolgozott,
mely csak népeik politikai érdekének azonossága
tett lehetővé. Szorosabban mint bármikor ezelőtt
füzték össze a legutóbbi év eseményei a barátságos
viszonyt a hármasszövetségi hatalmak között és az
uralkodók találkozása megerősíti az áldásos vi-
szonyt, mely az európai államok békés tovább-
fejlődésére jóformán nélkülözhetlenné vált.

Német invázió Franciaországban.

Párisból jelentik: *Godart* volt hadtestparancsnok, aki
most a nantési radikális szociálista párt vezére, a
legközelebbi kamarai választáson magát jelöltetni
szándékozik erre való tekintettel most nyílt levelet
intézett a kormányhoz s levelében felületességgel
vádolja meg a hadügyi vezetőséget, amelyik sze-
rinte nem fordít elég gondot a német invázió ve-
szedelmére. *Godart* összehasonlításokat tesz a német
és a francia hadsereg fejlődésére, kiképzése és fel-
szerelése tekintetében s végeredményben arra a kö-
vetkeztetésre jut, hogy a német hadsereg hasonlít-
hatatlanul jobban szervezett, mint a francia.

Az angol ellenzéki vezér felkészítője.

Londonból jelentik: Tegnap tartotta az itteni né-
met kórházegyesület évi díszbankettjét, melyen
Lichnowsky herceg német nagykövet, az osztrák-
magyar nagykövetség képviselőjében báró *Gautsch*
nagykövetségi tanácsos, az olasz követség képvisel-
ője, valamint a német kolónia tagjai vettek részt.
Bonnar Law mint elnök pohárköszöntőt mondott
az angol királyi párra és a kórház védnökeire: *Fe-
rencz József* királyra, *Vilmos* császárra és a német
szövetségi fejedelmekre. *Ferencz József*re mondott
pohárköszöntőjében *Bonnar Law* kifejezést adott
annak a reményének, hogy az agg uralkodó élete
alkonyát nem fogja a béke megzavarása elsötéti-
teni, hangoztatván, mily sokat tett az uralkodó a
nagy hatalmak többi szuverénjével együtt a béke
erdekében. *Bonnar Law* ezután néhány rokonszen-
ves szóval érintette a német-angol viszonyt és meg-
jegyezte, hogy a kereskedelem terén a rivalitás to-
vább fog tartani, de azután is békés jellegű lesz.

VASÁRNAP



Nagy és országos izgalmak közepette
szinte ámulatba ejtő szenzációvá harsant egy
aradi kortesbeszéd, nemes és előkelő grófok,
nagyszerű koponyák, ujságírók, kávéházi po-
litikusok mind-mind erről beszéltek és ezen
háborodtak fel, — miért? Hányan és hányszor
mondottak súlyosabb gorombaságokat ez el-
mult izgalmas héten Aradon, mint jó *Herczeg
Ferencz* és mégis, miért zendült fel a tisztessé-
ges közvélemény éppen az ő vádaskodásaira?
Miért volt, hogy mint egy vezényszóra végig
az egész független sajtó, még a konzervatívabb
érzelmű is, valami harsonás kárörömmel tá-
madta meg egy oktalán és könnyelmű politikai
beszédért *Herczeg Ferenczet*, az író, és miért
csak most akarták észrevenni, hogy *Herczeg*
bizony lecsuszott arról a magas irodalmi
piedesztálról, melyen pár évvel ezelőtt még áll-
t és hogy nem a nagy író nimbuszától öve-
zetten lendült át a politikába, hanem regresz-
szálni akarta magát holmi tűnő és siratott
pozíciókért.

Van valami tragikus *Herczegnek* ebben a
szerepében. Mint író mégis népszerű volt és
egy ideig körülrajongott, elismert és bálványo-
zait — és méltán. Harag és elfogultság nélkül
meg lehetett állapítani róla, hogy nem az az
egészen rossz író, akinek elkeseredett ellenfelei
hirdetik, ha nem is az a glóriás nagyság, aki-
nek hívei tartották. Közepes talentum, de a
komolyak és gondosak közül való és szeren-
csés körülmények írói karrierjén vezető szere-
pet juttattak neki. Am a politikában? Csak
szürke középszerűség a hajdan nagy író és
szava sulytalan, vagy legfeljebb felháborod-
ást szülő. Ez volna hát a kárpótlás? Ez volna
ír azokra a sebekre, melyek ott érték őt, ahol
életét, karrierjét megalapozta, ez, hogy ő, a
művész, a független elme famulusa lésszen egy
nagyszerű, de megtevélyedett, beteges agynak
és arra a sorsra jut, amelyre a famulusak:
megülhet a mester asztala mellett, de ha szól,
a háng a mesteré marad, a magáé nevétségessé
válík.

Lehet ez írónak ambíciója? Író az,
vérbeli író az, ki ezt a megaláztatást el tudja vi-
selni? Mert egész határozottsággal merjük áll-
ítani: *Herczeg Ferencz* a maga lecsusszanását
nem ebből a szempontból nézi. *Herczeg Fe-
rencz* ma fanatikusa Tisza kátyu-politikájá-
nak és a konzervativizmus az ő leglelkemélyén
fakad. Soha sem volt vezérlő talentum és írá-
sművei is konok maradiságtól áradoznak. Mert
jó szeme volt mindig és minden átkát a ma-
gyar klikkpolitikának, a panamáknak, a le-
kracholt gentrinek és a megyei korrupciónak
jól meglátta. De egy finom sévresi csésze és
egy *Maréchal-Niel* rózsza kedvéért elnézett fe-
lettük és amin egy uttörő, merész talentum
elkeseredett volna, abban *Herczeg* gyönyör-
ködni tudott, az snájdig volt nála, gavalléros,
derék, fess és humoros és ő volt az mindig,
aki keseregni is tudott a „régí jó magyar élet”
pusztulásán, holott, istenem, de szép, ahogy
képviselőt választanak családi alapon Magyar-
országon, mint az a „Szabolcs házasságában”
olyan „humorosan” meg van írva.

És itt, ezen a ponton kapunk feleletet
arra, hogy miért támadt neki Magyarország,
szinte társadalmi különbség nélkül, *Herczeg
Ferencznek*? Miért ejtette el egyszerre és tűn-
tetően azt az író, aki, mint politikus vétke-
zett voltaképpen.

A felelet egyszerű. Most és ezen a ponton
ismerte fel a magyar társadalom, hogy *Her-
czeg Ferencz* és az az egész klikk-irodalom,
ez az egyrészt sujtásos, másrészt holdvilágos,
ez a hazug, álszenteskedő, prédikáló, szerelme-
teskedő, vértelen, savótlan irodalom nem kell
neki, lejárt a magát. A magyarság valahol már
messze elől jár és a nagy tömegek döngő lép-
tekkel sietnek új jövőre. *Herczegék* eletek
utközben, kihulltak, elkorhadtak, nekik már
igazán nincs más hátra, mint politizálni a
munkapártban.

Ugy mondják: a nagy író előtte jár korá-
nak. Ez a szentencia is, mint annyi sok más,
kritikus magyarázatra szorul. Mert az író nem
jár előtte korának, az író nem előzi meg a kor
elköltési felfogását, a kor eszméit, a kor vá-

gyait. Mert kétféle „kor” van, a hivatalos, az
uralkodó osztályok kora és a törtető, nincset-
lenek, vágyakozó osztályoké. Amannak a kor-
nak, annak a hivatalosnak, annak a konser-
vativnak és csökönyösnek, annak jár előtte a
nagy író, előljár pedig úgy, hogy ezeknek, a le-
nyűgözötteknek, megalázottaknak és jajkiál-
tóknek, ezeknek a jövő katonáinak a harso-
nája lésszen és rajta keresztül szól, zeng, rian
fel a milliók, a nem hivatalosak minden vá-
gya, reménye, óhaja, kívánsága.

És ez a meggondolás magyarázza azt is,
hogy éppen a mi irodalmunkban mért tudtak
közepesek vagy egészen senkik már százhusz
esztendő óta oly magasra hágni. Mert a ma-
gyar irodalom nem volt elégséges arra, hogy
az új eszmék zengését hozza magával, a ma-
gyar irodalom kurucz volt, annak kellett len-
nie, mert az uralkodó kor és a dinasztikus
elnyomatás kezét fogtak az ország sinylődő
teste, parasztok és zsidók görnyedő robotmun-
kája feletti.

És amíg *Herczeg Ferencz* és a *Kozmák*,
Pekárok, *Kóborok*, *Kenediek*, meg ki tudja
nevét még a sok névtelen nagyságnak, — amíg
a jó urak csak annyit árultak el a maguk kon-
servativizmusából, hogy utána kullognak an-
nak a bizonyos kornak, amíg csak a gentry di-
csőítése és a korhadásban való gyönyörködés
volt örömük, addig csillogó szemfényvesztéssel
maguk felé hódították az ugyancsak hivatalos
uralkodó kort. Amde ma törtet Magyarorszá-
g, új eszmék érlelődnek és az uralkodó osztályok
életre hivatott tömege is belendült a vágyakozás
táborába. A gyűlölt Adyt ma népgyűléseken
szavalják, *Bródy*, *Molnár*, *Kabos*, *Ignotus*, *Ré-
vész*, *Móricz*, *Kaffka* és egy légió fiatal ma-
népszerűek és megértésre találtak, holott nem
is kuruczokdának, holott inkább támadják az
uralkodó kort és erkölcsöket, de újak és azok
közül valók, akik „előtte járnak korunknak”.
Herczegék tehát már itt is lecsuszak és most
még tetézve ezt a nemzetietlen politikával, egy
riadt kiábrándulás — és végük van. És meg
lehet érteni egész szerepüket: nem a mi írónk
ők többet és azokéi sem, akik vallották őket.
Mit lehet itt tenni, mit lehet tenni a gyűlölt és
diadalmas fiatalsággal, — másutt keresni az
érvényesülést, alkalmasabb helyen, ahol talen-
tum, készség és meggyőződés nem irányító,
menni oda a politikába, az exigenciák Eldo-
rádjába, ahol lehet valláserkölcsöt hirdetni,
de erkölcstelenül élni, prédikálni családi szent-
séget és felrugni azt, hangoztatni tisztaságot,
de csak a fórumon, menni oda, ahol érvénye-
sülni lehet, de nem munkával és nem az elme
nagyságával, hanem türessel, alázattal, min-
denrekészséggel!

Ez *Herczegéknek* a tragédiája és ez mind-
azoké a féltalentumoké, akik szűkös viszonyok
közt élre jutottak és azután elnyomatnak az
erősektől. Itt megeverekedni nem tudnak már,
gyerünk hát Aradra, gyerünk, gyerünk, hagy-
juk a kilátástalan irodalmat.

Am ne értessünk félre: nem arról beszé-
lünk, hogy író nem lehet politikus, hogy az
író csődjét jelenti az, ha átlendül a poli-
tikába. Ő nem, a nagy író, az a bizonyos, ki
előtte jár a korának, eo ipso politikus. Ime a
nagyok közül *Ibsen*, *France*, *Tolstoj*, *Haupt-
mann*, *Zola*, *Strindberg*, *Shaw*, *Björnson*,
Maeterlinck, *Dosztójewsky*, *Csehov*, *Turgenjef*
és a többi, a többi mind, tömegek vezérei vol-
tak és vezérei ma is osztályok harcán, de
nemzetek és világok állnak mögöttük s eljöv-
dő generációk áhitattal fogják emlegetni őket
boldog időkben. Politikusok ők is és minden
soruk izzó küzdelmek vágyában edződik, poli-
tikusok ők is, de a mieink és mindnyájunk po-
litikusai, világok, századok harcossai.

És hol vannak itt a *Herczeg Ferenczek*, a
Pekár Gyulák és *Farkas Pálok*? Ők, akik csat-
lósai egy veszendő kornak, akik a pusztulás
örtállói?

És bármily szomorú, bármily siralom-
ittas mind ez a sok kiábrándulás, mely ért ben-
nünket, az a felismerés, melylyel a társadalom
elejtette ezt a levitézlett brigádöt, felér nekünk,
az irodalomnak egy zengő, nagyszerű diadallal.
lal. Oeskey brigadéros, jó éjszakát.

Gyula István

Singer Zsigmond a ravatalon

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 28.

Az elveszett nagy érték, melynek hijával a magyar újságírás és a közélet szomorúan hajtja meg gyászlobogóját Singer Zsigmond ravatala előtt, ugy hazánkban, mint a külföldön őszinte, nagy részvétet váltott ki. Az özvegyen kívül legközelebb a magyar újságírókat érinti a gyász. És a toll harcosai megragadták az alkalmat, hogy ma tartott választmányi gyűlésükön és a betegpénztár ülésén is úgy jelenítsék meg mérhetlen fájdalmukat, amint az valóban lelkükben él.

Singer Zsigmond szelleme lengett fölöttük a gyász e bus órájában, amelyet az ő emlékének szenteltek. Az ő munkás, dolgos, minden iránt érdeklődő hatalmas egyénisége ott sugárzott a parentáló, szép szavakban, amelyek nyomán a mindig hálás zszurnaliszta lelkében megfogant Singer Zsigmond emlékének megörökítése szobor és alapítvány alakjában.

A nagy halott koporsója felé előkelőségek, kiválóságok, irodalmi, közgazdasági és közéleti vezéralakok részvéte tolul s ez fogja elkísérni holnap délelőtt utolsó útjára.

A Budapesti Újságírók Egyesülete ma délután Singer Zsigmond halála alkalmából Márkus Miksa elnöklésével rendkívüli választmányi ülést tartott, amelyen a választmányi tagokon kívül megjelentek az egyesület tagjai is. Az elnök bejelentette a választmánynak, hogy Singer Zsigmond, a Pester Lloyd főszerkesztője, meghalt. Kegyeletes szavakkal, mely megilletődéssel bucsuzott az egyesület nagy halottjától.

— Ugy érzem magam — mondta — mintha a halottas szobában volnánk, mert hiszen Singer Zsigmond itthon volt ebben az egyesületben. Az egyesület megalapítása körül hervadhatatlan érdemeket szerzett, barátja és jóakarója volt az újságíróknak, úgy az egész karnak, mint egyeseknek is. Újságíró volt mindhaláláig, jó barát volt utolsó lehelletéig és én azt hiszem, hogy nem adózhatnék szellemének jobban, mintha a magyar hazának sok ilyen újságírót, az újságíróknak pedig sok ilyen jó barátot kívánok.

Az elnök beszéde után felkérte Purjesz Lajos főtitkárt, tegyen javaslatot az elhunyt emlékének megörökítése tárgyában, mire a főtitkár a következő javaslatot olvasta fel:

— A választmány határozatilag kimondja, hogy 1. fájdalomnak, amely a pótolhatatlan veszteséggel érte, jegyzőkönyvben ad kifejezést és ott megörökíti Singer Zsigmondnak, a Pester Lloyd főszerkesztőjének emlékét. 2. Testületileg jelenik meg a temetésen, ahol az egyesület nevében Márkus Miksa elnök bucsuztatja el ugy az egyesület, mint a többi újságíró egyesületek nevében is az elhunytat. 3. Koszorút helyez a koporsóra. 4. A legközelebbi évi rendes közgyűlést Singer Zsigmond emlékének szenteli és felelte akkor emlékbeszédet mond. 5. Singer Zsigmond mellszobrát az egyesület helyisége részére elkészítteti és felavatja. 6. Emlékének örök időkre való fentartásáról ugy kíván gondoskodni, hogy Singer Zsigmond nevére alapítványt teremj, erre a célra 1000 koronát megszavaz már most s felhívja mindazokat a kollégákat, az elhunyt tisztelőit és barátait, hogy adományokkal járuljanak hozzá az újságíró egyesület Singer Zsigmond-alapítványához, amelynek évi kamatait újságírók árva gyermekeinek tanulmányai fejlesztésére fordíttatnék. Felkéri az összes lapokat, hogy erre a célra gyűjtést indítsanak.

A választmányi ülés a javaslatot egyhangulag elfogadta és ezután az elnök bejelentette, hogy a Singer Zsigmond-alap javára már eddig is a következő adományok érkeztek az egyesülethez:

Szövő- és Kötőgyár Résztvénytársaság Vác, 100 korona. Márkus Miksa udvari tanácsos, főszerkesztő, 100 korona. Hacsak Géza szerkesztő, 100 korona. Deutsch Antal szerkesztő, 100 korona. Friedrich Tivadar 50 korona. Mandovszky Manfred 10 korona.

A választmány által megszavazott 1000 koronával tehát a Singer Zsigmond-alapra már 1460 korona folyt be.

Végül bejelentette az elnök, hogy az egyesület nevében az özvegyhez és a Pester Lloyd szerkesztőségéhez részvétlívratot küldtek, hogy külön gyászjelentést adtak ki és indítványára elhatározta

a választmányi ülés, hogy a mai ülésből részvétlívratot keresik fel Singer Zsigmond özvegyét és a Pester Lloyd szerkesztőségét.

A Budapesti Újságírók Egyesülete Betegpénztára, amelynek Singer Zsigmond alapítója és első elnöke volt, ma délután három órakor Deutsch Antal alelnök elnöklésével rendkívüli igazgatósági ülést tartott, amelyet kizárólag Singer Zsigmond emlékének szentelt. Az ülés megnyitása után Deutsch Antal beszédet mondott, melyben szép szavakkal ecsetelte az intézmény gyászát.

— Bennünket az újságírók betegpénztárát, — ugymond — pótolhatatlan veszteség ért. Mi Singer Zsigmondban elveszítjük intézetünk alapítóját és első elnökét, kinek angját alig husz napja e teremben a közgyűlés alkalmából oly érdekes hallottuk csengeni. Kívánságaink, amelyeknek ekkor kifejezést adtunk, reményeink, sajnos, nem teljesültek. Singer Zsigmond eltávozott körünkől és mérhetetlen irtó hagyott maga után, amelyet betölteni egyhamar nem lesz módunkban. De nemcsak mi, hanem az egész magyar zszurnalisztika siratja a súlyos, fájdalmas veszteséget, mert a boldogult a mi tövises pályánk egyik legkiválóbb, legkiemelkedőbb akja volt. Eltávozott körünkől és miénk a fájdalom. Elvesszük örökre, siratjuk távozását. E pillanatban nincs vigaszunk, de biztos, hogy ő róla is áll a régi klasszikus mondás: Non omnis moriar. Nem minden mulandó, Singer Zsigmond emléke nem mulhat el. Híven fogjuk őrizni és ápolni emlékezetét.

E szavakat az igazgatóság állva és mély megindulással hallgatták. Az elnök ezután jelentette, hogy a betegpénztár még a tegnapi nap folyamán a Pester Lloyd szerkesztőségének sürgönyileg fejezte ki részvétét. Indítványozta továbbá, hogy a Singer Zsigmond elhunyt felett érzett gyásznak a mai jegyzőkönyvben adjanak kifejezést, hogy ravatalára koszorút helyezzen el a betegpénztár, temetésén testületileg vegyen részt, felkérjék Márkus Miksa udvari tanácsost, az egyesület elnökét, hogy a pénztár nevében gyászbeszédet mondjon, hitveséhez és családjához külön részvétlívratot intézen, külön gyászjelentést adjon ki.

Purjesz Lajos főtitkár indítványozza, hogy Deutsch Antal beszédét a mai ülés jegyzőkönyvébe vegyék, az évi jelentésbe kinyomassák és az évi közgyűlésen Singer Zsigmond felett emlékbeszédet mondjanak. Az igazgatóság az indítványokat elfogadta és ezzel az ülés véget ért.

Az Újságkiadók Otthona rendkívüli választmányi ülést tartott, melyben Illés József méltatta Singer Zsigmond nagy érdemeit. A választmány elhatározta, hogy részvétlívratot intéz az özvegyhez, a Pester Lloyd szerkesztőségéhez és kiadói hivatalához, a végtisztességen képviselteti magát és koszorút helyez a ravatalra.

Az Újságkiadó Tisztviselők Egyesületének igazgatósága elnöke Singer Zsigmond elhunytá alkalmából rendkívüli ülést tartott, melyen elhatározta, hogy család iránt érzett mély gyászanak jegyzőkönyvi kivonat útján fogja jelét adni. Elhatározta továbbá, hogy a koporsóra koszorút helyez, mely alkalommal Szalmás Arnold titkár gyászbeszédet mond. A temetésen ez egyesület testületileg megjelen.

A Pesti Lloyd-Társulat ma délután 1/2 órakor megtartott rendkívüli ülésén Singer Zsigmond temetésének a részleteit alapította meg. Vasárnap délelőtt 11 órakor a Lloyd-épület díszterméből temetik a halottat. A koporsónál a Pesti Lloyd-Társulat nevében báró Kohner Adolf elnök, a Pester Lloyd szerkesztőségének nevében dr. Schiller Zsigmond felelős szerkesztő, az újságírók egyesületeinek nevében pedig Márkus Miksa főszerkesztő ömondanak beszédet. A gyászmenet a Rákóczi-úton végig a Kerepesi-úti temetőig kíséri ki az elhunytat, akit a családi sírboltban fognak örök nyugalomra helyezni.

A Magyar Kereskedelmi Csarnok igazgatósága ma rendkívüli ülést tartott, amelyen fájdalommal adott kifejezést ama veszteség felett, amely az egyesületet is érte tiszteletbeli tagjának, Singer Zsigmond elhalálásával. Az elhunyt, aki a kereskedelmi közügynek buzgó képviselője volt, az egyesület érdekeit mindig és melegen hordotta szíven. Az igazgatóság elhatározta, hogy az özvegyhez részvétlívratot intéz, a ravatalra koszorút helyez és a végtisztességen testületileg vesz részt.

A Magyar Textil és Textilvegyszeti Iparosok Országos Egyesülete ma délután értekezletet tartott, amelyből ugy a Pester Lloyd szerkesztőségének, mint az elhunyt özvegyének táviratilag fejezte ki részvétét.

Pesti komédiák

Vidula barátom Aradon

Vidula Gáspár, lapunk barátja s nekem különösen tisztelt és nagyrabecsült kávéházi ülnök-lársam meséli a következő esetet:

— Mint hőmérőgyárosnak, dolgom akadt Aradon. Beültem tehát a gyorsvonatba. Szajol táján egy utas elfoglalta a helyemet. Éktelen düre fakadtam. „Ilyen rabló, piszok gazdálkodás is csak Magyarországon lehetséges! Hol a kalauz? Feljelentem! Lecsukatom! Áthelyeztetem!” — Az előbb még feleselő utitársaim tátott szájjal hallgattak, majd végig zördült a kocsin e szállóige: „Ez az ur munkapárti képviselő inkognitóban”.

Tisztelettel és félelemmel néztek reám. Egyszerre három helyre is leülhettem volna. A kalauz megjelent és mereven szalutált. A mozdony díszgőzt fűtventett. Mire Szajolra értem, az állomásfőnök már tudta érkezésemet és friss szentet rakatott a szerkocsira. Amerre a szemem ellátott, vasuti munkások smirglizték a síneket. A táviródrótok porcellánszigetelőit női kezek puczolták fehérre. Az állomáson megjelent a sajjali munkapárti elnöksége Rezeda Vazul szijgyártó vezetésével és addig nem akarták tovább bocsátani a vonatunkat, míg nem beszélek a politikai helyzetéről.

„Isten nyíla! Disznó, gazemberek! Nézzenek a tükörbe! Aljas csirkefogók! Hípp! Hípp! Hurrá! Nyavalyatörés! Gyomorcsikarás! Piszok! Fui! Fui! Panama! Minden csöpp vérem egy-egy talpalatnyi elárult földre hull. Menyörgős menykő! Rámászok a pofájukra! Ki a Tisza vizét nyeli, szíve honvágygval van teli! Isten áldd meg a magvart...”

És elénekeltem velük a hazafias dalt, mire vonatunk nekü gördült Aradra. Ki se szálltam, már két ur — később kiderült, hogy „szintén” képviselők — kicibált a vonatból. „Mit hoztál?” — kérde az egyik letegezve. — „Hőmérőket” feleltem én. — „Politikai hőmérőket?” — kérdezte a másik s be sem várva választomat, szétszórtta a munkapárti választók között a mintakollekciómat.

A polgárság hallani kívánt, de kijelentettem, hogy Szajolban kigorombáskodtam magam, ma nem tudok már többet. Erre „képviselőtársam” átnyujtotta a kis és nagy gorombaságok kézikönyvét s miután esett az eső, elvette az esernyőmet.

Nagy szükség lehetett rám a választási kampányban, mert beosztottak „A halott- és holtlívrat-vánítható szavazók életrekeltésére és sírfeliratok gyűjtésére alakított bizottság”-ba. Nekem tetszett a heccz és 1500 halottat szállítottam este hét óráig. Közben persze megszomjaztam, ittam és mámoros állapotban kiüríttem a választási urnát.

„Ki ez az ember?” — rivált rám a választási elnök.

„Képviselő!” — szolt valaki.

„Az nem lehet! Ahoz nem eléggé goromba.”

Nekem se kellett több.

„Maga szép! Maga angyal! Kis czuczú adj egy pusztit!” — mondtam.

— „Hah! — kiáltott a választási elnök. — Hiszen ez egy ellenzéki ember! Dobják ki!”

Kidobtak. Aztán visszaczipeltek.

„Tulajdonképpen micsoda képviselő?” — kérdezte az elnök.

„A Vidula és társa hőmérőgyár képviselője” — vágtam ki büszkén.

Erre aztán végérvényesen kidobtak. Én se megyek többé korteskedni . . .

Fakir.

AZ „EGYETÉRTÉS”

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI. ker., Váci-körút 19. alatt van

A szerkesztőség telefonja 7—88.

A kiadóhivatal telefonja 7—06.

A nyomda telefonja József 5—93.

Borzalmas postacsomag

— Az utazó csecsemőhulla —

— Saitát tudósítónktól. —

Budapest, június 28.

A verseny-utcai postahivatalban, a gyűjtő-hivatal nyomozóosztályában gyűjtik össze azokat a csomagokat, amelyek a címzett és feladó ismeretlensége miatt nem kézbesíthetők. Ezeket a csomagokat, — különösen azokat, amelyek külső jelzésükből is kivehetően romlandók, — felbontják.

Ma délelőtt féltizenkét órakor *Bartos Lajos* postatiszt ilyen csomagokat bontogatott föl. Fel-tűnt különösen egy csomag, melyből orrfacsaró bűz aradt ki. Azt hitték, hogy ebben romlandó, sőt már megromlott áruk vannak. Ezt annál inkább hi-hették, mert a csomag külsején „*sait és sütemény*” jelzés volt. Rémületes volt azonban a meglepetés, a mikor a csomagot felbontották és meglátták, hogy abban újságpapírosokba és törülközőbe burkolt *csecsemő hulla van, amely már feloszlásnak indult.*

A rózsaszín csomagból „Az Újság” június 21-iki száma, majd vastag barna csomagoló-papír burkolozott ki, amelyen egy kis címke volt. „The Jost Typewriter Co. Lid. Budapest. Erzsébet-körut 9.” felirattal. Majd törülközők között szén és hamudarabok közé ragadt, *félja megégett csecsemő-hulla tűnt elő.*

Azonnal értesítették a főkapitányságot, ahonnan *Császik Pál* rendőrfogalmazó és *Tóth Gyula dr.* rendőrorvos jött ki több detektívvel. A kis holttestet beszállították a törvénytörés bonczitani intézetbe. Nem tudták még megállapítani róla, hogy fiú-e, vagy leány? A vizsgálat megindult, bár egyelőre csak tapogatódzva. A csomagon és postautalványon a föladás dátuma el van mosódva. Valószínű azonban, hogy a holttestet június 21-én adták föl, legalább is *Az Újság* dátuma erre enged következtetni. Egyéb adat azonban még nincsen. A csomag pecsétjét ezüstkoronával bélyegezte le a föladó, akit most nagy apparátussal keresnek.

Annvit megállapították, hogy egy kegyetlen raffinériával végrehajtott *quermeckvilkossá történt. A kis hullát quilkosa félia élégette, azután quömöszölte a postacsomagba.* Ugy a föladó, mint a címzett eddig ismeretlen, mert „*Stein József* speditőr Temesvárott”, hova a csomag címezve volt, nem létezik. Ugvancsak nem létezik a feladó lakhelyeül megjelölt dohány-utcai oldalának a jele, ahol bejárat nincs. Körülbelül *egy héta vándorolt a csomag,* míg visszakerült a versenyutcai hivatalhoz.

Az Akácfa-utca 20. szám alatt levő 701. számú postahivatalnál adták föl a csomagot, körülbelül 7—8 nappal ezelőtt. Annak rendje és módja szerint megjárta Temesvárt és az ismeretes zöldbetűs czédulával érkezett vissza, hogy „*címzett ismeretlen*”. A feladóként megjelölt *Hartmann* nevű egyént sem sikerült eddig kipuhatoltatni.

A detektívek már délben elmentek az Akácfa-utcai postahivatalba, ahol a titokzatos csomagot feladták, a délután folyamán kihallgatták a postahivatal személyzetét, de a hivatalban senki sem emlékezik már arra, hogy ki adta fel a titokzatos rózsaszínű csomagot és így a nyomozást más irányban kell tovább folytatni. A késő esti órákig tartó nyomozás még nem vezetett nyomra.

TÁVIRATOK

Osszeesküvés a mexikói elnök ellen

Newyork, június 28. Mexikói menekültek azt beszélék, hogy *Huerta* elnök elleni összeesküvést fedezték fel, amelynek az volt a czélya, hogy *Diaz* Félix táborokat diktátorra kiáltás ki. Az összeesküvést egy tiszt az utolsó pillanatban elárulta.

Az Egyetértés szerkesztősége és kiadóhivatala VI., Váci-Körut 19. sz. alatt van

Felhívás

előfizetésre!

Félszázados multtal a hátunk mögött, a jövődöbe vetett erős hitünkkel és bizodalunkkal, kitartással, lelkesedéssel és szeretettel bocsátjuk ezt a lapot napról-napra világgá. Félszázados multunk a legerősebb tanulság arra, hogy az „*Egyetértés*” mindenkor a közönség igaz szeretetében harcolhatott Magyarország függetlenségi eszméiért. A függetlenségi és 48-as eszmék törhetetlen kiküzdésében az „*Egyetértés*” ennek a harcznak legrészletesebb katonája volt. És ahogyan a multban, úgy a jövőben is egy pillanatra sem szűnik meg ez a lap szakadatlanul munkálkodni önálló államiságunk kiépítésén és a nagy függetlenségi eszmék diadalra jutásán.

Az „*Egyetértés*” mindig az első tudott lenni abban, hogy értesülései gyorsak és pontosak, frissek és megbízhatók legyenek. Hírszolgáltatásának nagy szervezetsége megengedi, hogy nemcsak politikai rovatában álljon az első sorban, hanem minden más téren is, irodalomban, riportban, színházi téren, közgazdasági, közigazgatási, törvénytörési eseményekben, a világ minden tájékáról összefutó hírszolgáltatásban, messzemenő diplomáciai értesülései révén a külügyi politikában és mindenütt a jól értesültség, a megbízhatóság, a gyorsaság és a legkötelesebb hozzáértés szimboluma legyen.

Ez év augusztus hó 20-án, Szent István napján

külön pompás ajándékkal

kedveskedik előfizetőinek az „Egyetértés”.

Egy gyönyörű, nagy, impozáns albumban mutatja be a magyar tengerpartot, a magyar tengert és annak környékét, illusztrációkban és ritűnően megírt cikkekben.

Az

Adria-szám

valóságos díszalbuma lesz a magyar tengerpartnak és ezt minden előfizetőnk augusztus 20-án díjtalanul fogja megkapni.

Julius hó elsejével új előfizetést nyitunk az „Egyetértés”-re.

Előfizetési ár:

- Egy évre ... 28. — korona**
- Fél évre ... 14. — korona**
- Negyed évre ... 7. — korona**
- Egy hónapra ... 2.40 korona**

UJDONSÁGOK

A pesti kocsisok

Nem a „fiakkerek” és „konflikok” minden zsirral megkent kormányzóiról akarok beszélni. A „stand”-nak ezen rekedt hangu „főurai” ugyis csak hitványabb, közönségesebb „kópiái” a bécsi bérkocsisoknak. A nemeztközi világváros zsebrákjai között a „bakról” az élen vezetnek ők, én inkább azokról az igazi kocsisokról, a fuvaroskocsisokról akarok most beszélni. Ezek a bérkabátos vasgyurók távol állanak minden nemzetközi vonatkozástól. A vidékről hozzák fel Pestre barnapiros arcszínüket, karjuk dagadó izmait és a ragaszkodást négy-lábu igazonó társaik: a lovak iránt...

Még ezek közül a fuvaroskocsisok közül is kitetszenek a magyar falvak legényei, akiknek büszkeségök, hogy nagygyon lovaikon a rézpitykével kirakott nehéz németes szerszám. Még inkább ajnározói lovaiknak is, hogy öröm nézni az ápolott, ragyogós szőrű jószágaikat. Bár a pesti levegő lassanként letörölgeti barnapiros arcszínüket, bár a terhes munkától megroggyadoznak az aczélos kemény inak, bár idővel lefoszlik róluk a sújtásolt magyar ruha is, beszédjüket elégtelenítik a rikácsolós, nyakatekert magyartalan pesti kifejezések, nyílt lelkükre is szövevényes hálót borít a fortélyos, a kapzsi fővárosi élet, legtöbbször a kormos, nyers mez alatt is megmarad a magyar puszta természet, hűséges, alapjában érző szívű fiának, akivel „jó szóval madarat is lehet fogatni”.

Az aszfaltos, palotás főváros gyönyöreiből, pompájából, kincseiből nekik még lázarmorsák sem hullanak. Még szeretett, becézett lova sem az övé, melylyel együtt huzzák az élet hámját. Bizonytalan a hely is, ahová fejüket lehajtják ezek a pesti nomádok s egyedüli vagyonjuk egy — kutya... A fuvaroskocsik széles hátáról, a bérkabátos kocsisok lába-háta mellől bele-belevakog a pesti utcák forgatagába egy-egy kisebb fajtájú falusi kutya. A kocsisnak védenéze, a kocsik rakományának éber, kedves őre az ilyen kutya, sohasem tudom meghatottság és mosoly nélkül nézni őket. A pesti kocsisoknak ezen kis kutyácskái ágról szakadt gazdájuknak hű magyar szívéből beszélgetnek hozzám és bus lelkemben felvarázsolják azt a gazdag magyar világot, melytől örökre elszakadtam s melyet irásaimban már csak temetgetek.

M. P.

NAPIREND. Napár. Vasárnap, június 29.

Róm. kath.: E. 7. Péter és Pál. — Prot.: E. 6. Péter és Pál. — Görög-orosz: június 16. E. 2. Tikon. — Zsidó: Szivan 24. — A nap kel reggel 4 óra 5 perczkor, nyugszik este 8 órakor. — A hold két éjjel 12 óra 25 perczkor, nyugszik délután 3 óra 13 perczkor. — A miniszterek nem fogadnak. — *Nyitvalevő muzeumok:* Nemzeti Muzeum összes tárai 9—12-ig, Aquincumi Muzeum 9—4-ig, Erzsébet Muzeum 9—12-ig, Ernst Muzeum (Nagymező-utca 8.) 9—4-ig, Gyermektanulmányi Muzeum 9—12-ig, Iparművészeti Muzeum 9—12-ig, Mezőgazdasági Muzeum 10—1-ig, Néprajzi Muzeum 9—6-ig, Tanszer Muzeum 9—12-ig. — *Nyitvalevő könyvtára:* Iparművészeti Muzeum Könyvtára 9—12-ig, Pedagógiai Könyvtár 9—12-ig. — *Nyitvalevő képtárak:* Magyar Biedermeier kiállítás az Ernst Muzeumban (Nagymező-utca 8.), nyitva 9—4-ig, belépődíj 1 korona. Állandó kiállítás a Könyves Kálmán szalonjában, nyitva 9—1-ig, A Szépművészeti Muzeum összes tárai, nyitva 10—2-ig, A gróf Pálffy-gyűjtemény a Szépművészeti Muzeumban, 10—2-ig. Belépődíj nincs.

Hétfő, június 30. Róm. kath.: Pál ap. emlék. — Prot.: Pál emléke. — Görög-orosz: június 17. Szabal és Izm. — Zsidó: Szivan 25. — A nap kel reggel 4 óra 6 perczkor, nyugszik este 8 órakor. — A hold két éjjel 12 óra 45 perczkor, nyugszik délután 4 óra 29 perczkor. — A miniszterek nem fogadnak.

— **Időjárás.** Hazánkban az idő tuinyomóan borult, esős és hűvös jellegét megtartotta. A Dunántulon és az északnyugati részekben az eső ugyan megszünt, egyebütt azonban általános volt és az Alföld keleti felében, Erdély délnyugati részein, meg helyenkint az ország északkeleti megyéiben igen jelentékeny (20—50 mm.) csapadékot mértek. (Beregszász 65, Arad 44,

Körösmező 33. Petroszény és Resicza 31 mm.) Élénk szeleket több helyről jelentettek. *Prognózis a következő 24 órára:* Még változókönyv és hűvös idő várható, kevesebb esővel. (Sürgöny-prognózis: Változókönyv, hűvös, sokhelyütt csapadék.)

— **A király keresztelődik.** Bécsből jelentik: Udvari körökből származó hírek szerint a király **Wallseeben** jelen lesz **Waldburg-Zele** Erzsébet grófné elsőszülött leányának keresztelődésén, amely valószínűleg a jövő hét közepén lesz. Walseeből a király egyenesen Ischlbe utazik nyári tartózkodásra.

— **Magyar nemesség.** A király **Sommer Ignác** nagykanizsai földbirtokos, zalavármegyei törvényhatósági bizottsági tagnak és utódainak a közgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül a magyar nemességet adományozta „csapi” előnévvel.

— **A műbarát király.** Bécs, jun. 28. A király ma délben magánlakosztályán külön kihallgatáson fogadta **Kassin József** szobrászművészt és megtekintette a **Hermagor** szoborműhöz készült modelljét. A szobormű az 1813. évi szabadságharc egyik mozzanatát örökíti meg. A király teljes dicséretét fejezte ki a szobrász előtt.

— **A kultuszminiszter Ógyallán és Komáromban.** Ógyalláról jelentik: Ma reggel a kilencz óra harminczegy perczes gyorsvonattal érkezett meg **Jankovich Béla** kultuszminiszter Ógyallára a magyar Greenwichbe. Az obszervatórium új könyvtárát, amelynek pompás a berendezése és tudományos szempontból hatalmas az értéke, vette át a miniszter **Konkoly-Thege Miklóstól**, a csillagvizsgáló megalapítójától és igazgatójától. A miniszter társaságában érkeztek **Beneditk Sándor** államtitkár, **Jaross Vilmos**, a kerület országgyűlési képviselője, báró **Kürthy Lajos** főispán és **Róna Zsigmond**, a budapesti meteorológiai intézet igazgatója. A vendégeket a pályaudvaron **Csányi László** főispán üdvözölte. Majd átmentek az obszervatóriumba, ahol **Konkoly-Thege Miklós** arra kérte a minisztert, hogy a csillagvizsgáló könyvtárát vegye át az állam tulajdonába. A miniszter az állam nevében megköszönte a nagybecsű ajándékot, majd személyesen tekintette meg a könyvtárát. A tudományos gyűjtemény mintegy **nyolczezer kötet könyvből** áll, amely **hatvan ezer korona értékűt** reprezentál. A gyűjteményben ritka egyedpéldányok vannak. Délben bankett volt a vendégek tiszteletére. Délután az egész társaság Komáromba ment át. A miniszter a városban a főispánnal szállott emg. Később a megyeháza nagytermében fogadta a város törvényhatóságát és tisztviselői karát. **Dömény polgármester** átnyújtotta a város memorandumát, amelyben a város súlyos anyagi helyzetére való tekintettel az elemi és polgári iskolák államosítását kéri. A miniszter kijelentette, hogy bár az állam pénzügyi helyzete a kérelem teljesítését megnehezíti, igyekezni fog teljes mértékben méltányolni a város kérelmét. A vármegye nevében **Asztalos főjegyző**, majd **Antal Gábor** püspök a dunántúli ref. egyházkerület és a komáromi egyházközösség küldöttségének élén üdvözölte a minisztert, aki azután megtekintette a gazdasági tanítóképzőt és a földművelés-kolát, valamint a gazdasági népiskolát. Ezután megtekintették **Milch Herman** város dustartalmu régiséggyűjteményét. Este 300 terítékű bankett volt, amelyen a miniszter beszédében kifejezte az iskolák államosításának szükségességét. **Jankovich miniszter** holnap a többi tanítványokat tekintti meg. Holnap **Tatára** utaznak, ahol gróf **Eszterházy Ferencz**nek lesznek a vendégei.

— **Az angol király oroszországi utja.** Pétervári jelentés szerint **György** angol király július hó első felében látogat el Oroszországba. **Benckendorff** gróf londoni orosz nagykövet a jövő héten Pétervárra érkezik, hogy az angol király fogadtatásánál jelen legyen.

— **Királyunk dédunokája.** Walseeből azt az érdekes családi eseményt jelentik, hogy **Waldburg Zele** grófné, született **Erzsébet Franciska** főhercegné, **Mária Valéria** leánya ma reggel egy erőteljes leánygyermeknek adott életet. Ugy az anya, mint a gyermek, aki királyunknak már dédunokája, teljesen egészségesek.

— **A szultán gyásza.** Konstantinápolyi jelentések szerint **Nedirn Eddin** herceg, a szultán második fia tegnap hosszas betegeskedés után meghalt. Az elhunyt herceg 32 éves volt. A szultánnak még két élő gyermeke van: **Zia Eddin** herceg és **Refa hercegné**.

— **Hidavatás a király részvételével.** Bécsből jelentik, hogy a király jelenlétében ma délután ment végbe az új **Ferencz József-híd** alapkövetése a XXI. kerületben. Jelen volt **Péter Ferdinánd** főherceg, a miniszterek, a hatóságok fejei stb. Az egyházi felavatást **Piffli** hercegérsek vezegte.

— **Királyi kitüntetések.** A király örgróf **Pallavicini Jánosné** született **Crowe Georgine** Readenek, a konstantinápolyi rendkívüli és meghatalmazott nagykövet nejeinek és gróf **Tarnowska Adámné** született **Swiatopolk-Czetwertynka Mária** hercegnének, a szófiai rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter nejeinek, az I. osztályú Erzsébet-rendet, **Kral Agostonné** született **Drechsel Augusztának**, a szalonikii főkonzul nejeinek pedig a II. osztályú Erzsébet-rendet, emberbaráti téren, kiváló érdeműs működésük elismerésül adományozta.

— **Metzből Konstanzba biplánon.** Bernből jelentik: A **Mein** nevű német biplán utban **Metzből** Konstanzba motorhiba miatt kénytelen volt **Kerlingen** mellett leszállni. A biplán két utasa, német tiszték azonnal jelentkeztek a svájci rendőrhatalóságnál.

— **Királyi-ajándék egy honvédezedesnek.** A király nemrégiben **Bartha Lajos ezredesnek**, a budapesti I. számú honvédegelezred parancsnokának egy **hátas-lovat** adott ajándékba. A kitüntetés annál feltünőbb, mert az ezredes aránylag fiatal tisztja a hadseregnek és mert **Bartha** ezredes színmagyar ember és nem is egy közös hadseregbeli, hanem egy honvédegelezrednek a kötelékébe tartozik. **Bartha Lajos** negyvenegynehány esztendő ember, a kit a hadiiskola elvégzése után a vezérkarba osztottak és a kit öröngyvvá való előlépése után za a szerencse ért, hogy a király **katonai kabinetirodájába vezénnyelték**. Itteni és szárnysegédi működése révén jutott a király körvezetébe. Egyik legkedvesebb embere lett ő felségének, a mit igazol egyrészt gyors előmenetele, másrészt az, hogy **alezredes korában megkapta a vaskorona-rend harmadosztályú lovagkeresztjét**. A múlt év elején került el az udvartól, mikor a budapesti első honvédegelezred parancsnokává nevezte ki a király. A király ajándékát minden aprópó nélkül kapta a honvédezedes.

— **Dalosverseny Veszprémben.** Veszprémi jelentés szerint a dalos-verseny mai első napja a dunántúli dalos-szövetség közgyűlésével kezdődött. A közgyűlésen, amelyet a városbáza nagytermében tartottak meg a szövetség elnöke, **Óváry Ferencz** elnökölt. Meleghangú megnyitó-beszéde után **Burdács**, az Országos Dalos-Szövetség elnöke üdvözölte a dunántúli dalosokat. Ezután **Bertalan Béla** beterveztette titkári jelentését és a többek között tudomására hozta a közgyűlésnek, hogy a szövetség három dalosegyesülete, a pécsi, a szombathelyi és a komáromi ünnepi esztendőre főnállásának ötvenedik jubileumát. A legközelebbi dalos-versenyt **Kaposvárott** tartják meg. A zsűri tagjai a következők lettek: **Gaál Sándor**, **Happe Rezső**, **Kern Aurél**, **Lányi Ernő** és dr. **Perényi József**.

— **Hadügyminiszteri rendelet a bajtársiasság ellen.** Katonáknál eddig a bajtársiasság ápolását mindenek fölé helyezték. Annál feltünőbb, annál különösebb az a hadügyminiszteri rendelet, mely most egyenesen a bajtársiasság ellen tör. A cs. és kir. hadügyminiszteriumnak nemrég tudomására jutott, hogy **egyik gyalogsági zászlóalj altisztjei egy elhunyt őrmester hátramaradt családtagjainak felszegélyezésére bajtársaik között gyűjtést indítottak**. Ebből az esetből kifolyólag most egy hadügyminiszteri rendelet látott napvilágot, amely bizalmasan a katonai parancsnokságok feladatává teszi, hogy az **ilyesmi a jövőben** — tekintettel az altisztek szűkös anyagi körülményeire, — **többé elő ne forduljon**. Ez annyit jelent, hogy a cs. és kir. hadügyminiszterium a jövőben a hadsereg altisztjeit attól, hogy esetleg elhunyt bajtársuk hátramaradt családjáról gyűjtés útján gondoskodjanak, **egyszerűen tiltja**. A hadügyminiszterium ezen antihumanusnak tekinthető rendelete annál különösebb, minthogy homlokegyenest ellenkezik a szolgálati utasítás első részének 25. §-ával, amelynek értelmében: „A bajtársak kölcsönös támogatása az élet minden körülményei között a közös bajtársias szellem és összetartás parancsa.”

— **A betiltott szindarab.** Stuttgartból táviratozzák: A német író és újságíró egyesületek szövetsége mai ülésén **Gerhart Hauptmann** jubileumi ünnepi szindarabjának ügyével foglalkozott. Határozati javaslatot fogadtak el, amely sajnálkozást fejez ki afelett, hogy az előadások időelőtti beszüntetésével megbántották az író.

— **Péter és Pál.** A nyarat, napsugaras mezőket, aratók vigasságát jelentő, egymással naptárban összeférő Péter és Pál napja virrad reánk. Rendes időjárás alkalmával verejtékes homlokra süt a jól eső napsugár s most felhős ködmönben köszöntött be a naptári dátum. Szélvihar csapdosa az érő gabonát, csatakosak az országutak. S a máskor meleg pesti aszfalton kabátokba húzódó fázékony alakok surrannak tova. A honmaradott hölgyek toltette-kiállítására eltűnt a rideg, fakó, mint egy sápkóros angol nevelőnő, korzóról, az itéletidő meglopta színeitől Budapest, amely nyáron a legszebb, szép, mint egy pompázó molett-asszony és most szürke. Az évszakoknak ez az eltolódása szinte évek óta kísért már és tökéletes keretet alkot a mi savanyu, fanyar közállapotainkhoz illően, a hol híjján vagyunk a napnak. A béke, a nyugalom, a megértés napjának, amelyet elpaktáltak a politika hamis Péter és Pál apostolai.

— **Az öreg tanító érdemkeresztje.** Körülbelül harmincz estzendeig tanított a felsőstubbyai állami elemi iskolában **Nagy Imre** tanító. Fiatalon tele hazafiai érzéssel került a tót vidékre, utóbb igazgatója lett az iskolának és az ő eredményes munkásságának érdeme, hogy a lipői havasok alján, a mindent ellepő turóczi tótok között a gyerekek már magyar szóval köszöntik az idegent. Harmincz estzendei munka után nyugalomra vágott az iskolamester. Ilvenkor szokás, hogy díszes ünnepség keretében bucsuzzák el tőle mindenki, hogy a fehér meg a zöld asztalnál díkeziók keretében is méltassák nagy érdemeit. Így terveztek ezt Nagy Imre szűkebb otthonában is és a hivatalos körökben meg volt a hajlandóság, hogy Nagy Imre „ordóval” a mellén vonuljon penzióba. Az ünnepség előtt írás jelent meg róla a hivatalos lapban. Az volt ebben az írásban, hogy a király a tanügy terén szerzett érdemei elismerésül a **koronás ezüst érdemkeresztet** adományozta a veterán tanítónak. Nagy feltűnést keltett a kitüntetés, de Nagy Imre csöppet sem örült neki és erőshangu levélben vágta el az utját minden készülő ünnepségnek. Levelet intézett a főispánjához és ebben azt írta, hogy köszöni szépen a kitüntetést, de **nem fogadja azt el**. Megírta benne, hogy az adományban harmincz évet meghaladó tanító munkájának és a tanítói állás tekintélyének lebecsülését látja és ezért visszautasítja a kitüntetést, amely parádé-kocsisoknak meg ménesi szolgáltnak való, de nem tanítóknak.

— **Egy százados doktorrá avatása.** Érdekes doktorráavatás volt ma délután a tudománygyeletemen, a jogi fakultáson. Ekkor avatták doktorrá pécsújfalusi **Péchy Gyula** cs. és kir. kamarás, m. kir. honvédegelezredbeli századost.

— **Tüzérségi gyakorlatok Hajmáskéren.** Székesfehérvárról táviratozzák: **Rohr** Ferencz honvédfőparancsnok a hajmáskéri gyakorlatokról Székesfehérvárra utazott. A gyakorlat három napig tartott és jelen volt **Lipót Szalvátor** főherceg is, aki kísérletével ma utazott vissza Bécsbe.

— **Barna Izidor síremléke.** Barna Izidor-nak, az elhunyt jeles újságírónak síremlékét holnap, vasárnap leplezik le a rákoskereszturi izr. temetőben. A bizottság a gyászünnepség megtartását délelőtt fél tizenkét órára tervezte. **Singer Zsigmond** elhalálozása és temetése következtében azonban a síremlék leplezése holnap, vasárnap, déli fél egy órakor történik meg. A városi villamos vasut külön kocsijai holnap délelőtt háromnegyed 12 órakor indulnak a Rókus-kórház előtt lévő villamos végállomásra.

— **Autótúra Moszkva—Páris között.** Rígából jelentik: A moszkva—párisi autótúrán résztvevő összes gépkocsik este 7 óráig ideérkeztek.

— **A Zsófia-gyermekszanatórium új pavilonja.** A magyar társadalom az állami gyermekvédelem nagy munkáját valóban lelkesedéssel és nagy áldozatkészséggel támogatja, amelynek legújabb tanujele, hogy a máris áldásosan működő balatonalmádi Zsófia-gyermekszanatóriumot sikerült fennállásának harmadik esztendejében egy újabb ötven gyermek befogadására szolgáló pavillonnal kibővíteni, amely július 1-én üzembe kerül, míg az ünnepélyes felavatást még a nyáron fogja gróf **Zichy János** kormányzó-elnök vezetni. Az új pavillont használatba vétele előtt tegnap vizsgálta felül dr. **Bókay János**, a gyermekgyógyászat hírneves professzora, a közegészségügyi tanács tagja, akit az intézetben dr. **Fodor Oszkár** kir. tanácsos, központi igazgató fogadott. Majd megzemlélték a földművelésügyi miniszter által készített új balatoni gyermekfürdőt. A fővárosi vendégek, akiket **Óváry Ferencz** országgyűlési képviselő vendégelt meg, az esti vonattal utaztak a fővárosba.

napsugaras
 egymással
 napja virrad
 verejtékes
 most felhős
 tári dátum.
 csatásokak
 pesti aszfal-
 alakok sur-
 ölgvek toi-
 fakó, mint
 korzóról,
 Budapest-
 szép, mint
 most szürke,
 szinte évek
 alkot a mi
 zok illően, a
 kéke, a nyu-
 vet elpaktál-
 apostolai.

szte. Körül-
 felsőstubbyai
 nító. Fiatalon
 dékre, utóbb
 eredményes
 havasok al-
 közt a gye-
 az idegent.
 galomra vá-
 ás, hogy di-
 el tőle min-
 lnál dikciók
 t. Így tervez-
 n is és a hi-
 dóság, hogy
 ion penzióba.
 a hivatalos
 gy a király a
 eseül a koro-
 ta a veterán
 títetés, de
 és erőshangu
 szülő ünne-
 és ebben
 tetést, de nem
 az adomány-
 munkájának
 csülését látja
 , amely pa-
 nak való, de

ása. Érdekes
 anygyetemen,
 orrá pécisüfa-
 kir. honvéd-

ajmáskéren.
 hr Ferencz
 vakorlatokról
 három napig
 főherczeg is,
 sbe.

Barna Izidor-
 emléket hol-
 ereszturi iz-
 ég megtartá-
 Singer
 övetkezében
 p, vasárnap,
 városi villa-
 eől három-
 kórház előtt

között. Ri-
 ótúrán részt-
 érkeztek.

m új pavil-
 gyermekvéde-
 el és nagy ál-
 újabb tanuje-
 lalonalmádi
 fennállásának
 gyermek be-
 ni, amely ju-
 ves felavatást
 s kormányzó-
 álatba vétele
 ános, a gyer-
 zégészségügyi
 or Oszkár kir.
 aid megszem-
 készítettett új
 dégek, akiket
 endégt meg,

— A vihar és árvíz pusztításai. La-
 punk mai számában megirtuk, hogy Horvát-
 országban, különösen a Szerajevó-bosznabródi
 vasúti vonalon a rettenetes vihar és a vízará-
 dás mily nagy pusztításokat okozott. Ma
 Eszékről jelentik: Szlatinából ma reggel újabb
 vész hírek érkeztek. A Vojlovica-patak tegnap
 délután hirtelen hatalmasan megdagadt és ki-
 lépett medréből, előntve Brezovljane falut.
 Több száz erdőmunkást az ár meglepett, úgy,
 hogy életüket csak úgy tudták megmenteni,
 hogy felkuszak a fákra, hol az egész éjszakát
 töltötték. Csak ma délben apadt a víz, ami le-
 hetővé tette a munkások kimentését. Bre-
 zovljane községben a kár igen jelentékeny.
— Szerajevóból jelentik: A Szerajevó—bosna-
 brodi vonalon az áradás következtében szünet-
 tel a forgalom — Szerajevóból táviratozzák:
 A tartományi vasutak igazgatóságának jelen-
 tése szerint az áradás folytán valószínűleg
 csak néhány nap mulva indul meg ismét a for-
 galom a Bosznabródi fővonalon, minthogy a
 pályatest sok helyütt mesérült. Az ország min-
 szakadások és áradások nagy károkat okoznak.

— Leánykereskedő borbélymester. *Palat-
 ai-Ganter* Tivadar 57 éves borbélymester, akinek
 Óbudán, a Lajos-utca 12. szám alatt van borbély-
 műhelye, a múlt héten följelentést tett a rendőrsé-
 gen, hogy két „női alkalmazottja” tőle pénzt, ék-
 szereket és női fehérneműt lopott. *Kaszás Ernő*
 rendőrfogalmazónak osztották ki az ügyet, akinek
 gyanú volt, hogy miként lohatnak az alkalmazot-
 tak a borbélyműhelyből női fehérneműt és éksze-
 reket. A nyomozás meglepő eredménnyel végződött.
 A detektívek megtudták, hogy *Ganternek* tavaly
 őszig Erzsébetfalván nyilvános háza volt, ahonnan
 külföldre is szállított árut és amelyet kénytelen volt
 feladni akkor, mikor a budapesti államrendőrség
 működési területét Erzsébetfalvára kiterjesztette.
 Ekkor *Ganter* Óbudára költözött és borbélyműhelyt
 nyitott, ahol nappal borotváltak, éjjel pedig —
 hogy is mondjam — orgiákat rendeztek az óbudai
 szeretni vágyó ifjak fiatal leányokkal. A hepana-
 szolt két „női alkalmazott” is két ilyen áldozat
 volt, kiket az öreg borbélymester a Rákóczi-uton
 szólított meg. Az egyik 16 éves varrónő, a másik 22
 éves kávéházi felirónő. Elvitte egy vendéglőbe,
 megvacsoráztatta, leitatatta, majd a borbélyműhelybe
 vitte őket, ott új ruhát és ékszert adott rájuk és a
 szerelem papnői közé akarta sorozni a két mit sem
 sejtő leányt. Ezek azonban a felavatás elől megug-
 rottak, természetesen magukkal vivén a rájuk
 adott ruhát és ékszereket. Elmondották azután a
 lányok, hogy a borbély 6 óra 8—10 munkás-
 leányt csábított el hasonló módon. Ezek a szomszéd-
 os házakban laknak és keresetük felét leadják az
 öreg borbélynak, sőt szállodákba összelopkodnak
 minden elvihetőt az ő kívánságára. A lányokkal a
 kávéházba jár, ahol naqubácsnak szólítják. *Palat-
 ai-Gantert* beidézték a rendőrségre és őrizetbe vet-
 ték. Tiltakozott, hogy hiszen ő a panaszos, de ez
 mit sem használt. A borbélyműhelyben házkutatást
 tartottak. A Bav-rum-os üvegeken felül nagymeny-
 nyiségű pezsgős-palaczkok kerültek elő a rejték
 ból, mint az éjjeli üzlet felszerelési kellékei.

— Ötezer kaptafa. *Rosenfeld* Hermann, *Rosen-
 feld* Jakab, *Rosenzweig* Izidor és *Izidorné*, továbbá
Trostler Simon cipőkereskedőknek *Rosenzweig* Test-
 vérek cég névvel a Király-utca 98. szám alatt volt
 üzletük. *Rosenzweig* Izidornak az Alsó Erdősor 35.
 szám alatt, az egész családnak együttesen pedig a
 Bályvány-utca 12. számú házban volt üzlete: *Főnix*
cipőgyár néven. A Rosenfeld testvérek nemrégben fi-
 zetésképtelenséget jelentettek, de sikerült hitelezőikkel
 kiegyezkedniök: kilenc hónapos részletekben kellett
 volna fizetniök tartozásukat, *Rosenzweig* Izidor kez-
 sége mellett. Két hónapig rendszeresen fizették a részlete-
 ket, aztán hirtelen beszüntették a fizetést és ezzel egy-
 idejűleg észrevették a hitelezők, hogy a király-utcai
 üzlet tulajdonképpen nem egzisztál már, mert *Rosen-
 feldék* elvitték onnan az árukat. A hitelezők most
Rosenzweig Izidornal szemben akarták érvényesíteni
 követelésüket, de a nagybácsi már átadta üzletét fele-
 ségének: *Rosenzweig* Izidornak és *Trostler* Simon-
 nak, a sógorának. A hitelezők nem csüggedtek, most
 már a családi gründolás: a *Főnix* ellen akartak fordul-
 ni, de az is fizetésképtelenséget jelentett. Az áruaktárt
 eladták, csak ötezer kaptafa maradt a *Főnix* helyisé-
 gen. A hitelezők most már úgy látták, hogy kijátszo-
 ták őket s megtekék a följelentést négysszáz ezer koro-
 nás hitelezési család miatt. Az ügy *Barna* Béla fogal-
 mazóhoz került, aki beidézte az egész családot ki-
 hallgatás végett. Azután lefoglalta az üzleti könyveket
 és megállapította, hogy bár törvényszékieleg bejegyzett
 cég voltak, soha mérlegelt nem készítették. Tizenkét-
 ezer koronás pénztárhányt is konstataált a vizsgálat,
 megállapította továbbá, hogy *Rosenzweig* azon a cri-
 men, hogy filéz az üzletből, magánvagyonát kiozmá-
 a vállalatból. A vizsgálat tovább folyik.

— A zászlóalj-pénztár rablól. Nagytal-
 mácsról jelentik: Ma reggel négy órakor kellett to-
 vábbutaznia Felek községből az ott elszállásolt 31.
 gyalogezredbeli 6-ik zászlóaljnak. Éjjel két óra-
 kor *Niculae Badilie*, *Gyorgye Vintila*, *Vasile Sovo-
 rin* és *Macaria Vintila* román legények behatoltak
 abba a házba, ahol a zászlóalj pénztára elhelyezve
 volt, azzal a szándékkal, hogy a pénztárt kirabol-
 ják. A kerten keresztül hatoltak be a házba abban
 a hiszemben, hogy csak a kapu előtt van őrség, s
 az udvarban már semmi akadálva nem lesz tervük
 keresztülvitelének. Amikor azonban látták, hogy
 az udvaron is van őrség, a náluk levő revolverekkel
 tüzelni kezdtek az őrségre. Az őrség viszonzta a
 tüzelést, s mikor a helvi őrség is segítségül jött,
 üldözőbe vették a visszavonuló legényeket. Sike-
 rült is mind a négyet elfogni. *Niculae Badilie*, a
 rabló kirándulás tervezője oly súlyos sérüléseket
 szenvedett az egyik lábán, hogy azt azonnal ampu-
 tálni kellett. Vallatásuk alkalmával még az is ki-
 derült, hogy *Niculae Badilie* a tettese egy nemrég
 elkövetett templomrablásnak és egy betörésnek is.
 Mind a négy legény katonaviselt ember, és ga-
 rázda természetű, úgy, hogy az egész falu örül most
 azon, hogy sikerült őket ártalmatlanná tenni.

**— Nagy vasúti katasztrófa Gali-
 cziában.** Lembergől táviratozzák: Tegnap
 este 9 órakor egy személyvonat zuhogó esőben
 Dunajov közelében a pályatest alámosása
 miatt kisiklott. Két mondy és három vag-
 gon lezuhant a töltésről. Egy mozdonyvezető
 és egy fűtő azonnal meghalt, tíz ember súlyo-
 san megsebesült.

**— Ismét megmozdult a föld Olaszország-
 ban.** Olaszországból ismét borzalmas földrengés
 híret hozza a táviró. Rómából táviratozzák: Déléltől
 fél 10 órakor Avellinóban és Castellamare di Sta-
 biában több földlökést éreztek. Cosenzában is erős
 hullámszerű lökést éreztek. Paolában, Mongrassano-
 ban, Coriglianóban és Rogianóban, valamint
 Gravinában, melyek Cosenza környékén fekszenek,
 jelentékeny az anyagi kár. Haladéktalanul megin-
 dult a segélyvakció. Catanzaro provinciában a
 földrengés nem okozott károkat, de annál több a
 kár Cosenza provinciában, ahol több ház megron-
 gálódott és többen megsebesültek.

Rómából jelentik: A Stefani-ügnökség co-
 senzai jelentése szerint a déléltől földrengést kü-
 lönösen Rotonda helységben érezték, de utabb kár-
 ok nem történtek. Cosenza helységben nem moko-
 zott kárt a földrengés. Az eddigi jelentések szerint
 Gravinában és Mongrassanóban több ház megsérült
 és néhány személy megsebesült. A legtöbbet Ro-
 giano Gravina helység szenvedett.

— Pestisjárvány Triesztben. Triesztből
 táviratozzák: A Tripoliszban dühöngő pestisjárvány
 miatt az ottani kikötőkből érkező hajókra nézve
 megtették a szükséges egészségügyi intézkedéseket.

— Tűzvizsgálat a famegmunkálógyárban.
 Néhány nappal ezelőtt a Kerepesi-uton kigyuladt
 az Amerikai Magyar Famegmunkálógyár r.-t. tele-
 pe és nagyrészen leégett. A tűzvizsgálatot tegnap
 délután tartották meg. A bizottságban résztvett a
 kerületi előljáró, *Rédey* Miklós rendőrtanácsos,
Breuer Géza tűzoltóparancsnok. A vizsgálat során
 a bizottság a tűz keletkezésének okára vonatkozó-
 lag nem tud véglegesen megállapodni. Az a véle-
 mény, hogy a tüzet gondatlanság okozta. A vesze-
 delem a szárító-kamrában keletkezett. Valószínű,
 hogy egy eldobott gyufától, vagy tilos robbanó-
 anyagnak, például spiritusznak használatától. A
 kár százötvenezer korona.

— A spanyolországi hőség. Madridi jelen-
 tése szerint a spanyol fővárosban, de országszerte
 olyan türehetetlen a hőség, amilyen még sohasem
 volt. Madridban a hőmérő állandóan 39—44 Cel-
 cius fokot mutat árnyékban. Sok ezer ember a vá-
 rosi parkokban, a tereken és utcák járdáin tölti az
 éjszakát. Számítalan sok napszúrás volt eddig, tö-
 megesen megörlnek az emberek a forróságtól.
 Tegnap egy fiatal ember, aki éppen esküvőjére ké-
 szült, ünneplő ruhájában fölakasztotta magát egy
 telefonpóznára. Mikor a lakodalmas nép észrevette,
 már halott volt. Egy orvosnövendék a klinikán
 törrel rohant be a betegek szobájába s leszurással
 fenyegetett mindenkit. Egy súlyos beteg leány ré-
 műletében meghalt. Az őriöngő orvosnövendék ké-
 söbb napszúrásról összerogzott. Hozzájárul a nvo-
 morusághoz, hogy a fővárosban rossz és kevés az
 ivóvíz és a jégvárak nem képesek elég jeget elő-
 állítani.

— Kolduló százados. Elegáns, császárszá-
 kallas urikülsejű férflu koldult ma délben a Lipót-
 köruton. Egy rendőr igazolásra szólította fel, de
 a koldus nem állt vele szóba. A rendőr be akarta
 kísérni a főkapitányságra, mire a kolduló férfi
 dulakodni kezdett. A rendőr segítségért sietett és
 egy társával együtt sikerült az elegáns koldust be-
 kisérni a rendőrségre. Itt kiderült, hogy az illető
Lump Antal nyugalmazott százados, akít elmebaja
 miatt nyugdíjazták. Bevitték a tizenhatos számú
 helyőrségi kórházba.

— A Lukács László neve. Nagyváradon most a
 következő jellemző kis epizód jár szájról-szájra: gróf
Mailáth Gusztáv Károly, erdélyi püspök, e hó 15-én,
 bérmautjában Nagyenyedre érkezett és habár minden
 hivatalos fogadtatást mellőzni szeretett volna, a város
 lelkes örömmel fogadta, felekezeti különbség nélkül.
 Bérmalás után a ref. Bethlen-kollégium tornaünnepé-
 lyén is résztvett, ahol a kálvinista intézet nagy tisz-
 telettel fogadta. Érdekes kis epizódja volt iskolaláto-
 gatásának. A katolikus elemi iskola V. osztályában
 egy kis fiút megkérdezett alkotmánytanórán, hogy ki
 Nagyenyednek a képviselője. A gyermek hosszú fag-
 gatásra, sőt sugásra sem mondta ki *Lukács* nevét. Mi-
 kor aztán tanítója négy szemközti kérdezte, hogy miért
 hallgatott, a gyermek bizalommal így szólt tanítójá-
 hoz: „Szégyeltem megmondani, hogy *Lukács* a kép-
 viselő.”

— Az ideges tanítónő öngyilkossága.
 Debreczenben *Horkay* Margit husz éves tanítónő
 tegnap délben édesapja revolverével szíven lötte
 magát s nyomban meghalt. A fiatal tanítónő ideg-
 rohamában követte el az öngyilkosságot.

— Kémkedő orosz törzstiszt. Varsói jelen-
 tése szerint az orosz lengyelországi Sziponiczában
 állomásozó orosz ulánus-ezred irodájából fontos
 iratok tűntek el, amelyek a határmenti mozgósi-
 tási intézkedésekre vonatkoznak. Ezzel a lopással
 áll ibonzvára összefüggésben az ezred egy törzs-
 tisztjének szökése, aki ötnapos szabadságának el-
 teltével nem jelentkezett szolgálatra.

— Betörő tisztviselő. Szegebről jelentik:
Lukács Sándor gázvári tisztviselő betört egy sze-
 gedi ékszerész kirokatát és onnan elrabolt több
 ezer koronát érő ékszert. Pesten elfogták, és most
 vontag felelősségre tettéért, *Lukács* beismerő val-
 lomást tett, de mivel feleletei nagyon zavartak vol-
 tak, elrendelték elmeálatotának megvizsgálását.

— A párisi derby-verseny titkaiból. Pá-
 risi jelentés szerint megállapították, hogy a leg-
 utóbbi párisi ügető-derby nyertese, *Kebir*, a tulsá-
 gos doppelásban pusztult el. A ló hulláját a rend-
 őrség vérvizsgálat céljából lefoglalta.

— Sikasztó könyvelő. A rendőrség letar-
 tóztatta *Krautfried* József negyvenhat éves köny-
 velőt Berzsenyi-utca 16. szám lakásán. A köny-
 velő régi büne miatt került a rendőrség kezére.
 Pár évvel ezelőtt *Rautnitzban* a *Martitz-cégnél* volt
 alkalmazásban, ahonnan tizenhatezernyolcvan
 koronát sikkasztott. Régóta köröztek, közben állást
 kapott Budapesten. Ma végre ráakadtak és a rend-
 őrség fogságába került.

— Egy festőművész százezer koronája.
Révai Tivadar Nándor szarvasi festőművész, egy
 londoni szappangyártóstól azt a megbízást kapta,
 hogy csináljon részére egy festményt, amely azt
 ábrázolja, hogy szegény, gazdag egyaránt tömegek
 ben tódul a gyár elé és szappanért könyörög. Ezért
 százezer koronát fizet. Magunk előtt látva ezt a
 festményt, a Tolnai Világlapja jut eszünkbe, mely-
 nek kiadóhivatalába most igazi népvándorlás van:
 megjelent ugyanis a Tolnai Világlexikonának má-
 sodik kötete. Valóban minden számitást megsze-
 gvenit a Tolnai Világlapja előfizetőinek adott ezen
 ajándék. Száztötven egyetemi tanárt, tudóst, író és
 hírlapíró toborzott össze Tolnai, hogy előfizetői-
 nek megcsinálja a lexikont, melynek első kötete
 grandiózus módon sikerült. A második kötet, mely
 most hagyta el a sajtót, még az első kötetet is fe-
 lülmulja. Ebben amásodik kötet lexikonban 1250
 kép, színes műmelléklet és térkép van felhal-
 mozva. A meglepően szép dászűműnek a terjedelme
 660 oldal.

— Házasság. *Hinterseer* János eljegyezte *Klement*
 Irmát Budapesten.

Ma délután volt az erzsébetvárosi plébánia-tem-
 plomban *Pekáry* József miniszteri tanácsos, ny. fő-
 kapitány-helyettes unokája és dr. *Pekáry* Géza Máv
 főfelügyelő leányának, *Lilly*-nek esküvője dr. *Bruck-
 ner* Károly, a budapesti közúti vasutársaság titkárával.
 Az esketést *Novák* István apátplébános végezte. Az
 egyházi szertartás után a násznép dr. *Bárczy* István
 székesfővárosi polgármester, a menyasszony nagy-
 bátyja *Gizella*-uti lakásán lakomára gyűlt össze.

— Halálos tréfa. Szentendről táviratozzák: *Bár-
 dos* Metyás 14 éves fiu tréfából rálőtt *Sztana* Pálra,
 akít a golyó azonnal megölt.

— **Nagy esőzések és folyóáradások.** Lugosról jelentik: Az időjárás hirtelen igen hidegre fordult. Az eső folyton esik és ennek következtében a Temes másfél méterrel emelkedett. Megyészerte esik az eső és a Sebes, valamint a Berzava folyók is egyre dagadnak, úgy hogy áradástól tartanak. Bozovicsról fagyot jeleznek. Lugoson a hatóságok megtették a szükséges intézkedéseket az esetleges áradásra. — Déváról táviratozzák: Az eső szakadatlanul esik napok óta. A Maros dőlendően nő. Az áradás teljesen elöntötte a Déva közelében fekvő Marosszigetet, melynek lakosait csónakon szállították el. A vízár egészen elpusztította az itt szépen virágzott kertészetet. A lakosság panaszkodik, hogy a Maros szabályozása érdekében már hosszú ideje nem történt semmi, s ezért a partmenti lakosságot ilyen időben állandó veszély fenyegeti.

— **Mese a rablásról.** Tegnap a Városligetben összekötözve találták a bokrok között Mandel Hugó tízenöt éves kereskedőtanoncot, aki azt mondta, hogy rablók támadták meg a városháza udvarán, elaltatták, nem tudja, hogy mi történt vele, s csak a Városligetben ébredt fel tegnap reggel, összekötözött. Már tegnap gyanus volt az inas előadása, ma pedig Mandel bevallotta, hogy a rablótámadás meséjét ő eszelte ki. A gazdája ugyanis harmincz koronával a postára küldötte. Ő a pénzt elsikkasztotta, Bécsbe utazott, hogy az Adria kiállítását megnézze. Tegnap reggel érkezett vissza, nem volt csak tíz fillérje, félt a következő menyéktől, összekötözte magát és kitalálta a rablás meséjét, hogy gazdáját félrevezesse. A rendőrség az ügyben beszüntette a vizsgálatot.

— **A beodrai földesur tragikus halála.** Május huszonharmadikán lakodalomra készültek Szabadkán. Egy fiatal pár házasodott össze s a lakozóra nagy szeretettel várták a menyasszony nagvatyját, Csernay Ferencz beodrai földbirtokost. Az öreg ember sürgönyileg értesítette a lakodalmas házat, hogy ezzel és ezzel a vonattal érkezik. Az állomáson azonban hiába várták a beteges öreg urat: a várva-várt vendég elmaradt. Pár nappal a menyegző után levélben érdeklődtek, hogy miért nem jött el a nagypapa. Beodráról azonban az a válasz érkezett, hogy az öreg bácsi bizony idején elindult hazulról s egynesen Szabadkára váltott jegyet, tehát ott kell, hogy legyen. Nagy lett a nyugtalanság és azonnal sürgönyöztek Beodrára: „Nagypapa nem érkezett vissza, semmi hír róla”. Az eltűnt öreg urnak otthon maradt leánya rémülten szállt vonatra. Az ottani állomáson határoztan emlékeztek, hogy az öreg ur megváltotta jegyét és el is utazott Szabadka felé. Állomásról-állomásra érdeklődött azután, de sehol sem tudták a dologról. Végre Szegeden megtudta a szomorú valóságot. Az öreg Csernay a vonaton meghalt. Személyleírás nem volt nála, vasuti jegye a nagy kavardásban eltűnt és a kalauz sem emlékezett, hol szállt föl. Szegeden meállapították az orvosok, hogy agyvérömlés ölte meg, a holttestet fényképeztek és a dorozsmai országot mentén a szegények temetőjébe hantolták el a névtelen halottak közé. Csernay leánya a fényképen ráismert atyjára s most a család engedélyt kér rá, hogy hazaszállíthassák a tragikus módon elhalt beodrai földbirtokost.

— **Egy anya rémtette.** Köln mellett Franken községben Pertzborn tanító felesége, akit hirtelen haragunak ismernek, az urával való veszekedés után, három gyermekét, akik közül a legöregebb hét esztendő, belegyömöszölte a fürdőkádba s addig tartotta őket víz alatt, míg megfultak. A negyedik gyermeknek, egy csecsemőleánynak már nem volt helye a fürdőkádban, az elvetemült anya egy vizesvödörben fojtotta meg. Pertzborné rettenetes gyilkolása után szüleihez ment s ott pihenőre tért. Nyugodt álmából a hatóság emberei verték fel, akik letartóztatták.

— **Halálozás.** Özvegy Cserenyák Antalné szül. Stangenberger Rozália folyó hó 25-én, 85 éves korában Nagykárolyban meghalt.

Bécsből jelentik: gróf Waldstein Károly Ernő, az osztrák urakházának tagja ma Brioniban meghalt.

Mátészalkáról jelentik: Tegnap temették Andrády József vasvári főjegyzőt a lakosság nagy részvétele mellett. A templomban Slepkovszky görög-katolikus lelkész mondott búcsuztatót. A sírnál ifj. Pécsi László es. és kir. kamarás és Rohay Gyula mátészalkai főjegyző mondottak búcsuztató beszédet.

Székesfehérvárról jelentik: Balogh Ferencz nyug. kir. táblabíró ma 65 éves korában elhunyt.

Brand István nyugalmazott Máv felügyelő e hó 25-én, 79 éves korában, hosszas betegség után meghalt Népszínház-utca 36. számú lakásán. Az elhunytban dr. Marinovich Jenő rendőrtanácsos, a bűnügyi osztály vezetője az apását gyászolja. Az elhunytat ma délután temetik a gyászházból.

Tegnap délután meghalt Orz György rendőrkapitány nyolcz éves kis fia, Sándor. Temetése holnap délután 4 órakor lesz a Gizella-ut 59. szám alatti gyászházból.

— **Kifosztott személyvonat.** Jekaterinoszlavból táviratozzák: Ismeretlen tettesek Piszmenaja és Uljenova állomások között megállítottak egy személyvonatot és kifosztottak husz utast.

— **Rendőri hírek.** Öngyilkos leány. Tegnap este a Pálffy-téren a Dunába ugrott Gögh Julia huszonkét éves cselédleány. A hajósok csónakba ugrottak és kimentették. A leányt a Szent István-kórházba vitték. — **Budapestten elfogott külföldi sikkasztó.** A budapesti rendőrség a leitmeritzi rendőrség megkeresésére letartóztatta Kaufrin József negyvenhat éves könyvelőt, aki Raudniczban, a Mestitz-czegnél volt alkalmazva. Kaufrin 1909-ben tizenhatezer koronát sikkasztott és Budapestre szökött. Azóta itt tartózkodik. A Bercecsnyi-utca 10. szám alatt lakik és a Múzeum-körut 10. szám alatt levő könyvkiadóvállalatnál van alkalmazásban. Ma délből detektívek mentek érte és letartóztatták.

— **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

— **Nyári gyorsírótanfolyamok.** A „Stenografia” Országos Gabelsberger Gyorsíró- és Gépíróiskolában (kizárólag Rákóczi-ut 20.), július elején kezdődnek a szüneti magyar-, német gyorsírói, gépírói és kereskedelmi tanfolyamok. A gépírást az összes rendszerű írógépeken teljesen díjtalan. A végzett növendékeket az intézet díjtalanul jóízetésű állásokba helyezi. Részletes tájékoztatót szívesen küld az igazgatóság. Kizárólag Rákóczi-ut 20. Telefon 101—25.

— **Léghőszerveink** legnagyobb ellensége az ősz és a tél, igen könnyen tehetünk szert ebben az időszakban nyálkásítványgyulladásra, a gégeben, léghőcsövekben és tüdőszármakban. Ilyen megbetegedések-nél igen nagy gondot kell fordítani, mert elhanyagolásuk hosszú, kínos betegségekhez vezet. Ne vesztessük tehát az időt, hosszú, céltalan házi gyógyszerrel való kísérletezéssel, hanem vegyük használatba a rég bevált, kitűnő ízű, biztos hatású Sirolin „Roche”-t.

Nyilttér

(E rovatban közlötökért nem vállal felelősséget a szerk.)

BACHRUCH A.

ezüstáru-gyára, Budapest,
IV. Királyi Pál-utca 13. sz.

A gyári épület földszinti helyiségekben állandó eladás nagyban és kicsinyben legolcsóbban szabott eredeti gyári áron!!

MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
természetes égvényes
SAVANYÚVIZ.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET

(*) **Szerződötetés az Operaházban.** Az Operaház vezetősége Havas Gyöngyvikt, a fiatal, tehetséges művésznőt igen kedvező feltételekkel két évre újból szerződötlette.

(*) **Az „Aranyeső” Budán.** Béli Izor és Zerkovitz Béla nagyszerű operettjét, az „Aranyeső”-t ma este mutatta be a Fővárosi Nyári Színház. A bemutató szép sikerrel zajlott le s éppen ugy mulatott a darabon a közönség, mint számtalan hosszú estén keresztül a Népoparában. A főszerepeket Felhő Rózi, Bartkó Etelka, Bálint Béla és Cseh Iván játszották s mind fényesen megállották helyüket. Felhő Rózi bájos és üde játékaival, énekével és tánczával gyönyörködtette a publikumot. Méltó partnere volt Bálint Béla. Szép játékot produkált Bartkó Etelka, aki kellemes orgánumával és bájos egyéniségével máris a közönség kedvenczévé vált. A közönség igen jól mulatott, sokat kacagott és tapsaival elhalmozta a szereplőket. A zenekart Rofák Nándor karmester vezényelte igen ügyesen.

(*) **Növendékelőadás.** Az Országos Színészegyesület színésziskolájának első éves növendékei tartották ma délután gyakorlati előadást a Víg-színházban. Makai Emil egy kis bohózatát és Albini kellemes zenéjű operettjét adták, közben pedig hangverseny volt. Károlyi Klótild és Varga Juczi egy duettet adtak elő nagyon kedvesen, az operettben pedig Nagy Magdának volt sikere. Szép éne-

kért és ügyes tánczáért kapott sok tapsot. Mellette Faith Gizella, Bodry Jolán, Holtai és Harsányi voltak jók.

(*) **Magyar művész sikere Londonban.** Kerékkjártó Duczi Hubav Jenő nagy tehetségű fiatal tanítványa e hét folyamán mutatkozott be a londoni közönségnek. A gyermek hegedőművész Feszler Géza, a Néopera karmestere kísérte zongorán. A londoni lapok legtekintélyesebbjei a Daily Telegraph, az Observer, a Daily Mail, a Times legnagyobb elismeréssel fogadták a magyar gyermekművészt, kit a hangversenyen a közönség is minden szám után melegen ünnepelt.

(*) **Magyar rendező Bécsben.** Stoll Károly a Király Színház rendezője, meghívást kapott, hogy a bécsi Johann Strauss Teaterben rendezze az ősz-szel A müncheni söröző című új operettet. Stoll, ha a színházától szabadságot kap, eleget tesz a meghívásnak.

(*) **A Nemzeti Szalon vidéki kiállításai.** A Nemzeti Szalon ez év őszén három vidéki kiállítást fog rendezni, melyek közül a kisújszállási szeptember 14-én, a nyiregyházi szeptember 28-án, a debreczeni, október 12-én nyílik meg és mindegyik nyolcz napig marad nyitva. A vidéki kiállításokra, valamint a Nemzeti Szalon őszi tárlatára szánt műveket augusztus 29. és 30-án kell a Nemzeti Szalonban beküldeni.

(*) **Debreczeni színház.** Beöthy László lemondásával Debreczen város tanácsa kiírta a pályázatot a debreczeni színházra 1913. szeptemberétől 1917. szeptemberéig. A pályázni óhajtó szinigazgatók kötelesek negyven ezer korona kaucziót letenni és pályázati kérvényükben hivatkozni kell arra, hogy a pályázati feltételeket ismerik és azokat magukra nézve kötelezőknek fogadják el. A pályázati feltételekből is az világlik ki, hogy a színház kulturális célját nem tekintve, a város üzleti szempontból fogja fel a szinészet kérdését. A debreczeni színházra annak idején Ditrői Mór, a Víg-színház művészeti igazgatója is pályázott azzal a megjegyzéssel, hogy pályázatát csak az esetben tartja fenn, ha nyilvános pályázatot irnak a színházra. Ez megtörténvén, Ditrői pályázik ugyan a színházra, de természetesen csak az esetben, ha a pályázati feltételeket kellően megváltoztatják. Az aktív szinigazgatók közül Komjáthy János neve volt egy ideig a pályázók között forgalomban, de Komjáthy csak abban az esetben reflektálna a színházra, ha minden pályázat mellőzésével meghívást kapna oda. A többi pályázók nem voltak még igazgatók s mint ilyenek nincsenek tisztában azzal, hogy mennyiben terhesek a pályázati feltételek s hogy azok teljesítése által a biztos bukásnak teszik ki magukat.

(*) **Szezon zárás.** Holnapután kezdődik a Víg-színházban és a Népoparában a nyári szünet. Ez a két színház is becsukván kapuit, vége a budapesti színházi évadnak, csupán a ligetben és Budán tartja fenn egy-egy nyári színház a prezenziát. De már augusztus 15-én megint kezdődnek az előadások a Király- és Magyar Színházban és a Népoparában, szeptember 1-én pedig a Víg-színház, Nemzeti Színház és az Opera is újból megkezdí a szezont.

(*) **Kovács Károly nótái.** Ezen a címen három sikerült magyar dal jelent meg Nádor Kálmán kiadásában. A három dal nem közönséges invenzióról tanuskodik és szerzőjük meglepő készséget árul el a magyaros stílus finomult alkalmazásáról. A dalok rendkívül tetszősek és fülbemászóak és bizonyos, hogy a két bus dal hamarosan népszerűsége tesz szert. Az új nóták minden zeneműkereskedésben kaphatók. A kotta ára 2 korona 50 fillér.

(*) **Színházak hírei.** A Víg-színházban még csak két napig, vasárnap és hétfőn, tart a szezon. Holnap, vasárnap, este az Örnagy ur-at adják Hege-

Hogyan lehet a fejkorpát eltávolítani

Egy specialistától.

Közismert tény, hogy a fejbőr majdnem minden betegségének, különösen a kopaszszágnak és a haj korai szürkülésének a fejkorpa az okozója. Ennek folytán a következő kipurált háziser receptje, melyről egy specialista pontos és nagy-számú kísérletezés után azt állította, hogy a fejkorpa képződését többnyire már egy-kétszeri használat után megszünteti, sokaknak kedvére lesz. Ezen receptet könnyen el lehet készíteni bármely gyógyszerárban vagy drogeriában:

85 gr. Bay-Rum, 30 gr. Livola de Composé és 1 gr. krist. Menthol.

Ezt jól összerázzuk és félóra állás után használható. A kész folyadékkal, melyet különben fél kávéskanálnyi parfümmel megszagosíthatunk, dörzsölje be könnyedén ujjai hegyével a fejbőrt.

Ez nem hajfestőszer, de felülmulhatatlan a hajnöves erősítésére és a korán szürkült hajnál igen hasznosnak bizonyul az eredeti szín visszanyerésére.

Vigyázat! Óvakodjék a folyadékot oly helyre vinni, hol hajnöves nem volna kívánatos.

düs Gyula és Varsányi Irén utolsó felléptéül, délután pedig vizsgaelőadás lesz, amelynek során a színészegyesületi iskola növendékei a Salome című drámában és hangversenyszámokban tesznek tanúságot haladásukról. Hétfőn, az idény utolsó előadásul, a Nem szaba!, Kéroul és Barré mulatságos boházata kerül színre. Ezután nyílt színen szétszedik a díszleteket és bemutatják a színpadi záporok szülék működését.

A *Budai Nyári Színházban* holnap, vasárnap, továbbá kedden, szerdán és a jövő vasárnapon Beldi-Zerkovics Aranyosó című nagyszerű operettjének lesznek a folytatásos előadásai. Hétfőn Rózsa S. Lajos, az Operaház tagja, vendégszerepel a Carmen opera Escamillojában. A jövő héten Jászai Mari, a Nemzeti Színház tragikája, kezdi meg vendégjátékait legjobb szerepeiben: csütörtökön Medeát, szombaton Stuart Máriát, míg a jövő hétfőn Elektrát játssza. A rendes napi helyátrak sem Jászai, sem Rózsa vendégjátékai alkalmából nem lettek felemelve.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

*** A debreczeni Zenede története.** A debreczeni Zenede ötvenéves fenállásának ünnepe alkalmából a szokásos iskolai értesítő füzet helyett egy egész hatalmas könyvet adott ki. *Drumár János* ösmert debreczeni író és zenetanár szerkesztette meg ezt az értékes, érdekes zenetörténeti könyvet, a művész lelkületű *Simonffy Emil* zenedei igazgató közreműködésével. A Debreczen zenei életének fejlődésére forrás-munkául tekinthető, általában véve a régebbi magyar zenei állapotokra is sok becses, gazdag adatot magában foglaló szép műhöz a gróf *Zichy Géza*, a zenede védnöke irt lendületes „bevezető sorokat”, míg a „végző” a 220 nagy oldalas mű berekesztéséül a zenede régi érdemes elnökének dr. *Uffalussy József*nek tollából származik. A szép műből, — melyet fényképek, képek, kótiák s becses kézirati ereklyék lenyomatai is ékesítenek — a régi magyar zenei életről, a zenede keletkezését megelőző időből, 1600-tól 1862-ig feltárt adatok a laikusokra is nagyon tanulságosak és *Simonffy Emil* buvárkodását dicsérik. *Simonffy* ismertette és irta meg a könyvben, különkülön fejezetekben a „tanrendszerre” és a „zenede vaqont fejlődésére” vonatkozó részeket is. Míg a könyv anvagának zömét a lelkes *Drumár János* gyűjtötte össze. *Drumár* irta meg „az ötven év történetét (Kronika. 1862—1912).” A tanerőkre, a növendékekre, a zenede, mint kultúrtényezőre, a tanszerek és leltárra vonatkozó művelődésténeti becsül adatok ilyen áttekinthető, lekötő feldolgozásáért *Drumárt* készséggel dicsérik meg. Amint a könyvben feltárt bizonyosságok alapján készséggel kell elismernünk azt is, hogy a debreczeni zenedének alapvető érdemei vannak a mai Debreczen művészileg kifejtett zenei életének megteremtése és fellendítése körül; mert a jó öreg zenedének köszönhető, hogy ma Debreczenben a klasszikus zenét nemcsak annyian szeretik, hanem hogy azt oly sokan hivatottan is művelik a családi körben, mint a hangversenyeremek pódiumán is. Az alföldi nagy magyar város zenei életéről ezt a szép könyvet örömmel olvastuk és örömmel, melegen ajánljuk figyelmébe a magyar zenei élet fejlődése, története iránti érdeklődőknek. M. P.

*** A Tanszermuzeum új otthona.** Az Országos Pedagógiai Könyvtár és Tanszermuzeum, amely egyik legjelentősebb kulturális intézményünk, eddig a „Tamtók Háza” Szentkirályi-utcai épületének egyik emeletén húzódott meg szerényen és a nyilvánosság számára alig-alig volt hozzáférhető. Az elnökség régóta keresett az intézmény számára megfelelő otthont, de sehol nem talált, amíg végre felszabadult a Képzőművészeti Társulat *Andrássy-uti* régi műcsarnokának pompás palotája. Dr. *Vangel Jenő* egyetemi professzor, elnök, ekkor

nyomban éritkezésbe lépett sólvomi *Wagner Géza* dr.-ral, a Műcsarnok igazgatójával és hosszas tárgyalások után megkötötték a bérleti szerződést. A szerződést, amely tíz esztendőre szól, *Jankovich Béla* vallás- és közoktatásügyi miniszter jóváhagyta és a Tanszermuzeum július elsején beköltözik új, tágas otthonába, amelyet, mivel a berendezéssel készen lesznek, a közönségnek is megnyitnak. A palotát, tekintettel arra, hogy abban ismét közintézmény nyer elhelyezést, a Képzőművészeti Társulat nagy áldozatkészséggel teljesen restauráltatta és a nagyközönség annak csodás, művészi szépségeit eredeti állapotban élvezheti ismét. Különös gonddal hozatta helyre a Társulat a halhatatlan mesternek, *Lotznak* remekbél-remekbél falképeit, amelyek kincseket érnek és amelyek a Vasuti-és Hajózási Klub bérletének a tartama alatt teljesen befűstölődtek és már szinte láthatatlanok voltak.

*** Irodalom szennáció az Uj Idők új regénye.** amelyet a magyar családok kitűnő hetilapja a július évnegyedben kezd el közölni. A regény címe „Edith” és szerzőjének, ki az előkelő társasághoz tartozó hölgy, különös okai vannak arra, hogy meg ne nevezze magát. Az új évnegyedben egyébként még *Conan Doyle*-nak, a világhírű angol írónak „Elűnt világ” című érdekesítő regényét is közli az Uj Idők, melynek e heti számából kiemeljük *Herczeg Ferencz* művészi írását (Fészkerakás). Nagy Endre ötletes konferanszát a közönségről, *Somlay Károly* hangulatos elbeszélését és a „Kitty levelei” új rovatot, melyben *Farkas Pál* a „Körorvos föllegyzései”, regénye egyik kedves nőalakjának kedves csevegéseit közli. Cikk a régi Nemzeti Színházról, a távol Indiákról, a magyar cserkészekről, *Farkas Imre*, *Sas Ede* és *Somlyó Zoltán* verse, számos apróbb cikk, stb. tartja még a szöveg részt, míg az illusztrációk között ott találjuk *Neumier* képének, művészi reprodukcióját, a millenáris emlékmű új domborműveinek képeit, fényképsorozatát a nők budapesti világkongresszusáról, az „MASZ” bajnoki viadaláról, stb. Az Uj idők előfizetési ára negyedévre 5 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VI. Andrássy-ut 16.

*** Ország-Világ.** Kitűnő albán típusokat, férfiak, asszonyok és gyerekek sokaságát mutatja be három szép képen a *Várad Antal* és *Falk Zsigmond* dr. szerkesztette s immár harminczegyedik évén járó *Ország-Világ* legújabb száma. Érdekes és szép illusztrációk ezenfelül: „A pápa a Vatikán terrorsán”, „A konstantinápolyi szabadságemlék”, „A nők kongresszusa Budapesten” (3 kép), „Uj attrakciók a tengeri fürdőkhöz”, „A meggyilkolt nagyvezér temetése”, „József Ferencz főherceg a műteremben”, „Flotta-szemle Toulonban” stb. Az arcképek közül megemlítjük *Némethy Károly* államtitkárét s *Antal Gézánét*. A lap irodalmi részbe regényeket, elbeszéléseket, kritikai cikkeket avagy verseket irtak: *Ábrányi Emil*, *Antal Gézáné*, *Csillag Máté*, *Falk Zsigmond dr.*, *Garamszeghy Sándor*, *Hangav Sándor*, *Juhász Árpád*, *Kern Aurél*, *Molv Tamás*, *Sugár Jenő*, *Várad Antal*, *Velics Antal*, *Zivuska Andor*. Tartalmas, kitűnően szerkesztett rovatok ezenfelül: Színház, Művészet, Irodalom, Hírek, Zene, Sport stb. Mutatványzámot ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, V. ker. Hold-utca 7), ahová az előfizetési pénz is beküldhető. A lap ára félre 8 kor.

*** A „Vasárnapi Ujság” június 29-iki száma** rendkívül érdekes képét közli *Ferdinánd* bolgár királynak, mely a győzedelmes uralkodót a rodostói Rákóczi-ház előtt ábrázolja. A többi képek a hét aktualitási közül a torda-aranvosvölgyi vasut megnyitását, a kassai gazdagvülést, gróf *Károlyi József* esküvőjét, a zugligeti *Kossuth-szobrot*, stb. mutatják be. Egy gulya átusztatása a Dunán, *József Ferencz* főherceg mint festőnövendék, *Pásztor Árpád* fölvetélei a csángókról, szintén nagyon érdekes dolgok. Szépirodalmi olvasmányok: *Szini Gyula* novellája, *Rudnászky Gyula* verse, *Kvassay Ede* regénye, egy érdekes francia regény. Egyéb közlemények: *Pörge Gergely* művészi rajza, képek az aradi választási küzdelemről, stb. s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, a „Világkronika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Sok kellemetlenségnek vehetjük elejét, ha otthon állandóan egy palaczk valódi **Ferencz József**-keserűvizet tartunk, mert a gyomor megbetegedésénél ez a legmegbizhatóbb segítség. A „Ferencz József-víz a sok évés vagy szeszelvezet által előidézett bajokat gyors és kiméletes módon gyógyítja és ezáltal előnyösen különbözik minden más hashajtószertől. Ez oknál fogva az orvosok is legtöbbszörre becsülik.

sz.). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félre két korona 40 fillér.

*** A Bélyeg** címmel új bélyeggyűjtő szaklap indult meg, mely ez idő szerint az egyetlen komoly, magyar filatelista orgánom. Az izlésesen kiállított első szám ismeretbi az eladott *Holtscher-féle* spanyol gyűjteményt írásban és képen. Ezenkívül van benne a bélyeggyűjtőket érdeklő szakcikk, továbbá az ujabban megjelent bélyegeket ismertető *Bélyeghírek*, *Bélyegtőzsde* és *Bélyegcsere* rovata. A lapot, mely előfizetőinek számos kedvezményt nyújt, *Haraszthy Lajos* szerkeszti. Előfizetési ára egész évre 2 korona 40 fillér. Szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, II., Batthyány-utca 38.

*** Hebeburgya Jancsi.** Folyvást lőtőfutó, mindent elhamarkodó elven fiúról, *Hebeburgya Jancsirról* irt mulatságos ifjúsági regényt *Balla Ignác* és a kacagató kalandok közlését már e heti számában kezdi meg az *En Ujságom*. A júliusi évnegyedben újra szerepel a kitűnő gyermekifjúsági lapban a *Mackó-nemzetiség*, amikor is a híres-neves család íródeákja emondja a *Tányértalpu-csemeték*, *Tőfőtöm* és *Beneguz* viseltes dolgait a nevelő-intézetben. *Maros László* szép történetet tud az életmentő automobilról, *Margittay László* a farkas és a daru meséjét mondja el, *P. Ábrahám Ernő* és *Szarvas Zoltán* elbeszélést, *Pósa Lajos* és *Dalos Rigó* verset irtak. A júliusi évnegyedben az *En Ujságom* előfizetői ingyen kapják meg *Cooper* „*Börharsnya-történeteinek*” immáron harmadik kötetét, az „*Utmutatót*”. Az eleven, okos gyermekifjúsági lap előfizetési ára: félre 5 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.


*** Thomas Mann: Kröger Tonio.** *Thomas Mann*, az ifju Németország egyik legnagyobb íróját a magyar közönséggel a *Modern Könyvtár* ismertette meg, előbb egy elbeszélés-gyűjteményével, majd a *Tristán* című hosszabb elbeszéléssel. Most pedig az írónak talán legnagyobb értékű, leghíresebb, legszebb, hosszabb elbeszélését a *Kröger Tonio*-t fordította le a *Modern Könyvtár Földi Mihályval* és adta ki a gyűjtemény egyik legújabb számaként. Ára 60 fillér.

*** Karinth Frigyes: Találkozás egy fiatalemberrel.** *Karinthy Frigyes* ismét egy új novelláskönyvvel lép a közönség elé. Címe *Találkozás egy fiatalemberrel*. A kötet a *Modern Könyvtár* egyik legfrissebb száma, amelybe legújabb elbeszéléseit gyűjtötte össze az író. A kötet az *Athenaeum* kiadása. Ára 40 fillér.

*** Füst és hamu.** *Kálnoki Izidor* legújabb könyvének címe ez, amely a *Modern Könyvtárban* most jelent meg. Az író nagy közönsége bizonyára örömmel fogadja majd ez új humoros könyvét, amely bővelkedik azokban a kedves írói tulajdonságokban, amelyek *Kálnoki* előző könyveinek annyi hívet szereztek. A könyv az *Athenaeum* kiadása. Ára 60 fillér.

*** Upton Sinclair: Az elitelt.** A világhírű amerikai író neve a hustrószl ellen intézett, akkoriban világszerte nagy feltűnést keltett leleplezései és támadásai alkalmából vált közismertté. Azóta több amerikai tárgyú regényt irt, amelyek közül érdekességében és irodalmi értékében is kiemelkedik *Az elitelt* című, amely a *Modern Könyvtárban* most jelent meg. A regény, mint az író minden regénye, korregény, s a mai Amerikáról szól. Ára 60 fillér.

Mi a különbség az osztályosjegyre és a valódi Palma-Kaucuk sorsoláson?



Palma-Kaucuk Részv.-Társaság

Rejtvénypályázatunkra oly tömegben érkeztek be a megfejtések, hogy azoknak feldolgozása 2-3 hetet vesz igénybe. — Mihelyt az osztályozással elkészülünk, megejtjük a sorsolást és az eredményt közzétesszük.

Palma-Kaucuk Részv.-Társaság

Uj, elegáns automobilok

vámon belül S.— K óradijért személyekre s
uttfeljesítésményre való tekintet nélkül ország-
útra 85 fillér kilométerdj ellenében bérelhetők
Telefon 70-65, 81-42

FŐVÁROS

A polgárság az autobuszért

— Gyűlések a kerületekben. — Rendkívüli közgyűlést hívnak össze. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 28.

Megírtuk már, hogy annak a hírére, hogy a főváros tanácsa csak az őszi közgyűlésre kívánja előkészíteni az *autobusz-ügyet*, megmozdult a főváros polgársága, hogy ebben a nagyjelentőségű kérdésben a maga álláspontját is kifejezésre juttassa. A polgárság, — mely nem akar beletörődni abba, hogy a tanács előtt fekvő *autobusz-javaslat* tárgyalásának elhalasztásával kockára tétessék az egész nagy kérdés megvalósulása, — már megmozdult és ma a főváros három kerületében gyűlésezett, mindenhol azt határozván, hogy az *autobusz-sürgős megalósítására* minden illetékes tényleget felhívják. Gyűlés tartott a *Tabán* polgársága, külön értekeztek az *I—III. kerületek bizottsági tagjai* és különösen impozáns volt a *VII. kerület polgárságának* gyűlése; és a meghozott határozatok mind oda tendálnak, hogy a *fővárosnak ma nincsen fontosabb és sürgetőbb feladata, mint az autobusz-forgalom mielőbbi megalósítása.*

Döntő fontossággal bír az *I—III. kerületi bizottsági tagok* értekezletének az az elhatározása, hogy *július 9-ére rendkívüli közgyűlés összehívását kéri az autobusz-javaslat letárgyalására.*

A mai gyűlésekről alábbi tudósításaink számolnak be:

Az *I., II. és III. kerületi bizottsági tagok* ma este értekezletet tartottak *Hennyeu* Vilmos elnöklésével, melyen többek között a közgyűlés határozatokat hoztak:

1. A budai kerületek bizottsági tagjai *tiltakoznak az autobusz-javaslat letárgyalásának elodázása ellen.*

2. Kerületenkint legalább 20—20 aláírással *1913 július 9-ikére rendkívüli közgyűlés összehívását kéri.*

3. *Kedden (július 1-én) délelőtt fél tíz órakor küldöttséggel keresik fel Bárczy István* polgármestert, akivel ezeket a határozatokat közlik és megkérlik az ügy támogatására.

A *Tabán és vidéke polgársága*, valamint a *gelérthegyi ház- és villatulajdonosok és lakosok Schmid* Antalnak, a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank bankfőigazgatójának* elnöklésével ma értekezletet tartottak, hogy az *autobusz-ügyben* állást foglaljanak. A nagyszámú megjelent polgárok az *autobusz-forgalom mielőbbi megalósítását* követelték és tiltakoztak az ellen, hogy az ügyet halogassák. Végül határozati javaslatot fogadnak el, amelyben felkérlik a kerület képviselőjét, *dr. Szehenyi* Antalt, hogy az ügy sürgős elintézése céljából befolyását érvényesítse és a kerület léteérdekeit védelmezze.

A *főváros VII-ik kerületének polgársága* szombaton este a VII. ker. függetlenségi és 48-as pártkörben népes értekezletet tartott az *autobusz-közlekedés sürgetése* tárgyában.

Az értekezleten, melyen a VII. kerület számos tekintélyes polgára vett részt, *Kohn* Gábor kir. tanácsos elnököl. *Dr. Somojai* Lajos a kör elnöke üdvözölte a megjelenteket és vázolta az értekezlet széljait. *Dr. Hecht* Ernő fővárosi bizottsági tag hosszasan fejtegeti az *autobusz-közlekedés* szükségességét és sürgőségét és örömeinek ad kifejezést, hogy a *polgárság kebeléből* indult ki ez a *mozgalom, amely elől remélhetőleg most már a székesfőváros vezetősége sem zárkózhatik el.* *Dr. Walkó* Rezső közegészségi szempontból tartja fontosnak és sürgősnek az *autobusz-közlekedés* mielőbbi létesítését. *Dr. Schwarcz* Vilmos felszólalása után *B. Virágh* Géza a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

A VII. kerület polgárságának 1913. évi június hó 28-án, a VII. ker. függetlenségi és 48-as pártkörben tartott gyűlése megállapítja, hogy a VII-ik kerület külterjes fejlődését egyrészt mesterséges akadályok, másrészt a közlekedési eszközök lassúsága, hiánya és elégtelensége gátolják.

Az *autobusz-üzem életbeléptetésétől* joggal várhatjuk a mai tarthatatlan állapotok megjavulását, a forgalom jobb és gyorsabb lebonyolítását és ezzel együtt a VII. kerületi külső részek fejlődését.

És ugyanakkor sajnálattal látjuk, hogy azok a tényezők, kiknél a közlekedési viszonyoknak e kerületben való megjavítására irányuló kérésünk mindig süket fülekre talált; ezuttal is siketek maradnak a főváros egész polgárságának az a hangos követelésével szemben, hogy az *autobusz-üzem* bármiféle módon, akár vállalati, akár házi kezelésben, de gyorsan és sürgősen megvalósíttassék.

A gyűlés felemeli tiltó szavát az *autobusz-kérdés* tárgyalásának semmivel sem indokolható elhalasztása ellen és arra kéri a székesfőváros törvényhatósági bizottságát, a székesfőváros polgármesterét és a tanácsot, hogy ártérve ennek a kérdésnek nagy horderejét és jelentőségét, minden lehetőet elkövessenek oly irányban, hogy az *autobusz* az 1914. évi január hó 1-én a székesfőváros közlekedési forgalmába minden körülmények között beilleszthető legyen.

Kimondja a gyűlés, hogy ezen határozatát átiratoan közli a székesfőváros törvényhatósági bizottságának összes tagjaival és küldöttség útján járul e határozatával a székesfőváros polgármestere elé.

A határozati javaslatot az értekezlet *csuhangulag magáévá tette* és elhatározta, hogy *keddes, július hó 1-én fél 10 órakor monstreküldöttséggel csatlakozik az I—III. kerületi bizottsági tagok küldöttségéhez* és velük együtt meg fog jelenni *Bárczy* István polgármester előtt, kérve őt arra, hogy az *autobusz-közlekedés sürgős létesítése* tárgyában július 9-ére rendkívüli közgyűlést hívjon össze.

(A német császár köszönete. *Fürstenberg* gróf, budapesti német császári főkonzul, meglehangú levelet intézett *Heltai* Ferencz főpolgármesterhez, amelyben tudomására adta, hogy a német császár uralkodói jubileuma alkalmából a főváros részéről nyilvánított hódolatteljes üdvözlést köszönettel tudomásul vette.

(*Gelléri Szabó* játszóter. *Néhai Gelléri Szabó* János 300.000 koronát hagyott végrendeletében a fővárosnak. A tanács legutóbb tartott ülésében elhatározta, hogy ebből a hagyományból a végrendeletkező intencziói szerint a régi zsidó temető telkén nagyszabású, minden modern felszereléssel ellátott gyermekjátszó-teret és parkot létesítsenek, amelynek *Gelléri Szabó-játszóter* lesz a neve. Ezzel a játszóterrel kapcsolatban lesz egy nagyszabású tornacsarnok, amelyben gyermekszínházra és mozira is alkalmas tornaterem lesz. Ezenkívül fedett uszodát, zuhanyfürdőt, mesélő szobát, slójdtermet, néhány tantermet, gyermekkönyvtárt és egy kerületi fiókkönyvtárt létesítsenek.

(*Hajózható övcsatorna Budapest körül.* *Sándor* Lajos keresk. miniszteriumi műszaki tanácsos felsőbb utasításra terv-vázlatot készített — és azt könnyelakban közre is adta, — amely Budapestnek *hajózható övcsatornával* való körülhalozását célozza. Az eszme — mint maga a szerző is mondja — nem új keletű, mert már 1848. előtt is hivatalosan tárgyalták egy *pesti hajózható csatornának* eszméjét. 1865-ben *Richter* Ferencz kir. főmérnök foglalkozott hasonló ideával. 1866-ban pedig *Poroszkay* Ignác adott ki e kérdéstről riportot. *Sándor* Lajos műszaki tanácsos most közre adott terve a „*budapesti hajózható övcsatorna*“ dunai torkolatú a *Rákospataknak dunai torkolatát* jelöli meg, aminek következtében az övcsatorna az „*Ujpesti kikötő*“ és az *ujpesti rakpart* mentén tervezett „*Tutaj- és fakikötő*“ között s azok teljes közelében, továbbá szemben az „*Óbudai hajúgyár kikötővel*“ torkolnék a nagy Dunába. Innen az övcsatorna követné a *Rákospatak* vonalát a külső Csömöri-utig, ahol az övcsatorna a *Rákospatakot* elhagyva délnek fordul és ugy a *Kiszugló*, mint a *Nagyuzgónak* még ez idő szerint legnagyobb részt beépítetlen területén áthaladva, a *Külső Kerepesi-utat* és a *raitá haladó czinkotai h. é. vasutat átjárva*, az *Isaszegi-utat* keresztezve, a *kőbányai* alsó- és felső pályaudvarokhoz vezető czeplédi, illetve hatvani vasúti vonalak találkozására alatt továbbhaladva, a *Kőbányai-utal* serti állásoknál metszve, a *Kőbányai-Hizlalda* vasúti megállóhelye előtt a vasúti összekötő vágányokat keresztezve, déli irányát megtartva, az *Üllői-utat* s rajta a *Kispest-szentlőrinczi h. é. vasutat* metszve, halad a *Wekerle-telep* és *Erzsébetfalva* északnyugoti ház-sorait érintő *Határ-utig*, amelynek irányát követve, a *csepeli qubacsi gát fölött a soroksári áqban* létesítendő kereskedelmi kikötőben torkolnék. Az övcsatorna teljes hosszúsága 15.6 km., melyből

a torkolati csatornarészeket levonva, 14.45 km. marad, a két torkolati kamaraszilip közé fogott csatornavonalra.

(*Az új elemi iskolai tanterv.* A közoktatási ügyosztály elkészítette a fővárosi községi iskolák helyi tantervét, amit a közoktatásügyi bizottság legutóbbi ülésén letárgyalta és ahhoz nemcsak hozzájárult, hanem a fővárosi elemi iskolai közoktatásügynek a történetében valóságos határkőnek jelezte azt, amelynek alapján a tanítás intenzív eredményeit fogja tudni elérni. A tanács legutóbb tartott ülésében tárgyalta a tantervet és ahhoz a maga részéről is hozzájárult.

(*Az Erdey-szanatórium.* Megírtuk mai számunkban, hogy a pénzügyi bizottság tegnapi ülésében letárgyalta a *Bakáts-téri Erdey-féle sanatóriumnak szülőkórház czéljaira való kibérlésének* a kérdését és ahhoz hozzájárult. A kórházi bizottság mai ülésén arra kérte az elnököt a bizottságot, hogy az *ügy sürgősségére való tekintettel* szintén járuljon hozzá a bérléshez. *Dr. Hainiss* Géza kijelentette, mint *ideiglenes megoldást* elfogadja az előterjesztést, de *óva int attól, hogy három év után* ennek a *sanatóriumnak a megépítésére gondoljanak*, mert azzal teljesen elodáznak a szülő nők részére szükséges kórház felállítását. A bizottság így értelemben a maga részéről szintén hozzájárult a sanatórium kibérléséhez.

(*Uj kórházak.* A kórházi bizottság ma délelőtti *Buzay* Károly tanácsnok elnöklésével ülést tartott. A bizottság elsősorban tárgyalta azokat a terveket, amelyekkel *Hönig* Dezső műszaki tanácsos a *Szent László- és Szent Gellért-kórházak átépítésére* készített. A tervek keresztülvitele, mint azt már tegnap a pénzügyi bizottság ülésével kapcsolatban megírtuk *3.800.000 korona költséggel* jár. A pénzügyi bizottság hozzájárult a tervek keresztülvételéhez és ma a kórházi bizottság is *dr. Hainiss* Géza, *dr. Reisz* Mór, *dr. Reiner* Ede és *Heinrich* Kálmán hozzászólása után magáévá tette az előterjesztést.

A közegészségügyi osztály ezenkívül előterjesztést dolgozott ki a *Szent János-kórház fertőző pavillonjának* átalakítására és ott egy *új fertőző épület* létesítésére. Ezeknek az újításoknak a keresztülvitele 300.000 korona költséggel jár. A pénzügyi bizottság ehhez az előterjesztéshez is hozzájárult. Ma a kórházi bizottságban *dr. Hainiss* Géza szólott elsőnek a kérdéshez és nagy örömmel üdvözölte a pavillon létesítését, különösen abból a szempontból, hogy most már a különféle fertőző betegségekben megbetegedett egyéneket teljesen elkülönítik. *Dr. Irsai* Arthur dunajobbparti kórház-igazgató rövid felvilágosítása után *dr. Reisz* Mór utalt arra, hogy a tervezett pavillon nem elégítheti ki a budai igényeket, mire *Buzay* tanácsos megjegyezte, hogy a budai igények kielégítésére a jövőben építendő *Váci-uti új fertőző beteg-kórház* fog szolgálni. *Dr. Magyarevits* Mladen tiszt. főorvos jelentette, hogy a pavillon építésével a *most uralkodó tarthatatlan állapotokon* akarnak segíteni. Eppen ezért szükséges volna ebből a czélfőből haldéktalanul a pavillon építéséhez látni, mire a bizottság az előterjesztéshez hozzájárult.

(*Rádium 105.000 koronáért.* A kórházi bizottság mai ülésén *Ullmann* Pál azt a kérdést intézte az elnökő *Buzay* Károly tanácsnokhoz, gondoskodott-e a főváros *rádium* beszerzéséről. *Magyarevits* tiszt. főorvos erre bejelentette, hogy *105.000 koronáért* fog a főváros *300 milligramm rádiumot* beszerezni.

(*A kamaraerdei szegényház telke.* A közgyűlés nemrég elhatározta, hogy az *I. Kamaraerdőben* fekvő *Baróti* Károly tulajdonát képező ingatlant *54.000 korona költséggel* kisajátítási egvétség útján megszerzi. Erre a telkekre a kamaraerdei szegényház kibővítése céljából van szükség. A belügyminiszter ma értesítette a főváros közönségét, hogy a közgyűlésnek ezt a határozatát jóváhagyta.

(*Ingyen fürdőjegyek.* A tanács a fővárosi szegények részére a *Rudas-fürdőbe* 1000 darab ingyenes fürdőjegyet engedélyezett. A jegyeket a kerületi előljárásságok útján osztják szét.

Jogszigorlók!

A határ 1913. október 31. — Ügyvédi képzés! A határ 1913. október 31. Ha tisztességesen bizonyítottan akar elkészülni alapvizsgára szigorlatra, bíról és ügyvédi vizsgára, keresse fel azonnal

Dr. ERŐS VILMOS

jogi szemináriumát Bencsikóknak kitűnő ellátás. IV. Sütő-utca 6. Prospektus! Jogszorítón!

Telefonsz. 118-57.

KÖZIGAZGATÁS

A nyugdíj és fizetésrendezés

Budapest, június 28.

Mi változatlanul kongresszusi alapon állunk; valljuk azokat az elveket, amelyeket a kongresszus, mint a jegyzői kart irányító politikát meghatározott, valljuk mert ezt a politikát tartjuk a jegyzői karra nézve egyedül célhoz vezetőnek, egyedül alkalmasnak az évtizedes sérelmek, egyedül alkalmasnak az alapelveknek lerakásában, amelyeken a kongresszusi határozatok nyugszanak, mi is kivettük részünket, így tehát önmagunkhoz vagyunk hívek, amíg a kongresszus elvi alapját el nem hagyjuk.

Azt hisszük, ez erős meggyőződésünk, hogy a jegyzői kar egyeteme is a kongresszus határozatok szellemében kívánja összes függő ügyeit rendezve látni és első sorban azokat a problémákat, amelyek javadalmazásával kapcsolatosak, azok értelmében kívánja megoldani.

Azt a jegyzői kar ezen általános véleményével szemben meg kell állapítanunk, hogy a jegyzői karhoz s a községi közigazgatás munkásainak összeségéhez közel álló szak-sajtó, valamint a községi közigazgatás munkásainak érdekei védelmére alakult testü-ezer jegyző egyhangú elhatározásával szankcionált álláspontjáról.

Ma a jegyzői kar minden oragnuma, minden testületi expozitúrája azt hirdeti, hogy a miniszterelnök és belügyminiszter programja után bekövetkezett az idők teljesege, nyugodtan bízva az ígéretekben, várja meg a jegyzői kar a kormány további intézkedéseit.

Távol áll tőlünk, hogy a kormány erre hivatott tagjainak kijelentéseit lekicsinyelni akarnók. Nem, mi azokat kellően méltányoljuk, de nem esünk abba a hibába, hogy jelentőségén felül értékeljük.

A kongresszus határozata az volt, — kiemelve az egész komplexumából a javadalmi kérdéseket, — hogy a jegyzői kar fizetésrendezésének ügye véglegesen, függetlenül minden reform-tervezettől, a fizetési osztályokba való sorozás utján döntendő el és ezzel kapcsolatban rendezendő a nyugdíj-kérdése is és pedig országosan és egyöntetűen, hogy az egyes vármegyék közötti viszonyosság hiányából ma előálló anomáliáknak vége szakadjon és a jegyzői kar tagjai előtt — megnyíljon érvényesítési területül az egész ország valamennyi vármegyéje.

Ezzel szemben mily kilátásokkal biztatnak a miniszteri ígéretek?

Az 1914. évi költségvetésben gondoskodás történik a létminimum emeléséről, de a végleges rendezésről, a kérdés egyszersmindenkorra való megoldásáról, a fizetési osztályokba sorozásról, a nyugdíjügy körüli visszasságok megszüntetéséről azonban ebben az évben szó sem lehet.

Nyilvánvaló ennél fogva, hogy a kormány szándéka és a kongresszus álláspontja között áthidalhatatlan űr van nyilvánvaló, ennél fogva az is, hogy mindazok, akik a kormány ígéréteiben való megnyugvásra persvadeálják a községi közigazgatás munkásait, akik türelmre intik őket, akik hozsannával fogadják a megígért s nem vonjuk kétségbe, beváltani is szándékolt segítőkészséget: messze eltérnek a kongresszus által világosan és határozottan kijelölt utaktól.

Egészen természetes, hogy az ideiglenes fizetésrendezéssel kapcsolatban a nyugdíj-ügygyel vonatkozásban álló kérdések sem oldhatók meg, vagyis a nyugdíjügy marad a maga rendezetlen állapotában.

Vármegyénként különbözők maradnak a nyugdíj alapjául beszámítható javadalmi összegek s így vármegyénként különbözők fognak továbbra is a folyósított nyugdíjak, egyik vármegyében a jegyzők összajavadalma, lakbérértéke is beszámítást nyer, másutt pedig jövedelem-átlag van meghatározva, ami nem több, mint a törvényben megállapított fizetés-minimum.

A vármegyék jó része között a nyugdíj szempontjából nincs meg a viszonyosság s így a jegyzők érvényesítési tere szűk határok közé szorítottatik, ha pedig egyik-másik jegyző mégis másik vármegyében keres és talál alkalmazást, minden jog és igazság ellenére szerzett nyugdíjigényét elveszíti.

Azt hiszik azok, akik az 1912. évi kongresszus létrejöttén közremunkálkodtak, akik e már két éve lefolyt kongresszus határozatainak végrehajtását azóta is sürgették, hogy most — a kormányelnök kijelentése után — közelebb jutott a jegyzői kar a kongresszuson követelték teljesüléséhez?

Azt hiszik azok, akik a kongresszus álláspontjáról ostromozták a jegyző-egyesület vezetőjét, mert az arról lesiklott, hogy többé nem hiba azt az álláspontot elhagyni, mivel-hogy ők is elhagyták?

Hát tévednek. A jegyzői kar ma éppen olyan távol van jogos kívánságai teljesítésétől, mint volt a kormány kijelentések előtt, a kongresszusi álláspont elhagyása éppen oly hiba, éppen oly jogfeladás akkor is, ha többé nem csak a központi egyesület vezetősége leledzik e hibában.

Politikai érdekek, politikai tendenciák szólhatnak emellett, hogy a jegyzői kar küzdelme megbénítsák, azok szempontjából lehet a kormánykijelentéseket értékén felül taksálni, de a községi közigazgatás munkásainak egyetemes érdekei nézőpontjából meg kell állapítani, hogy ezek a kijelentések lényegükben nem mennek messzebb, nem nyújtanak vigasztalóbb perspektívát, mint az előző kormány ígérései, mert nincs bennük semmi pozitívum arra nézve, hogy a javadalmazás kérdése végleges megoldás alá kerül s így az is ki van zárva, hogy a nyugdíjügyből folyó égető sebek orvosoltassanak.

Azt tudta mindenki régen, hogy a közigazgatás reformja tervbe van véve és ezzel kapcsolatban a jegyző-kérdés is radikális megoldás alá kerül, ma sem tudunk jobbat, mert hiszen a kérdések legégetőbbje a fizetés és nyugdíj végleges rendezése: ugyancsak a reformok idejére helyzetetett kilátásba, ezek a reformok pedig a távol jövődönnek még fel sem csendülő zenéje.

Ott vagyunk, ahol a kongresszus előtt voltunk, mert a reformok során szanáltatik minden, nincs tehát ok arra, hogy a küzdelem abbahagyassék, nincs ok a feltétlen bizalomra és megnyugvásra, mert a reformok idejét csak a boldog isten tudja.

Nincs még itt a vigasság napja, nincs helye az örömtüzek kigyújtásának, nem kell még a győzelmi lobogót kitűzni, nem szabad a jegyzői kar jelkének felajzott hurjait leeresztetni.

Most jönnek a küzdelmek nehéz órái: rettentő tusák a javadalmazással és nyugdíj-ügygyel kapcsolatos kérdések végleges rendezéséért.

Akik a kongresszus álláspontján maradtak, azok táborba fognak szállani.

Tárgymutató az új védtörvényhez. Puy József alezredes, a 60. hadkiegészítő kerület parancsnoka befűsoros tárgymutatót készített és adott ki, amelyben a védtörvény és az usítások minden egyes intézkedése a leghelyesebben megválasztott vezérszavakban fel van ölelve, ug. hogy bárki azoknak minden határozmányait e tárgymutató segítségével minden hosszabb keresgélés nélkül, azonnal megtalálja. A munkát, amelynek ára 2 K 50 f., s amely a szerzőnél (Eger, hadkiegészítő parancsnokság) rendelhető meg, a legmelegebben ajánljuk olvasóink figyelmébe, mert különösen most, amíg a törvény és usítás még egészen új, megbeszélhetetlen utmutatóul szolgál.

A rovatvezető üzenetei

Kérdés: Községi költségvetésben jogában áll-e a képviselőtestületnek a jegyző részére reprezentációs kiadásokat beilleszteni?

Válasz: Kétséget sem szenved, hogy a képviselőtestület autonóm hatáskörében teljes joggal állít be a jegyző részére a községi költségvetésbe bizonyos reprezentációs költségeket, annál is inkább,

mert a jegyző valóban teljesít reprezentációs kiadásokat. Ha a vármegye törölné e tételt a költségvetésből, tessék felebbezni határozatát a belügyminiszterhez.

Kérdés: A fatelepeken a farakások mily magasságig rakhatók?

Válasz: A farakások öt méter magasságig rakhatók.

Kérdés: Telepengedélyezési tárgyalásokra kiket kell meghívni?

Válasz: Telepengedélyezési tárgyalásokat az elsőfoku iparhatóság tüzi ki, amelyre meghívandó a kerületi iparfelügyelő és a szomszédok, akik 100 méter távolságu körben ingatlannal bírnak.

Kérdés: Alkothat-e valamely nagyközség a kerítkezésre vonatkozólag szabályrendeletet?

Válasz: Nem alkothat, mert építésrendőri ügyekben a községnek hatásköre nincsen. Kerítkezési szabályrendeletet a községek részére a vármegye alkot. Ha valamely község speciális viszonyai a kerítkezést, illetőleg speciális rendelkezést kívánnak, amelyek a vármegyei általános szabályrendelet keretében nem valósíthatók, készíteni kell egy szabályrendelet-tervezetet, ezt a képviselőtestülettel el kell fogadtatni s a képviselőtestület kéri a vármegyei törvényhatósági bizottságot, hogy a tervezetnek megfelelő vármegyei szabályrendeletet alkosson az illető község területére kiható érvényességgel.

Kérdés: A körjegyzőségekhez tartozó községek vadászati jogának bérbeadására nézve az árverések megtarthatók-e a körjegyzőségek fekhelyén, vagy azok az illető községekben tartandók meg?

Válasz: A m. kir. belügyminiszter 1889. évi 73420. számú határozata értelmében a vadászati jog bérbeadására nézve az árverés az illető községben tartandó meg.

TANÜGY

— Forronganak a tanítók. Az Alsószabolcs-Hajduvidéki Ref. Tanítóegyesület most tartotta rendes évi közgyűlését Debreczenben, a vármegye-ház közgyűlési termében. Bán Géza elnök megnyitójában a tanítóság országos küzdelmével foglalkozott. „Sokszorosan visszhangzó panaszos jankiáltásainknak — ugymond — teljes negligálása lett az eredmény. Olcsó konczért szabadságunkat, függetlenségünket követelik. A történelektől a jelenlegi vezetőség a felelős és nem a tanítóság, mert a tanítóság mindig talpon állott a küzdelemre, ellenben az elnökség legszentebb törekvéseinket is teljes lanyhasággal fogadta.” Eme tekintélyes tanítóegyesület elnökének szavai sulyos vádakat az Országos Szövetség mai elnöksége ellen. A fizetésrendezés kérdésével szintén foglalkozott a közgyűlés. E tárgy előadója Dobó Sándor volt. Indítványozta, hogy a népoktatásügyi törvények revíziójával kapcsolatban kérje a tanítóság fizetésrendezését. Ezután Varró Ferenc, Kótv Jermiás és Onody Mihály indítványa következett. Ennek értelmében az egyesület kimondta, hogy *Mousson Gézával, a szövetség elnökével szemben bizalommal nem viteltetik és fölöttébb szükségessének tartja, hogy helyét alkalmasabb ember töltsse be.* Az indokolásban föl vannak sorolva az elnökség összes mulasztásai, melyek külön-külön sulyos vádakat a mai rezsim ellen. Az indítványt egyhangulag elfogadta a közgyűlés s elhatározta, hogy az ország többi tanítóegyesületének is megküldi azt. Majd Kótv Jermiás nyújtott be egy új indítványt, mely így szólt: „Egyesületünk Jankovich Béla kultuszminiszter urnak az országgyűlésen elhangzott programja ellen, melyben a tanítók főispáni kinevezését és járási iskola tanács fölállítását tervezi, eleve tiltakozik. A miniszteri szándék tendenciája ugvanis nem más, mint a tanítói függetlenség letörése és a népoktatás ügyének laikus gyvámság alá helyezése.” Az indítványt *Drozdny Győző*, aki mint vendég volt jelen, indokolta meg. Jerántván a leplet a miniszteri program borzalmairól. A közgyűlés nagy lelkesedéssel fogadta el eme indítványt. Azután az új tanterv és új tankönyvek bírálatához fogott a közgyűlés. *Jánbor Kálmán* egyesületi titkár mint előadó, a modern pedagógia szellemében készített javaslatot nyújtott be. A közgyűlés elfogadta. *Ujvárossy Antal* előadása alapján tanítói internátus felállításáról tárgyaltak. Ezen radikális határozatokból már a nvári szövetségi közgyűlés izzó hangulatára lehet következtetni, ahol bizonyára le fognak számolni mindazokkal, akik a kormány akaratára szerint vezetik a tanítóságot — a falnak.

— Főiskolai énekkar hangverseny-körúton. A sárospataki főiskola énekkara, amelyet *Bathó Károly*, az ismert zeneszerző és énektanár képezett ki, hasznos eszmét valósít meg. Az énekkar a nvári, július és augusztus hónapban nagy hangverseny-körútra indul Erdélybe, ahol tizenöt nagyobb városban és több fürdőhelyen fog szerepelni.

TÖRVÉNYSZÉK

§ Új igazságtügyi palota Budán. A budai Fő-uton, a Kacska-utca sarkán megkezdtek a pestvidéki királyi törvényszék új épületének építési munkálatait. Az óriási telken a mély gödörben és csatornában tömördek viz gyűlt össze, amit most szivattuk segítségével távolítottak el, hogy nyomban hozzáfogjanak a beton alap és a pinczesor építéséhez. Az új igazságtügyi palota, melynek építésére három millió van előirányozva, a tárgyaló és bírói termeken, valamint a hivatalos helyiségeken kívül, egész sor börtöncellát fog magában foglalni. Mihelyt az új épület készen lesz, a pestvidéki törvényszék nyomban átköltözik pestvármegyei székházából, ahol évek óta szűk, alkalmatlan és rozoga helyiségekben szorongott. A törvényszék kiköltözésével egyidejűleg időszerűvé válik a vármegyei háziépítési, amelyre nézve már megindultak a tanácskozások a megyei hivatalos körökben és a megyei bizottsági tagok között.

§ A magyar polgári törvénykönyv. A budapesti ügyvédi kamara választmányra dr. Brüll Ignác elnöke alatt legutóbbi ülésében foglalkozott a magyar polgári törvénykönyv tervezetével. Dr. Balogh Jenő igazságügyminiszter ugyanis elküldötte a magyar polgári törvénykönyv tervezetét az ügyvédi kamarának azzal a kéréssel, hogy azt tegye beható kritika tárgyává és észrevételeit közölje a miniszterrel az év szeptember 15-ig. A kamara választmányra dr. Papp József kamarai elnökhelyettes elnöklésével bizottságot küldött ki a fontos munkát előkészítésére. Hogy a kamara abban a helyzetben legyen, hogy ezt a nagy anyagot mentől behatóbban és alaposabban megvizsgálhassa, négy csoportra osztotta a kiküldött bizottságot. Az első csoport, amelynek elnöke dr. Medgyesi Simon, foglalkozni fog a személyi és családi joggal. A második csoport, amelynek elnöke dr. Köves Béla, feldolgozza a dologi jogot. A harmadik csoport elnöke dr. Gold Simon és dr. König Vilmos. E csoport a kötelmi jogot fogja tanulmány tárgyává tenni. A negyedik csoport pedig, amelynek elnöke dr. Baracs Marcell, a kamara ügyvése, az öröklési jog kérdéseivel fog foglalkozni. A negyedik csoportban összesen negyven kamarai tag működik, mint előadó és mint véleményező és így remélhető, hogy bár rövid a határidő és hogy közbeesik a nyári szünet, a kamara mégis áthatva a feladat fontosságát, a miniszternek a kívánt munkát az őz folyamán rendelkezésére fogja bocsátani.

§ Báró Walburg ismét vád alatt. A hányatott életű főhercegi származású báró Walburg Ernő ismét összeütközésbe került a büntetőtörvénykönyv egy köznapis paragrafusával. Báró Walburg a bécsi Kosmos irodalmi műintézet ügynöke volt és mint ilyen eleinte igen szép üzleteket szerzett. Később azonban visszaélésekre vetemedett olyanformán, hogy hamis megrendelőlapokat mutatott be a cégnek és a jutalékot felvette. A cég feljelentette Walburgot, akit az ügyvédség, miután a vizsgálat véget ért, család miatt vád alá helyezte. Walburg a vizsgálat folyamán azzal védekezett, hogy elszámolási viszonyban állott a céggel.

§ A Larisch grófnő könyve. Néhány hónappal ezelőtt Londonban szenzációs könyv jelent meg. A könyvet Larisch grófnő, néhai Erzsébet királyné unokahuga írta. A címé *Mu past* (Az én multam). A meierlingi esetet írta meg ebben a könyvében Larisch gróf állítólag hiteles forrásból s a diszkréció teljes mellőzésével. A *Mu past* a budapesti könyvpiacra is eljutott, de csak igen rövid ideig volt látható a könyvkereskedők kirakatában. A budapesti királyi ügyvédség ugyanis a bp. 478. szakasza alapján a királyi ház tagjainak megsértése címén megindította ellene az ugynevezett objektív eljárást, s e könyvet lefoqlalta. Most került az ügy a törvényszék elé, mely legközelebb nyilvános tárgyaláson fog az elközbás dolgában itélni.

§ A modern kannibál. Borzalmas bűnpör tárgyalását kezdte meg tegnap a kottbusi esküdtszék. Egy *Köckeritz* Lina nevű 35 éves treptowi születésű özvegyasszony a vádlott, akinek szinte hihetetlenül hangzó bűnökért kell felelnie. *Köckeritz* Anna ez év február hónap 13-ik napján lejszével agyonverte a kedvesét, *Fröhlich* Károly munkást. A hullát feldarabolta egyes testrészeket elégetett, több hulladarabot pedig megeve, többek közt megeve a szeretője szivét, amelyet *ziriban* kisütött. A ponyvaregények rémségeire emlékeztető eset úgy derült ki, hogy *Köckeritz* Lina szomszédainak feltűnt, hogy kéményéből egész napon át orrfacsaró füst gomolyog. A szomszédok felhívták erre a csendőrség figyelmét. A nyomozás megindult és kiderült a modern kannibál rettenetes vétké. A takaréktüzhelyben megtalálták a meggyilkolt munkás megszennedett csontjait és a házmozásnak is meglett az eredménye: előkerült egy véres fejsze és egy vértől átitatott zsák. A vádlott beismerte, hogy pár órával rettenetes bűne után elment a lövészetesület mulatságára.

Szabadalmak és védjegyek kidolgozása

RADVANYI ISTVAN he tes szab ügyvivő
Budapest, VII., Rákóczi-ut 30. szám.

SPORT

Alági versenyek

— Lovaregyleti meeting: első nap. —

Alag lesz egy pár napig a monarchia galopp-sportjának központja. Holnap kezdi meg a Magyar Lovaregylet szokásos alági meetingjét. Meg kell hagyni, ez a régi tátrai versenyeket pótló meeting egyike a legsikerültebbeknek. Hogy mennyire igyekszik a Lovaregylet teljes sikerrel a meetinget lebarni, elég bizonyíték az a számadat, mely szerint 238.800 koronát irányzott elő s ebből első díjakra 189.000, második díjakra 32.800, harmadik díjakra 15.000 és nevező-díjra 2000 korona esik. Az Ausztria-díj után legértékesebb flyer-konkurrenczia: a *Kozma Memorial* is itt lesz lefutva és mindennapra esik ezen kívül egy jól dotált verseny.

Az első nap a kétévesek számára fentartott *Liget-díjat* hozza. 10.000 korona a dotációja ennek az 1000 méteres versenynek. Ha nem is az első klasszis, de mindig jó kaliberű lovak találkoznak benne. A tíz kötelezett közül most is nehéz a választás, mert mindegyiknek sánsza van a versenyben. Mi úgy gondoljuk, hogy *Patria* megnyeri a versenyt, dacára tíz fontos pónalitásának. Veszedelmes először *Miss Gibbs*, majd *Makacs* lehet rája, de nem szabad figyelmen kívül hagyni *Tüntetést* sem.

A napot megnyitó *Imrecházi-díj* mértföldjén az első esély *Waterloo*-é, de egyelőre kétes induló. Ha nem startol, *Salvator* és *Csatár* intézik el a versenyt.

Jelöltjeink:

- I. *Triqq-lov*—*Csatár*.
- II. *Víz*—*Fechter*—*Snap*.
- III. *Patria*—*Miss Gibbs*.
- IV. *Rothschild-ist*—*Piperita*—*Pretzner-lov*.
- V. *Egyedi-ist*—*Don Giovanni*.
- VI. *Gem*—*Don*—*Szeparé*.

() **A német Derby.** Idén különösen nagy érdeklődéssel várják a monarchiában a német Derby kimenetelét. Már csak azért is, mert alapos a kilátás rá, hogy cserébe az osztrák Derbyért — amelyet tudvalevőleg elvittek a németek tőlünk *Csárdás* révén — a mi színeink fognak győzni. Két oly crack fog a német tonvésztes ellen kiállani, mint *Mosci Ksiáze* és *Electer*. Mind a kettőt jobb klaszisznak tartjuk a németekénél. Ezek közül pedig *Turnfalke* és *Mejestic* jöhetnek számításba. Véleményünk szerint *Mosci Ksiáze* fog győzni.

() **A holnapi sport.** Foothall. NSC—ETC. osztályozó mérkőzés. (Népszigeti pálya.) ILSz. vál. UTE. serleg vál. (Népsziget). Győri ETO—Pécsi AC. ker. döntő (Győrött). Arad—Temesvár városközi mérkőzése (Temesvár). FTC. I.—Szegedi AC. (Szegeden). FTC. II.—Pozsonyi TE. Pozsonyi vándorjii döntője (Pozsonyban). MTK. I.—Kaposvári AC. (Kaposvár).

Atlétika. FTC. nemzetközi versenye (Üllői-ut. d. u. 4 óra). BTK. egyórás páros versenye. Temesvári AC. országos versenye. Berliner Sport Club nemzetközi versenye. Münchner Turngymnastie nemzetközi versenye. — Uszás. FTC. nemzetközi versenye (Császfürdő). — Evezés. Távevezősverseny (Bécsben).

() **MLSz. tanácsülés.** A tanács tegnapi ülésén hosszas vita után elhatározták, hogy a pestvidéki egyesületeket kiküszöbölő Budapest bajnokságából és megalapítja *Budapest-környék* bajnokságát és a budapesti kerület külön bajnokságát. Ily irányú javaslat megtételére felszólította az intéző-bizottságot. Ha ez a határozat életbe lép, úgy a nevesebb egyesületek ugymint UTE., URAK., ETC. kerülnek a környékbéli bajnokságba.

() **Uszás.** A Ferencvárosi Torna Club által vasárnap este 8 órakor a Császfürdő uszodájában rendezendő nagy nemzetközi uszó-versenyen érdekes versenyekre van kilátás. Főbb versenyek a következők: 100 m. oldaluszás; 100 m. melluszás Budapest bajnokságáért; 400 m. főverseny; 4×35 m. vegyes staféta; 100 m. gyorsuszás; 100 m. hátuszás.

KÖZGAZDASÁG

Közepes termés

— A földművelésügyi miniszter 40,200,000 mm-ra becsüli az idén várható termést a mult évi 47,172,162 mm-al szemben —

Budapest, június 28.

Azokhoz a súlyos gazdasági bajokhoz, amelyek a nemzetközi pénzpiacz feszültségéből, de még inkább az abszolutisztikus belpolitikai kormányzatunkból folynak, most egy még súlyosabb csapás fenyegeti az országot. Az idei termés lényegesen kisebb lesz a tavalyinál. Azon a napon, amelynél valóságos politikai csapásként egy rettenetes tájárást után a magyar alkotmány megfojtója újból kieroszakolta a mandátumot, a földművelésügyi miniszter kénytelen nyilvánosságra hozni azt, hogy az 1913. évben *buzából* 6,972.162, roszból 795.086 mm.-val kisebb termésre van kilátás, ami pénzértékben kifejezve azt jelenti, hogy a magyar gazdaságsadalom összebevétele csak a két fő szemes terményből 200—220 millió koronával kevesebb lesz, mint volt 1912-ben. Ezzel a rengeteg összeggel csökken az ország fogvasztóképessége s csökken ezzel arányban az ipar és a kereskedelem forgalma. Jó lesz ezt szem előtt tartania az országnak akkor, amikor a Tisza-kormány újabb millióerdős katonai terheket ró vállaira.

A termésbecslés szomorú eredménye egyébként előre látható volt már az ősszel, amikor a rendkívül kedvezőtlen időjárás lehetetlenné tette az őszi elvetését. A tavasziakkal nem pótolhatta az ország az ősszel szenvedett terület veszteségeket; így aztán *buzából* 736.820 k. holddal, roszból 84.932 k. holddal kisebb terület vár learatásra, mint 1912-ben. Ez magában véve megmagyarázza a lecsúszó eredményt. Egyébként pedig a termésminősége is gvengebb: a mult évben holdankint termelt átlag 767 kg., az idén pedig csak 743 kg.-ra becsüli a miniszter a holdankinti hozamot. Ha még figyelembe vesszük azt, hogy a többi gazdasági ág sem biztat különös sikerrel, valóban egynél több okunk van arra, hogy aggodalommal nézzük gazdasági életünk közel jövője felé.

A földművelésügyi miniszter jelentéséből egyébként a következőket közöljük:

A *buza* mindenütt elvirágozott és a szem fejlődésben van. A homokosabb talajban, valamint az ország déli vidékein már sárgulni kezd. Szemfejlődésnek az utóbbi hívos, esős időjárás igen kedvezett. Az ország minden vidékén örömmel szemlélik a gazdák, hogy a kalászkok tömődtek s a lassan fejlődő szemek nagyobbra szép duzzadtak. A rozsa, mely az előző szárazság alatt több helyen leszáradt, vagy fejlődésében megakadt, — az utóbbi esős időjárás alatt ismét terjedt, — de nagyobbra még mindig csak a levelzetten van s így lényegesebb károsodást már nem okozhat, főleg ha az idő hamarosan szárazabbra fordul. Jóllehet a kedvező időjárás által előidézett javulást mindenütt nyomatékosan hangsúlyozzák a gazdák, a jó kalász- és szemképződés nem tudta elnémitani azt a több helyről hangoztatott panaszt, hogy a későn vetett buzetetése ritkásak és igen sok bennük a vadrepce. Elvértve az őszi felépítéséről és rovar-, — főleg hesseni és fritt-levy — károkról is lehet panaszt hallani. A kalászkok mai fejlettségéből következtetve, bizonyosnak látszik, hogy a oflvó év tavaszán többször megismétlődött s hetekig tartó hívos időjárás következtében az aratás az ország legnagyobb részében arendesnél mintegy 8—10 nappal később kezdhető meg. Ez a körülmény azonban folyó évben inkább kedvezőnek mondható, mint károsnak, mert a jó szemfejlődés már ezeideig is sok olyan hibát pótol, mely a gvengén telett kalászosoknál forró nyár, illetve hirtelen beérés esetén súlyosabb következményekkel járt volna. Ezt a kedvező fejlődést figyelembe véve, a beérkezett számszerű termésbecslési adatok szerint, a buzatermés kilátásai ez idő szerint *közepesnek* mondható. A m. kir. központi statisztikai hivatal által kimutatott 5,596.875 kat. hold buzával bevett területből a gazdasági tudósítók és a m. kir. gazdasági felügyelőségek adatai szerint *ez idő szerint remélhető kat. holdankint átlag 743 métermázsza vagyis összesen mintegy 40,200.00 métermázsza buza*. A mult évben 6,152.195 kat. hold területen termelt átlag 767 métermázsza, vagyis összesen 47,172.162 métermázsza.

A *rozsa* és *kétszeres* az ország sik vidékein és a déli vármegyékben már érik s néhány nap múlva.

— főleg a homokos talajon — aratható, ezvebűt most kezd sárgulni. Szemfejlődésének az utóbbi hűvös időjárás kedvezett. Kalászái általában szép nagyok, de a virágzás idején járt szeles és esős időjárás folytán sok helyen ablakosak. Általános ezenkívül az a panasz is, hogy a vetések mindenütt igen ritkák és gazosak. Mindezen körülmények folytán, terméskilátásai a jó szemfejlődés dacára is csak gyenge-közepesek. Szalmája többnyire elég magas. Remélhető ézidőszereint kat. holdankint 6.89 mm., vagyis összesen mintegy 12.960.000 mm. rozstermés. A múlt évben 1.965.424 kat. hold területen termett átlag 7.00 mm., vagyis összesen 13.752.821 métermázsa.

Az őszi árpa a hegyvidékek kivételével nagyobbára jól beérett, sőt az ország déli részén már aratását is megkezdették. A tavaszi is érik s pár nap múlva ez is aratható lesz, ha az idő szárazabbra fordul. Szemfejlődésének és beérésének az utóbbi hűvös időjárás általában kedvezett. Kalászái nagyobbára szépek. Szalmája alacsony.

A zabvetések fejlődését előbb a szárazság, majd a hűvös idő megakasztotta s ez utóbbi miatt terméskilátásai hanyatlottak. Zászlaját az ország nagy részében már kitolta. Szára többnyire alacsony. Több helyen nagyon vadrepzés.

A tenegri fejlődésére az utóbbi hűvös időjárás káros hatással volt. Azon helyeken, hol a június 16-án bekövetkezett dér és fagy károkat nem okozott, elég jól fejlődött, mindazonáltal a hűvös időjárás következtében még ezen helyeken is visszamaradt és sárga vetések láthatók. A fagykarak mérvére nézve a beérkezett jelentések ez idő szerint még kellő tájékozást nem nyújtanak. Második kapálása és töltögetése folyamatban van.

A burgonya a június 15—17-iki dértől és fagytól szintén érzékeny károkat szenvedett, melyek mérvére vonatkozólag a most beérkezett jelentések kellő tájékozást még nem nyújtanak. Olvan helyeken azonban, hol fagykarak nem voltak, általában szépen és erőteljesen fejlődött, levélzete dús és egészséges, a gumóképződés kielégítő. Részben elvirágozott, részben virágzásban van.

A cukorrépa mindenütt igen szépen és erőteljesen fejlődött. Levélzete sűrű, üdezőld színű. Helyenkint már harmadik kapálása van folyamatban. Sok helyen károsítja a levélzetű, a csimász és a földi bolha. A takarmányrépa erőteljesen és szépen fejlődött. Levélzete dús, egészséges és néhol a talajt már csaknem beárnyékolja. Különösen szép a korai vetés, míg a pótvetés és a késői vetés helyenkint ritka, hézagos.

A szemes szemes terményekkel ellentétben a szőlő, ahhoz képest, hogy az áprilisi hét után termést alig vártunk, öröndetes meglepetéssel szolgál s a mostani helyzete szerint ha nem is jó, de a körülményekhez képest kielégítő termést ígér. A szőlészeti és borászati felügyelők jelentései a következők:

Budapesti kerületben (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyének felső része, Fejér vármegye) ezidőszereint közepes termésre van kilátás. Szekszárdi kerületben (Tolna és Somogy vármegye) hegyi szőlőkben közepes, lapályos helyen közepesen felüli termésre van kilátás. Tapolczi kerületben (Zala vármegye) a szőlők fejlődése kielégítő. Pápai kerületben (Veszprém, Győr és Komárom vármegye) általában gyenge közepes termés várható. Soproni kerületben (Sopron és Vas vármegye) a szőlők fejlődésére és virágzására az időjárás elég kedvező, mindamellett a múlt évinél nagyobb termésre nincs kilátás. Ruszt vidékén június 6-án nagy jégverés volt, mely a termést itt teljesen tönkre tette. Jégverés volt a szomszédos községekben is. Pozsonyi kerületben (Pozsony és Moson vármegye) általánosságban gyenge, helyenkint gyenge-közepes termésre van kilátás. Balassagyarmati kerületben (Nógrád, Nyitra, Bars, Esztergom és Hont vármegye) több helyen nagyobb jégverés volt, amely az eddigi terméskilátásokat nagyon csökkentette. Egri kerületben (Heves és Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye) nagy átlagban közepes termés várható. Miskolci kerületben (Borsod, Gömör és Kishont és Abauj-Torna vármegye) a tavaszi fagykarak miatt helyenkint kevés termésre van kilátás. Tarczali kerületben (Zemplén vármegye) általában jó termésre van kilátás. Beregszászi kerületben (Bereg, Ung és Szabolcs vármegye) a szőlők fejlődése eléggé kedvező, azonban a június hó elején uralkodott hideg és szeles időjárás miatt a virágzás nem volt egyenletes és tökéletes. A szőlőmoly mindegyik borvidéken fellépett s ezideig mintegy 5—10%-át tette tönkre a termésnek. Szatmári kerületben (Szatmár, Ugocsa és Szilágy vármegye)

ma még jó termésre van kilátás, félő azonban, hogy a rossz virágzás, az általánosan fellépett szőlőmoly és peronoszpóra a jó kilátást lényegesen apasztani fogja. — Bihar- és Hajdu vármegye) a szőlő az utóbbi időben igen jól fejlődött, úgy hogy közepesen is valamivel jobb termésre van kilátás. — Menedi kerületben (Arad vármegye) jó, közepes termés mutatkozik. — Kecskeméti kerületben (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyének alsó része, Csongrád, Békés és Csánád vármegye) közép termés remélhető. — Fehértóplomi kerületben (Temes, Krassó-Szörény, Bács-Bodrog és Torontál vármegye) általában azonban a termés kilátások ezideig kedvezők. — Nagyvédői kerületben (Alsó-Fehér, Hunvadás és Széchenyi vármegye) közép termés remélhető. — Dicsőszentmártoni kerületben (Kisküküllő és Nagyküküllő vármegye) közepes termésre van kilátás. — Marosvásárhelyi kerületben (Torda-Aranys-, Maros-Torda-, Kolozs-, Szolnok-Doboka és Beszterce-Naszód vármegye) a szőlők jelenlegi állapota teljesen kielégítő, a fejlődés buja, jó közepes termésre van kilátás.

A pénzpiacról. A jegybank csütörtöki föltanács-ülésén a kamatláb leszállítás kérdése szóba került s minthogy a nyári hónapokban több föltanács-ülés nem esz, ennélfogva ebben az évben kamatláb-leszállításra már nem számíthatunk. Igaz, hogy a végrehajtó-bizottság saját hatáskörében is dönthetne a kamatláb csökkentésére vonatkozólag, amint a múlt év november 15-én ez a bizottság szöktette föl a rátát, de erre nincs remény. A hazai pénzügyviszonyok igen rosszak, s a nemzetközi pénzpiac helyzete sem rózsás. A német jegybank aranyvásárlásai feszültté tették a londoni, holland és belga piacokat, amelyek megéreztek a nagy aranyelvonásokat. A Hollandiai Bank gyorsan fölemelte a kamatlábát, hogy az aranykivitel megnehezítse, Londonban pedig az aranykiözönlés a magánkamatláb emelkedését vonta maga után. A félévi utolsó nagy pénzügyösszegek igényel, amelyek nem állanak a piéc rendelkezésére. Egyetlen pénzfórrás mindenütt a jegybank s az igények kizárólag a jegybanknál találnak kielégülést. A pénzpiac feszültségét erősíti a balkáni bonyodalom, mert a szövetséges balkáni államok egymással való békés meg egyezése előtt nagy akadályok vannak, s a kiécsedett helyzetet tetőzi Románia mozgósítása. Utolsó után javulás várható, föltéve, ha a külpolitika is kedvezőbb alakulást vesz, mert a nyári hónapok alatt a közzgazdaság is lassabb munkára rendezkedik be. A magánkamatláb 5% százalékos, amely egyúttal első a bécsi váltó leszállítási kamatláb. Hasonló anyagu budapesti váltó 6% százalékos mellett talál elhelyezést, míg kereskedelmi tárczaváltó 6% százaléktól fölfelé elyehető el lejárt és bontás szerint. Malomváltó a jegybankba vándorol. Középfővárosi intézetek leszállítási hitele 6% százalékos körül van, míg vidéki bankok 7% százalékos alul nem kapnak reeszkompt hitelt. A devizapiacra néhány filléres árhanyatlás állott be, de még mindig igen magasak a kurzusok, egyedül a londoni váltó csökkent erősebben 24.15% koronára. A járadékpiaç teljesen üzletelen, s amíg a 4% -os rente fölvergődött 90.— koronás kurzusra, addig 4 százalékos járadék 80.80 koronás árfolyamon zárult.

A Folyam- és Tengerhajózási közgyűlése. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság június 28-án tartotta tízenhatszadik rendes évi közgyűlését, a társaság elnöke, Horváth Elemér miniszteri tanácsos elnökléte alatt. A közgyűlés helyesléssel vette tudomásul az évi jelentést, elfogadta az igazgatóság indítványát, hogy az 1912. évi osztalék 10 korona összegben állapítsák meg, megadta az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak a felmentvényt és megválasztotta a felügyelő-bizottságra: lovag Ahsbahs Leó, Deutsch Antal, Horváth Ernő min. oszt. tan. (uj), Jármái Gyula kir. tanácsos, Létav Gusztáv min. tanácsos (uj), Matuska István, Werker Ármán urakat. A társaságra nézve az elmúlt év legjelentősebb mozzanata az a megállapodás, mely a társaság szolgálatának ujfiászerzése és fejlesztése tárgyá-

ban a m. kir. kormány és a társaság között létrejött. Ennek folyamán a vállalat már az 1913. év folyamán szaporítja új teherjáraimnak, valamint állomásainak számát, mely újabb kötelezettségek teljesítéséért rendes államsegélyre az 1913. évre 400.000 K-val emeltetett fel. A társaság tartalékai a 10.000.000 K részvénytőkével szemben 9.958.788 koronát tesznek ki. A társaság hajóparkja az elmúlt év végén 48 darab összesen 18.900 indikált lóerővel bíró gőzösből, 263 darab összesen 141.167.7 tonna hordképességű uszályhajóból, 90 darab kikötő árhajóból és 1 darab mentőderégléből állott. A lebonyolított személy és áruforgalom a társaság fennállása óta a legnagyobb teljesítményt tünteti fel. A megtelt személykilométerek száma: 43.116.435, a teljesített tonnakilométerek pedig: 450.737.804. Az üzleti bevételek összege: 9.662.484.11 K. A tisztá nyereség: 522.594.47 K. A tízenhatszadik szelvényt f. évi július 1-től kezdve a társaság pénztára és a Magyar Általános Hitelbank váltja be. Az igazgatóság a közgyűlést követő alakuló ülésén a társaság elnökévé Horváth Elemér miniszteri tanácsost, a Magyar Általános Hitelbank igazgatóját, a társaság alelnökévé Márffy Ede miniszteri tanácsost választotta meg.

A földmívelésügyi miniszter a gazdákhöz. Báró Ghillány Imre földmívelésügyi miniszter leiratban tudatta a gazdákkal, illetve az OMGE-val hivatalba lépését. Leiratában kiemeli, hogy örömmel ragadja meg az alkalmat annak kijelentésére, hogy hazánk földmívelésügyi érdekeinek előmozdítását célzó tevékenységében úgy az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, valamint a szövetségben levő gazdasági egyesületek támogatására számot tarthat és arra kiváló szult helyez. A maga részéről viszont biztosítja a tisztelt Egyesületet, hogy mindig kiváló örömmel fog szolgálni, ha a magyar mezőgazdaság felvirágoztatását célzó üdvös törekvéseit előmozdíthatja.

Országos igazlókiallítás és vásár Budapest. Budapest székesfőváros közönsége az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közreműködésével az ősz folyamán rendezti II. országos igazlókiallítását és vásárját a székesfővárosi Tattersall és lóvásártelep területén. A kiállítás előkészítő-bizottsága gróf Somssich László elnöklésével ülést tartott és elhatározta, hogy az ősz vásárt szeptember 6., 7., 8., 9. és 10. napján fogják megtartani, miáltal a korábban megállapított október 18—22-iki időpont elesik.

Új bányavállalat. Klíma-féle bánya — kohóművek és vegyészeti gyár részvénytársaság cím alatt új bányarészvénytársaság alakult. A társaság alaptőkéje 700.000 korona. Tárgya: Klíma Lípót és neje tulajdonát képező czajlai és perneki bányák és kohóműveknek, valamint vegyészeti gyárának átvétele és üzemeltetése, továbbfejlesztése, esetleg hasonló vállalatok létesítése és üzemeltetése, az zen üzemekbe vágó nyersárak, anyagok és gyártmányok vétele és eladása, végül más, ugyane körbevágó vállalatokban való részvétel.

Csödbök. Budapest: A kir. kereskedelmi és váltótörvénytörvényeknél Haza szállítványozási részvénytársaság (Váci-ut 6. sz.) ellen. Csödbiztos Szvoboda Jenő törvsz. jegyző, tömeggondnok dr. Misner István, tömeggondnokhelyettes dr. Bojár István. Bejelentési hatánap augusztus 2. — A vidéken: A veszprémi törvénytörvényeknél Rothausser Jenő pápai bej. cég ellen. — A máramrosszigeti törvénytörvényeknél Moskovits Majer ottani lakos ellen. — A szegedi törvénytörvényeknél Schönfeld Dezső battenyai lakos ellen. — A Kertész-féle zárgyár részvénytársaság ellen, amely a Gazdasági Iparbank összeomlásakor kimondotta a felszámolást, ma a itelezők kérelmére a törvénytörvények elrendelte a csödböt. — Csödmegszüntetések. A budapesti kir. törvénytörvények Simav Lajos kereskedő elleni, a nagykanizsai törvénytörvények Veszely Jenő zalapáti lakos elleni, a kecskeméti törvénytörvények Löwy Lajosné elleni csödböt vagyonhiány miatt megszüntette.

A szappan áremelkedése. A szappangyárak előreláthatólag a legközelebbi két héten belül gyártmányaik árát 2 K-val 100 kg.-onként föl fogják emelni. Az áremelést azzal okolják meg, hogy a szappangyártáshoz szükséges olajok ára még mindig erősen emelkedik. A faggyu- és szap-

Hoffmann Emil és Ödön szép birtokukat Nógrádszakált megvette Literárly István földbirtokos. Közvetítette:

STRAUSZ ADOLF törv. bejegyzett ingatlan forgalmi és jelzálogkölcsön közvetítő irodája

Budapest VII., Aréna-ut 19., 1. em. Felkérem az igen tisztelt földbirtokos urakat, forduljanak bizalommal birtokuk eladásával és bérbeadásával irodámhoz. Megbízásokat csakis a tulajdonosoktól fogadok el.

pangyártásra alkalmas egyéb zsiradékok — bár lassabban — szintén követik azolajok emelkedő árányzatát és így valószínű, hogy a faggyuszappan-gyárak is rövidesen emelni fogják az áraikat.

Országos méhészeti kiállítás. Julius 6—7. napján Országos Méhészeti és Vándorgyűlést és kiállítást rendeznek Székesfehérvárott. A vándorgyűlés iránt nagy az érdeklődés szakkörökben.

Az Országos Iparbank malomipari érdekeltsege. Az eszéki Unio gőzmalom, amely leégése után egy régi telepén, Eszéken, valamint Barszon két új modernül berendezett malmot állított fel, minek folytán üzemét az eddiginél nagyobb mértékben folytatja. Az emelkedett termelés nagyobb tökélet igényelvén, az igazgatóság az eddigi 2.400.000 koronát kitevő alaptőkéjének 4.000.000 koronára való felemelését határozta el. Az új 4000 drb 400 korona névértékű részvények jegyzése jelenleg van folyamatban és folyó hó 30-án, hétfőn zárul. Az új részvényekből 3000 drb a régi részvényeseknek 525 koronás árfolyamon ajánlatot fel és pedig oly módon, hogy minden két régi részvény alapján 1 új vehető át fenti árfolyamon. A fennmaradó 1000 drb részvényt az Országos Iparbank Rt., a Zivnostenská Banka és a Horvát Országos Bankból alakult szindikátus a kibocsátást árfolyamnál magasabb árfolyamon veszi át. Az elővételi jog Budapesten az Országos Iparbanknál legkésőbb hétfőig folyó hó 30-ig gyakorolható.

A győri bődizsműarugyár szanálása. A Győri Bődizsműarugyár R.-T. Zollschau és Frankenstein céget igen súlyos veszteségek érték, úgy hogy 1912. végéig 543.988 kor. veszteséget volt kénytelen kimutatni. Miután atársaság alaptőkéje mindössze csak 750.000 kor., a vállalat alapjaiban megrendült. A szanálás végett a kereskedelemügyi miniszter hajlandó a vállalatnak 150.000 korona kölcsönt adni, ha a társaság 500.000 koronát leír alaptőkéjéből e 100.000 kor. értékű új részvényt bocsát ki. Ezért a most megtartott közgyűlés 100.000 kor. értékű elsőbbségi részvényt kibocsátást el is határozta, de ez ellen az elégedetlen törzs-részvényesek most a törvényszékhez felebbeznek.

Két kis pénzintézet fuziója. A Rákospalotai Takarékpénztár Részvénytársaság és a Pestmegyei Takarékpénztár Részvénytársaság a közel jövőben fuzionálni fognak. A két kis bank már össze is hívta rendkívüli közgyűlést, amelyek az egyesülést kimondják. A fuzió folytán keletkezett új pénzintézet székhelye Budapesten (a Fő-utcában) lesz, s Rákospalotán fiók-telepet fog létesíteni.

Fizetéképtelenségek. A bécsi hitelezői véd-egylet a következő fizetéképtelenségeket jelenti: Rosenbaum I. Henrik Vác, Köröskényi Antal Hajdudháza, Braun Jakab Zenta, Weisz és Winkler Budapest, ifju Steimecz Salamon és Kratz Herman Máramarosziget, Lajos József Gátalja, Ungár és Weisz Budapest.

Ragadós állatbetegségek. A földművelésügyi miniszteriumhoz érkezett jelentések szerint a múlt hét folyamán a ragadós állatbetegségek terén a következő változások állottak be: A lépfenével fertőzött községek száma 216-ról 224-re, a veszett-séggel fertőzöttek 255-ről 265-re, a juhhimlővel fertőzöttek 14-ről 15-re, a bivalyvésszel fertőzöttek 11-ről 12-re, a sertésorbánczsal fertőzöttek 546-ról 595-re és a sertésvésszel fertőzöttek 794-ről 882-re emelkedett. Csökkent az ivarszervi hólyagos kiütéssel fertőzött községek száma 49-ről 47-re és a rühkórral fertőzöttek 306-ról 281-re. Takonykórral az elmúlt héten is 64. száz- és körömfájással pedig 18 község volt fertőzve.

A peronoszpóra terjedése. Az Ampelologiai Intézet közli, hogy az elmúlt héten (június 19—25.) általában hűvös, de az ország északkeleti felében rendkívül csapadékos időjárása az összes előrejelzett vidékeken kedvezett a peronoszpóra tömegesebb megjelenésének. És pedig meg volt állapítható a baj az Intézetbe küldött anyag alapján, az Alföld szélé felé, továbbá az Alföldön, a Duna-Tisza közén, a Duna völgyében. Az időjárás helyzet a közelebbi jövőben még egyre az ország keleti felében, a délvidék és a Duna-Dráva-Balaton közben teszi a peronoszpóra tömegesebb megjelenését legvalószínűbbé, de már a nyugati végeken és a Dunántúllal északról határos tájakon is kezdenek a baj fellépésére kedvező viszonyok kialakulni. Előrelátva a gomba terjedésére kedvező időjárás helyzetet, még a legszorgosabb gaz-

dasági munkák összetörődése esetén sem szabad a szőlőt permetezés és porozás nélkül hagyni. Az Ampelologiai Intézet kéri a szőlősgazdákat, hogy azonnal küldjenek neki peronoszporás leveleket és fűrtöket, mihelyt a baj akárcsak a legesekélyebb nyomokban mutatkozik is, még abban az esetben is, ha a gazda netán maga is felismerné a betegséget és tisztában van a védekezés módjával. Az Intézet kiadott prognózisának ellenőrzése, valamint további vizsgálatai okából kéri ezt. Mindenkinck, ki levelezőlapon hozzá fordul, díjtalanul küld az Ampelologiai Intézet (Budapest, II. ker., Debrői-ut 15—17.) védekező utmutatást és hivatalos válaszborítékot.

TŐZSDÉK

Gabonatőzsde

Budapest, június 28. A készáruüzletben ma kedvtelen volt a hangulat. Csekély kínálattal szemben, a malmok nagyon tartózkodók voltak, nehézesen és csak keveset vásároltak, a szilárdult határidőpiacra való tekintettel azonban, mégis valamivel jobb árakat is fizettek. A forgalom korlátozott maradt, mindössze alig 5000 q buza kelt el a tegnapi árnál 5 fillérrel drágábban. A legdrágább eladási ár 11.35 korona volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 10.80 korona 75.5 kilós ugyancsak tiszavidéki buzáért. Egyéb gabonaműek árai egészen jelentéktelen forgalom mellett változatlanok maradtak. Forgalmoban került: 400 q árpa, 8.15 koronás áron, 600 q zab 8.50—9.25 koronás árakon és 600 q tengeri 7.70 koronás áron. A mai üzlet csendesesen és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzésével indult meg. A forgalom folyamán jó ideig igen nyugodt volt a hangulat, és nagyon vontatott üzletmenet mellett, folyvást egyazon a szinten mozogtak az árfolyamok. Később az a hír terjedt el, hogy a ma megjelendő miniszteri jelentés a buzaármék átlagát holdankinti 7.33 kilóra fogja becsülni, ami aztán egy kis élénkséget idézett elő és az árfolyamok mérsékelt emelkedéséhez vezetett. A déli tőzsdén megint igen nyugodt volt a hangulat, az árfolyamok azonban jól tartva maradtak. A tegnapi zárlatához viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza 6 fillérrel, az áprilisi buza 6 fillérrel, az októberi rozs 7 fillérrel, az októberi zab 8 fillérrel, a júliusi tengeri 6 fillérrel, az utitengeri 3 fillérrel emelkedett.

A készáruüzletben költetett:

Buza. Tiszavidéki: 100 q 80 k 22.70 K, 150 q 80 k 22.45 K, 100 q 80 k 22.60 K, 200 q 79 k 22.50 K, 100 q 79 k 22.20 K, 100 q 79 k 22.20 K, 200 q 78 k 22.20 K, 500 q 79 k 22.40 K, 1000 q 79 k 22.40 K, 100 q 79 k 22.50 K, 200 q 77.5 k 22.50 K, 200 q 78.5 k 22.40 K, 300 q 78.5 k 22.40 K, 200 q 78 k 22.20 K, 120 q 76.5 k 21.90 K, 100 q 75.5 k 21.60 K. Pestvidéki: 300 q 78 k 22.30 K, 300 q 77 k 22.15 K, 500 q 77 k 22.— K, Bihari: 220 q 78 k 22.10 K. T-árpa: 400 q 16.30 K, Zab: 100 q 18.15 K, 900 q 18.— K, 200 q 17.— K.

A határidőpiacra költetett délelőtt:

Buza október 11.25—24—28—32. Rozs október 8.89—90—85—88—95, Zab október 8.52—51—53 48, Tengeri július 7.54—52—65—58, Tengeri május 7.40—37—40.

Zárlat 1 órákor: Buza október 11.30—31, Rozs október 8.93—94, Zab október 8.59—60, Tengeri július 7.61—62, Tengeri május 7.39—40.

Bécs, június 28. Az előtőzsde a Balkánról érkező hírek folytán lánghán indult, utóbb azonban az üzletek nyugodtan lebonyolítottak. A déli tőzsdén kedvtelen árfolyamcsökkenésre hajló irányzat dominált. Az utótőzsdén az összeforgalom némi emelkedéssel nyugodt volt.

Értéktőzsde

Budapest, június 28. A szerb szkupstina döntésének újabb elhalasztása ma lebonyolításra, de nagyfokú tartózkodásra is intette a spekulánsokat, akik még a szilárd külföldi jelentésre sem reagáltak. Mindazonáltal bizalommal vannak, hogy a balkáni kérdést sikerül bekés uton megoldani, csak attól félnek, hogy a sok komplikáció miatt a pénzpiacban újabb rosszabbodás fog beállni. Az ár-

nívó elnyészően csekély forgalom mellett 1—2 koronával csökkent, de a zárlat bécsi fődőzés nyomán kissé javult. A készáruüzlet forgalma pangott. Délben az olcsóbb berlini jelentés nyomán az értékek újra gyengültek és nyugodt hangulattal zárultak. Az aradi választási harcot nagyon élénk kommentálással kísérték.

Az előtőzsdén költetett: Osztrák hitel 619.75, Magyar hitel 816.50—817.50, Per kor. 81.50, Magyar bank 537—538, All.köszénb. 1022—1024, Salgó 745—746, Ujlaki 258—259, Magyar vill. 477—479, Rima 685.50—687.50, Közúti vasut 636.25—637.25, Temesvári szesz 560—565, S an. s. 10.25.

A déli tőzsdén költetett: Magyar hitel 815.50—817, Per kor. 81.15—81.20, Magyar bank 536.50—538.50, Leszámitoló 505—506, Keresk. Iparbank 108, Lipótv. takarékp. 205, Rima 685.50—687, Közúti vasut 636.50—638.25, Déli vasut 121, Hazai sorsjegy 106.25, Magyar jégbizt. 369—370, Első bizt. 145.75, Phöbus 176.50—179.50, Temesvári szesz 560—561, Czement I. 220.

Utótőzsde: Osztrák hitel 619.50, Magyar hitel Magyar hitel 818, Leszámitoló 506, Jelzálog 417.50, Rima 682, Államvasut 704, Közúti 638, Városi villamos 356, Magyar bank 538.

Bécs, június 28. Buza és rozs kellő kínálat és gyenge kereslet mellett 10 fill. alacsonyabb, mint 8 nap előtt. Tengeri mérsékelt. Árak 20 fillérrel alacsonyabbak, mint a múlt héten. Magyar zab 10 fillérrel olcsóbb, kereslet kissé mérsékelt, mert a csch jó minőségekben kínálat gyengébb. **Buza.** Tiszavidéki 11.40—11.90, pestfelvidéki 10.40—11.—, marosvölgyi 9.45—10.15, tótfelvidéki 8.80—9.05, pestvidéki 8.80—9.05, osztrák 8.55—8.80. Idő esős.

Berlin, június 28. (Értéktőzsde). A Balkánról érkezett politikai jelentések megnyitáskor kapcsolatban a gyengébb bécsi jelentésekkel újabb eladásokra vezettek, amit még egy vidéki fémáru-gyár fizetéképtelensége is fokozott. Nyugodt forgalom mellett a csökkenések azonban csak szórva-nyosan mentek túl az 1 százalékon. Csak Phönix veszteti 1 és fél százalékot. A folytatódó forgalomban az ultimó-prolongáció sima lefolyására ismét némi megszilárdulás hódított tért, mely magasabb londoni jegyzések hatása alatt még jobban megalapozódott. Szilárdabbak voltak főleg Phönix-és Kanada-részvények. Később a javulás a magánkamattal csökkenésére fokozódott és a tőzsde szilárd irányzatban zárult. A készáruüzlet ipari értékei meglehetősen szilárdak voltak. Napi pénz a birodalmi bank kamatlába mellett hozzávéve 1 és fél ezeréket hétfőig 6 százalék mellett volt kapható. Magánkamattal rövid lejáratra 5 és ötnyolcad százalék, hosszú lejáratra 5 és háromnyolcad százalék.

Üzleti tudósítások

Tojástőzsde, június 28. Tiszavidéki: eredeti 90—92, erdélyi: eredeti 92—93 K, selejtes: uszó 88 K, kósáraru (15—15 és fél darab 1 K) átszámítva 93—96 K. Irányzat: tartózkodó.

Kőbányai sertés piac, június 28. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 127—128 fillér, Fialat közép (páronként 251—320 klg.-ig terjedő súlyban) 126—128 fillér, Közép (páronként 240—280 klg.) 138—140 fillér, Sertéslétszám: június 26-án volt készlet 47.864 darab, június 27-én felhajtott 757 darab, június 27-n elszállított 255 darab, június 28-ára maradt készletben 48.396 darab. A hizott sertésüzlet irányzata: üzletellen.

Sertéskonsumvásári jelentés, június 28. Előző napi eladatlan maradvány 248 darab sertés, Póffelhajtás 139 darab sertés, Mai felhajtás (egy negyed négyig) 158 darab sertés, Összesen 545 darab sertés, Eladatott 448 darab sertés, Mai maradvány 97 darab sertés, Árjegyzés, Zsírsertés, Öreg I. rendű ételsúlylevonással 124 fillér, Öreg II. rendű ételsúlylevonással 120 fillér, Fialat nehéz ételsúlylevonással 128—134 fillér, Fialat közép ételsúlylevonással 124—140 fillér, Fialat könnyű ételsúlylevonással 135—140 fillér, Hussertés nehéz ételsúlylevonással 140 fillér, A vásár irányzata: lángha. Az árak változatlanok.

Felelős szerkesztő
DR. LUKÁCS GUSZTÁV JENŐ

Kiadó-tulajdonos:
Magyar Ujságkiadó Vállalat
Igazgató: ERDŐS ARMAND

Országos Iparbank Részvénytársaság

a Zivnostenská banka, Prága alapítása

Bpest, V., Ferenc József-tér 6. (Greshem palota).
Sürgényeim: „INDUSTRIALE.”
Telefon: 131—65, 131—66.
Fiók: MUNKÁCS

Váltoüzlet:

V., Ferenc József-tér 6.

A Zivnostenská Banka alaptőkéje 80 millió korona, tartalékalapjai 20 millió koronára rúgnak.

Takarék-
betéteket **5% netto**
kamatozás mellett fogad el.

Leszámitol váltókat. Előlegét nyújt értékpapírokra. Elvállal megbízásokat értékpapírok vételére és eladására, valamint mindennemű bankszerű ügyelekre.

Szerkesztői üzenetek

— Kéziratokat nem adunk vissza. —
— Névtelen levelekre nem válaszolunk. —

Régi függetlenség! A múlt vasárnapi vezércikkünket Eötvös Leó, lapunk politikai rovatvezetője írta. Örvendünk, hogy annak radikális irányzata Hajduszoboszlón oly lelkes visszhangot keltett s remélve reméljük, hogy ez a visszhang immár tartós lesz. Mi *Justh* Gyulát sohasem támadtuk azért, mert kemény dereka, hajlíthatatlan gerince van. Magunk is azt kívánjuk, hogy fölfelé jogaink-ból soha egy jótányit se engedjünk. Ha kritizáltuk *Justhot*, ez azért és akkor történt, amikor féltettük, hogy helytelen információk hatása alatt akadályt fog gördíteni a függetlenségi pártoknak annvira szükségessé vált fuziója elé. De abban az időben sem kételkedtünk egy percig sem az ő legteljesebb jóhiszeműségében, oly annvira nem, hogy mindig az ő demokratikus és radikális politikáját hirdettük, s éppen azt kívántuk, hogy ez a program érvényesüljön, ám az egyesült függetlenségi párt révén. Lemondást ez a lap, az ősi függetlenségi alapon álló *Equité* soha sem tanácsolt. Lehet, hogy névaláírással jelent meg bizonyos rezignált hangú cikk, de ez a szerző s nem a lap álláspontját fejezte ki. Mi soha nem fogjuk azonosítani magunkat olyan tendenciával, amely a jogkiterjesztést és jogfentartást helyett a jogszorítást és a jogfeladást vallja célul. Mi igenis azért harcoltunk és harcolunk, hogy a magyar nép uralma diadalmaskodjék a korrump reakció felett s ezért sürgetjük a városról városra, községről községre való szervezkedést. Ebben a nagy, fáradságos munkában legyen minden jó magyar ember a segítségünkre, akkor igenis nem fog elmaradni a győzelem. Mert a visszaélésekkel tobzó önkényes hatalmat frázisokkal és panaszkodással nem lehet leverni, hanem csak öntudatos, komoly és elszánt cselekedetekkel. A szavak ideje lejárt, most már a határozott tetteknek kell sorra kerülniök.

B. István, Eger. Régi tentafoltot mellényéből úgy

távolíthatja el, ha a szövetet mindenekelőtt tiszta vízbe mártott spongyával végigsimítja s a napon megszáritja. Majd üvegpálcika segítségével *Eau de Javelle*-lel pötyögtesse be a pecsétet és utána tiszta vízzel öblítse le. Ha a tapaszok nem mázolódnak még jobban szét, minden bizonynyal teljesen el fognak tűnni.

Garamparti asszony. Jó szappanrecept a következő: Két kilo marhafaggyuhoz vegyen fél kilo szappankövet és 5 liter vizet. A szappankövet oldja fel az egész mennyiség vízben és hagyja a masszát egy óra hosszat nagyon lassu tűz mellett főni. A főzés ideje alatt szünetlenül fakanállal felkavarja a szappant. Hogy a lug a szappantól elváljék, fél kilo szappankőre 117 gr. sót kell hozzáadni.

G. Aranka, Losoncz. Savanykás cseresznyéből két liter levét sajtolunk ki, ehhez egy liter ribizkelevet, egy kilo cukrot és egy maréknyi apróra zúzott cseresznyemagot adunk. Ezt a keveréket fakanállal addig kavargatjuk, míg a cukor teljesen föl nem olvad. Végül négy liter legfinomabb alkoholt kavargatunk hozzá és az egészet egy teljesen elzárható cserép vagy üvegedénybe töltjük. Ezt a likőrt egy hétig hagyjuk állni, azután átszűrjük, jól zárható palackokba lehuzzuk és használat előtt minél tovább hagyjuk hűvös és sötét helyen.

B. J. Budapest. Így szólhatnánk: „Fürösze tyukszemek lábát naponként szappanos vízben és a felpuhult tyukszemet éles késsel óvatosan távolítsa el.” De nem szólunk így, mert nem akarjuk esetleges szemrehányásait hallani s a szintén esetleges gyógykezelési költségeket — amelyeket mi reánk háríthatna át — kiegyenlíteni. A tyukszemvágás ugyanis egyike a legveszedelmesebb operációknak, amelyeket teljesen járatlan laikusok is megkockáztatnak. Ha nem vigyáznak, könnyen megsérülhet a láb s a legkisebb sérülés is komoly bajt vonhat maga után, különösen, ha a kés nem egészen tiszta. Ezért hát menjen inkább gőzfürdőbe s ott szabadittassa meg magát a fölösleges és alkalmatlan testrészekről.

Sorsjegyekről

Mátyás 25. 25 darab képez egy tőzsdei kötet. Vétel céljából a Budapesti Iparbank R.-T.-hoz.

Nyelvemester. Hazai sorsjegy 105 koronát nyert. Küldje be a Budapesti Iparbanknak beváltás céljából. 2. Erre sajnos nincs módunkban válaszolni. 3. A Főnyeremény 600.000 korona.

Vendégfős. Majd később pontos felvilágosítással szolgálunk. Addig is kérjük türelmét.

K. M. Kula. Ezen sorsjegy húzása csak szeptember 1-én lesz. Küldje be sorsjegy számát, majd buzás után értesítjük az eredményről.

Nem nyertek: Borostyánköi előfizető, Hét, H. O., Nap, O. S., Gyermek, Piroksa, B. E., T. E., G. Gólya, 69. sz. előfizető, S. S. Taverna.

Sorsjegyekre és értékpapirokra a legpontosabb és díjtalan felvilágosítást a Budapesti Iparbank R.-T. (Eskü-tér 8.) ad.

Kivonat a hivatalos lapból

— Junius 28. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Schmidt Ádám dr. szabadkai járásbírói joggyakornokot a törökkanizsai járásbírói joggyakornokot a Hercegfő Géza budapesti VIII-X. kerületi járásbírói joggyakornokot dr. Vaisz-féle alapítványi joggyakornokká, Depolli Evaristus fumei törvényszéki díjnokot a fumei kir. törvényszékhez irnokká;

a földművelésügyi miniszter Kozári Jenő okl. gazdát a földművelésügyi tanszemélyzetének létszámába ideiglenes minőségű gazdasági gyakornokká;

a belügyminiszter László József gyakorló tanárjelöltet a m. kir. országos levéltárhoz segélydíjas levéltári gyakornokká;

a szegedi ítélőtábla elnöke dr. Szakács Benedek Ernő ügyvédjelölt, zombori lakost a vezetése alatt álló ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Klatt Román pozsonyi kir. kath. főgimnáziumi tanárt a pozsonyi állami főreáliskolához helyezte át.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter kiskoru Gutman Menyhért és Gáspár miskei lakosok Gosztonyi-ra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A ráczkevei járásbírósnál irnoki állásra 4 hét; a sziszei fővármihivatalnál fővámszedői állásra 14 nap; a rimaszombati pénzügyigazgatóságnál fővizsgálói állásra 2 hét; a szegedi ítélőtáblánál joggyakornoki állásra 2 hét; a beszercebányai adóhivatalnál hivatalozgái állásra augusztus 15-ig; a nagyilondai járásbírósnál irnoki állásra július 31-ig; a szekszárdi pénzügyigazgatóságnál pénzügyi számtisztai állásra 2 hét alatt; a felsővízközi járásbírósnál irnoki állásra július 28-ig; a Máv szabadkai üzletvezetőségénél augusztus 15-ig a következő állásokra: II. oszt. irodavezetői állás, szertárnoki állás, 4 állomás-felügyelői állás, 2 raktárnoki állás, távirázi állás, kalauzi állás (előbb vonatfékező), II. oszt. hivatalozgái állás, II. oszt. nyomdászsegédi állás, nyomdai gépkészítői állás, 2 II. oszt. állomásállás, 1 II. oszt. váltókezelői állás, II. oszt. értesítői állás, II. oszt. kocsirendezői állás, II. oszt. lámpatisztítói állás, II. oszt. matrózi állás, II. oszt. tűzóri állás, 4 vonatfékezői állás, II. oszt. (éjjeli és nappali) őri állás, II. oszt. kocsisi állás, II. oszt. kapuóri állás, 2 II. oszt. pályáóri állás, II. oszt. korlátóri állás, II. oszt. sorompóóri állás, II. oszt. hidóri állás.

„EGYETÉRTÉS“

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS

A REJTÉLY KULCSA

— FRANCZIA REGÉNY —

IRTA: RICHEBOURG EMIL

129

Az ember bármi is lehet, Mione, lásd, ha fejünket bátran felemelhetjük s az embereknek szemébe nézhetünk, vagyis ha az ember becsületes, akkor nem szükséges a szegénységet szégyenlenni. Ejnye, ejnye, mondá barátom, fülét vakarva, helyzeted nem látszik éppen irigylendőnek, szegény Morillonom. Adhatok neked egy tanácsot. — Ki vele. — Valami jobbhoz foghatnál. — Szivesen, de mihez? — Én tudnék valamit. Egy fontos üzleti ügynökségnek tulajdonosa vagyok s éppen most egy megbízható emberre volna szükségem, akit megrendelőimhez küldözgethetnék. Mint látom, még mindig jó lábaid vannak s éles szemid s nyelvedet igenyes tudod használni; ez a hivatalosca igen neked való lenne. Akarod-e? — Természetes, hogy akarom, előrebecsátva, hogy éppen annyit szerezhetek, mint összesen mindazon foglalkozásokkal, melyeket most üzők! — Havonként kétszáz frankot adok neked, megelégszel? — Ha nem az utcán vagyunk és jobban lettem volna öltözve, barátom nyakába estem volna örömben. Így azonban beértem azzal, hogy kezét megszorítam. Elintézett dolog volt. Lásd, kedves gyermekem, így lett a te öreg atyádból hivatalnok.

A fiatal leány teljesen meg volt elégedve és tovább nem kérdezte.

Mikor Morillon Ambrus egész csomag újságot vett, melyet Saint-Mandéba vitt, néhányat maga számára is szokott venni; a mai és helilapok olvasása, beleértve a művészeti és szépirodalmi folyóiratokat is, ugyszólván egész szenvedélylyé lön. A műkiállítás megnyitása óta az újságok vétele Morillonán még nagyobb m. érvet öltött; a Veron-utcai kis lakás a szó teljes értelmében el volt árasztva lapokkal.

Morillon rendszeren minden reggel, miután csésze kávéját megitta, elment hazulról. Épp ily rendszeren jött haza tíz órakor, legfeljebb feltizenegykor, hóna alatt egy csomó reggeli lappal. Azonnal szobájába ment, ahol egészen az étkezés idejéig, vagyis délig, a legszorgalmasabban s csaknem kizárólag azon cikkek olvasásával foglalkozott, melyek a festészeti Szalonról voltak írva.

E napon alig hogy egy negyedórája megjött s éppen kedvtncz foglalkozásához látott, az előszoba csegyüje hirtelen megszólalt, ami őt arra kényszeríté, hogy felkeljen és ajtót nyisson, hogy Hermionét, kinek a konyhában teendője volt, ne zavarja. Morillon nem tarthatta vissza meglepetését, midőn Ramel Györgyöt látta maga előtt. Most harmadszor történt, hogy a fiatal művész lakásába jött.

Igen udvariasan fogadta, kezét öröm kifejezésével szorítá meg és szobája ajtaját egészen kitérta, melyet aztán ismét betett.

— Nos, Ramel ur — kezdé Morillon atyus — ön valóban elégedett lehet! Mily siker! Bizonyára egy kissé el is volt rá készülve, de mégis fogadni mernék, hogy ily lelkesedéssel még sem álmodott. Dicsősége mint a futótűz terjed. Mindjárt első fellépésénél elsőrangú mesterként üdvözlik önt. És mind egyhangulag. Nézzen ide; éppen mikor a csegetyűt meghuzta, About Ödön e cikkét olvastam. Oh, About ért ám hozzá! Véleményét amugy meglehetően szokta kimondani, bírálata minddig talpraesett, igazságos s ha olykor szigorú, a dicsérettel sem fukarkodik, mikor megérdemlik; ez aztán bíráló, igazi bíró. Mily siker, György ur, mily siker! Most ön is, mint barátja, Mollin Elek ur, a nap hőse! De küzdelembe is került, ön derekasan hozzálátott a munkához és mert jó földbe vetett, most bőven arat.

Miután a jó ember magát kibeszélte, György így szólhatott.

— Valami mondani valóm van önnek, Morillon ur.

— Igaz biz' az, hiszen ha hozzám jött, bizonyosan kellett valami okának lenni.

— Nem kell nagy feneket kerítenem, ugy-e?

— Persze hogy nem.

— Egyenesen tehát a dologra.

— Mint közöttünk illik, Ramel ur.

— Nos, Morillon ur, én bátorodom

leánya, a kisasszony kezét öntől megkérni.

Az öreg ember arcvonásai hirtelen elváltoztak. Láthatólag zavarba volt.

— Györgyöt ez fájdalmasan érinté. —

Nos, Morillon ur? — kérdezé aggályosan.

— Öszintén megvallva, Ramel ur, nyilatkozata nekem nem igen örvedetes, nem, teljességgel nem.

— Ön tehát megtagadja tőlem leánya, a kisasszony kezét! — kiáltá fel György, ki rendkívül elhalványodott.

— Talán nem épen megtagadás — válaszolt zavartan az öreg ur, — hanem...

— Szóljon nyiltan, tartózkodás nélkül, Morillon ur.

— Legyen! Leányom kezét önek nem ígérhetem oda.

— Miért? Talán fél, hogy társadalmi állásom kelleg nincs biztosítva?

— Ellenkezőleg, ugy találok, hogy ön az én kis Mionémhoz igen is gazdag.

— Semeiben talán valami hibán van, mely önt bizalmatlanná teszi?

— Hibát látni önben, ki minden lehető erénynyel meg van áldva!

— Gondolja, hogy nem leszek képes leányát boldoggá tenni?

— Megesküdtem, hogy Hermionét nagykorúsága előtt férjhezmenni nem engedem.

— Tehát még négy évig kellene várnom?

— Sőt még valamivel tovább, György ur, mert Hermione tizenhetedik évét még be nem töltötte.

A fiatalember, ki egészen le volt sujtva, gépiesen vette kezébe kalapját. Többé gondolkozni sem volt képes és minden mozdulatai olyanok voltak, mint egy automatáé.

(Folyt. köv.)

Mendelovits Adolf

asztalos-mester

TELEFON JÓZSEF 949

Czimre vigyazni tessék!!

Román-stílusú ebédlő, legjobb kivitelű hálószoba és uriszoba olcsó árban eladó. — Ugyanott konyha és előszoba bútor

Budapest VIII. Népszínház-u. 25.

„OLLA” babizonyított legjobb higiénikus GUMMI-különlegesség Tejes jótállás. Mindonült kapható. Árjegyzék ingyen. OLLA gummi gyár. Wien II/817 Praterstrasse 57

„OLLA” GUMMIT több mint 2000 orvos mint a legmegbízhatóbbat ajánlja. A kirakatokban kifüggesztett OLLA recept-lamblátskák az előírt helyeket jelölik. Ár 4.6 és 8 K. Kizárójárát

Ára tucatanként 4, 6, 8 korona. Az „OLLA”-gummi kapható az ország minden gyógyszerüzében, jobb drogériákban és az elősorolt szaküzletekben. Követelje azonban, hogy a szállítója önnek csak „OLLA”-t adjon. Az elősorolt helyek kimutatását, árjegyzékét ingyen küldi az

„OLLA” gummi gyár
Wien, II., 817. Praterstrasse 57.

Kedvelt minőség 1902. sz. tucatja 6 K., 1204 sz. 8 K tucatja. Baktór Budapest: Török József Király-utca 12. Kártcsema-roff A. VII. Rákóczi-ut 50. „Csillag” gyógyszerüzár VIII. Rákóczi-ut 29. „Hangya” gyógyszerüzár VI. Váci-körút 29. Gyógy-szerüzár „Baró Wesselényiher” VII. Wesselényi-utca 30. Magyar orvosai műszertár Rákóczi-ut 22. Utasi Ferenc Andrassy-ut 25. Molnár Vilmos Károly-körút 23. Lukács S. Váci-körút 22/B. Szécsi Lejos Andrassy-ut. Kátfia Emil Tavasz-utca s. Kiss B. Löwöde-ter 7. Kadár Gyula Király-utca 68. Nagy Sándor Király-utca os. Szendrői Gy. Erzsébet-körút 27. Székla D. Rákóczi-ut. Wagner & Seitz Népszínház-utca 29. Fischer Jenő Lipót-körút 27. Wasserloch A. Dohány-u. Schlager Andor I., Fehérvári-ut 10. Roth Zoltán Teréz-körút 29. Petrovics M. IV. Bécsi-utca 2. Gerő és Társa Király-utca 24. szám. Barabás és Stefanovics Alagut-utca 6. szám.

FÉRFIAK NEMI BAJAIT

hugyszervi bajokat, eyphiliát, önfertő-zésből származott idegbajokat, különösen pedig a **férfigyengeség** (impotenzia) **makaos alakjait**, melyek már más kezeléssel daczoltak, meglepő eredménnyel gyógyítja rationally kombinált módszerével számos évi gazdag tapasztalatai alapján

Dr. FABINYI

spezialista, v. kórházi orvos (a nemi betegek osztályán)

Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjtalan válasz. — Kívánatra gyógyszered.

Rendelés: 9-3, este 5-7-ig. Budapest, Rákóczi-ut 8/a. (Lépcsőházi bejárat.)

A titkos betegségekről.

vérbajról és azok gyógyításáról.

A mai korban számtalan ember szenved titkos nemi betegségben vagy ilyen bajok következményeiben. Ezen bajokon van hivatalos segíteni alant birneves, megbízható gyógymóddjáról nevezetes rendelő-intézet, hol az összes ily természeti bajok, mint huyvesofolyás, vizeletési nehézségek, huygeszűkületek, hólyagbajok, alvásti sebek, bujakóros fekélyek, börtbetegek, bujakór (syphilis), az onfertőzés és éjjeli magömlések, ideg- és hágerinféjdalmak, elgyengült férfierő (impotenzia), aranyeres bántalmak, köszvény, az összes női nemi bajok, fehérfolyás, mehbajok, termékenység a legrovidebb idő alatt alapos, szőkeres gyógyítást nyernek.

A világhírű **ENRICH 606** zöletnek, mely beoltások gyors és biztos gyógyuláshoz vezetnek bujakóros bántalmaknál. Mindazok, kik bármilyen oknál fogva személyesen nem kereshetik fel ezen rendelő-intézetet, írják le bajjaikat. Az intézet minden levélre válaszol. Kívánatra a rendelő-intézet a szükséges gyógyszerrel is gondoskodik.

Dr. Garai orvosi rendelő intézete Budapest, Andrassy-ut 28.

Hutter és Schrantz R.T.

szitaárú- és nemez-posztógyárak magyarországi telepe

Budapest, X. Gyömrői-ut 80/36.

Ajánlja kész állapotban, tehát utólagosan tűzhorganyozással ellátott többször csavart gépsodronyfonalait



mint tartósság tekintetében páratlan gyártmányt! (Nem tévesztendő össze más fajta fonatokkal, melyek mind közönséges horganyozott drótból készülnek.) — Tűskés huzalok, sima huzalok, kettőshegyű szögek stb. igen jutányos árban. Árjegyzék és minták bérmentve és díjtalanul. Továbbá gyártatnak:



Kerítésrácsok, kapuk és ajtók a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, előnyös árak mellett. Költségtértek és tervezetek díjtalanul

AZ ÉN UJSÁGOM

előfizetési ára:

Negyedévre 2.50, félévre 5.-, egész évre 10.- kor.

Singer és Wolfner, Andrassy-ut 16. szám.

Kerény Arnold

szállító

Budapest, VII., Dohány-utca 37

TELEFON 59-16

Elvállal mindennemű elvámolásokat, szállításokat valamint podgyászfuvazozást

A budapesti értéktözsde hivatalos árjegyzései 1913. évi június 28-án.

| | Mai záró árfolyam | | | Mai záró árfolyam | | | Mai záró árfolyam | | | Mai záró árfolyam | | | | |
|--|-------------------|--------|---|-------------------|-------|------------------------------------|-------------------|--------|-----------------------------------|-------------------|------|--|--|--|
| | Pénz | Áru | | Pénz | Áru | | Pénz | Áru | | Pénz | Áru | | | |
| Allamadósság. | | | | | | | | | | | | | | |
| a) Magyar államadósság. % | | | | | | | | | | | | | | |
| M. kir. állami pénztárj. adóm. 4 1/2 | 99.20 | 99.70 | Pesti hazai takarékp. közs. k. 4 1/2 | 90 | 91 | Angol osztaas bank K 240 | 330 | 334 | Névert. Oszt. K. | | | | | |
| Magyar aranyárjadék 4 | 99.25 | 99.75 | Pesti hazai első takp. ny.-k. K 100 | 106 | 109 | Általános bank K 200 | 43 | 45 | Franklin-társulat 200 | 355 | 365 | | | |
| Magyar kor. ért. jár. adóm. 3 1/2 | 73.85 | 73.89 | Pesti m. kor. bank frtbán 4 1/2 | 92 | 93 | Élső magyar iparbank K 300 22. | 321 | 324 | Könyves Kálmán els. rt. 200 | 590 | 609 | | | |
| Magyar kor. ért. jár. adóm. 4 | 81.10 | 81.50 | Pesti magy. keresk. bank 4 | 82.25 | 83.25 | Hazai bank r.-t. k 200 16 | 279 | 280 | Pesti könyvny. r.-társ. 1000 100. | 403 | 410 | | | |
| Allamk. vkapu célj. ar. adóm. 3 | 71 | 72 | Hermes m. ált. váltólt. 200 | 94.90 | 95.50 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | 396 | 399 | Révai testv. ir. int. rt. 200 | 3350 | 3450 | | | |
| 1870. évi ny.-kölcsön 100 frtm. | 213 | 218 | Magyar ált. hitelbank K 400 | 85.25 | 86.25 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | 408 | 409 | | 210 | 215 | | | |
| Horvát-Szlavon kárt. kötvény 4 1/2 | 95 | 96 | M. ált. ingatlanbank K 400 32. | | | Magyar bank részv. K 400 40. | 817 | 817.50 | | | | | | |
| Magyar földteherm. kötvény . 4 | 83.30 | 84.30 | Magyar bank részv. K 400 40. | | | M. ért. és iparbank K 300 | 640 | 650 | | | | | | |
| Horvát-Szlavon földteherm. k. . 4 | 87 | 88 | M. ért. és iparbank K 300 | | | M. fűtőerőadóhít. 200 14. | 538 | 538.50 | | | | | | |
| Tiszai és szegedi nyer. köllcs. . 4 | 143 | 148 | M. fűtőerőadóhít. 200 14. | | | M. jelz. hitelb. Át 240 | 289 | 290 | | | | | | |
| b) Osztrák államadósság. | | | | | | | | | | | | | | |
| Aranyjár. adóm. ar. frtbán 4 | 102.50 | 103 | M. keresk. hitelb. r.-t. 200 13. | | | M. kir. sz. oszt. s. rt. 500 108. | 213 | 224 | | | | | | |
| Koronaértékű járadék 4 | 82.20 | 82.70 | Magyar tskp. közp. jltb. 0 12. | | | Magyar rész. és p.-v.-b. 400 30. | 418 | 418.70 | | | | | | |
| All. sorsj. 1890. é. 500 frt é. . . . 4 | 158 | 161 | M. települ. és paroc. h. 200 20. | | | M. rész. váltólt. r. t. 200 | 291 | 293 | | | | | | |
| All. sorsj. 1890. é. 100 frt é. . . . 4 | 235 | 233 | Osztrák hitelintézet 320 | | | Osztrák hitelintézet 320 | 1579 | 1609 | | | | | | |
| All. sorsj. 1894. é. 100 frt é. . . . 4 | 330 | 326 | Osztrák Magyar Bank . 1400 104.40 | | | Pesti magy. keresk. b. 1000 170. | 309 | 302 | | | | | | |
| All. sorsj. 1894. é. 50 frt é. . . . 4 | 330 | 326 | Unio bank 400 | | | | 362 | 366 | | | | | | |
| Más köllcsönök. | | | | | | | | | | | | | | |
| Bosnyák-Herceg. orsz. köllcsön . 4 | 83.75 | 84.75 | Bankok részvényei. | | | | | | | | | | | |
| Bosnyák-Herceg. o. v. k. 4 1/2 | 94 | 95 | Névert. Oszt. K. | | | | | | | | | | | |
| Budapest sz. főv. 1897. köllcsön 4 | 81 | 82 | Ángol osztaas bank K 240 | | | | | | | | | | | |
| Budapest sz. főv. 1903. köllcsön 4 | 80 | 81 | Általános bank K 200 | | | | | | | | | | | |
| Orosz Államköllcsön 1906. é. . . . 5 | 103.40 | 103.90 | Élső magyar iparbank K 300 22. | | | | | | | | | | | |
| Temes-Békköllcsön 4 | 87.50 | 88.50 | Hazai bank r.-t. k 200 16 | | | | | | | | | | | |
| Záloglevelek és köllcsön-kölvények. | | | | | | | | | | | | | | |
| Budapesti intéz. kibocsátásai. | | | | | | | | | | | | | | |
| Bélvárosi takarékpénztár r. t. . . . 4 1/2 | 93 | 94 | Hermes m. ált. váltólt. 200 | | | | | | | | | | | |
| Bpesti takp. s. orsz. zálogk. 4 1/2 | 97.50 | 97.50 | Magyar ált. hitelbank K 400 | | | | | | | | | | | |
| Egyes. bpesti főv. takarékp. 4 1/2 | 90.75 | 91.75 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | | | | | | | | | | | |
| Egyes. bpesti főv. takarékp. 4 | 83 | 84 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | | | | | | | | | | | |
| Hazai bank r. t. kölvénye 4 1/2 | 90 | 91 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | | | | | | | | | | | |
| Kisbirt. orsz. földh. 50 1/2 é. . . . 5 | 96 | 97 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | | | | | | | | | | | |
| Kisbirt. orsz. földh. 50 1/2 é. . . . 4 1/2 | 88.50 | 89.50 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | | | | | | | | | | | |
| M. agrár- és jár.-b. szőlők. 4 | 93.75 | 94.75 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | | | | | | | | | | | |
| M. agrár- és jár.-b. jár.-j. 4 1/2 | 91 | 92 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | | | | | | | | | | | |
| M. agrár- és jár.-b. zálogl. 4 1/2 | 90.50 | 91.50 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | | | | | | | | | | | |
| M. ált. takarékp. r.-t. 50 évre . . . 4 | 85 | 86 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | | | | | | | | | | | |
| M. ált. takarékp. r.-t. 65 évre . . . 4 | 85 | 86 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | | | | | | | | | | | |
| Magy. általános takarékpénztár 4 1/2 | 92 | 93 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | | | | | | | | | | | |
| M. földhitelintézet frtbán 41 é. . . 4 | 95.70 | 96.50 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | | | | | | | | | | | |
| M. földhitelintézet frtbán 50 é. . . 4 | 84.25 | 85.25 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | | | | | | | | | | | |
| M. földhitelintézet frtbán 63 é. 3 1/2 | 78.75 | 79.75 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | | | | | | | | | | | |
| M. földhitelintézet szab. talajj. . 4 | 82 | 83 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | | | | | | | | | | | |
| M. földh. int. orsz. szov. kötv. . . . 4 1/2 | 98 | 99 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | | | | | | | | | | | |
| M. jelzáloghitelbank frtbán 4 1/2 | 93 | 94 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | | | | | | | | | | | |
| M. jelzáloghitelbank frtbán 4 | 82 | 83 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | | | | | | | | | | | |
| M. jelz. közs. kötv. 50 évre 4 | 96 | 97 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | | | | | | | | | | | |
| M. jelz. közs. kötv. 50 évre 4 | 83.50 | 84.50 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | | | | | | | | | | | |
| M. jelz. közs. kötv. 60 évre 3 1/2 | 157 | 160 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | | | | | | | | | | | |
| M. hitelb. conv. ny.-k. K 100 | 125 | 128 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | | | | | | | | | | | |
| M. jzh. b. ny.-kötv. K 100 | 83 | 84 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | | | | | | | | | | | |
| M. leszámlító és pénzváltó bank 4 | 91.25 | 92.25 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | | | | | | | | | | | |
| M. orsz. közp. takp. 40 évre 4 1/2 | 81.60 | 82.50 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | | | | | | | | | | | |
| M. országi központi takarékp. . . . 4 | 91 | 92 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | | | | | | | | | | | |
| M. tkp. kp. jbank 6-23. kib. 4 1/2 | 85 | 86 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | | | | | | | | | | | |
| M. tkp. központi jelzálogbank . . . 4 | 91 | 92 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | | | | | | | | | | | |
| M. tkp. központi jelz. közs. k. 4 1/2 | 82 | 83 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | | | | | | | | | | | |
| M. tkp. központi jelz. közs. k. . . . 4 | 88.25 | 89.25 | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | | | | | | | | | | | |
| Osztrák-magyar bank 50 é. 4 | | | M. agrár- és jbank r.-t. 400 | | | | | | | | | | | |
| Bankok részvényei. | | | | | | | | | | | | | | |
| Névert. Oszt. K. | | | | | | | | | | | | | | |
| Angol osztaas bank K 240 | 330 | 334 | Bécsi biztosító társaság 400 | 755 | 765 | Bécsi biztosító társaság 400 | 755 | 765 | Bécsi biztosító társaság 400 | 755 | 765 | | | |
| Általános bank K 200 | 43 | 45 | Élső m. bizt.-társ. 2000 800. | 1450 | 1460 | Élső m. bizt.-társ. 2000 800. | 1450 | 1460 | Élső m. bizt.-társ. 2000 800. | 1450 | 1460 | | | |
| Élső magyar iparbank K 300 22. | 321 | 324 | Fonclere pesti bizt.-int. 200 | 380 | 385 | Fonclere pesti bizt.-int. 200 | 380 | 385 | Fonclere pesti bizt.-int. 200 | 380 | 385 | | | |
| Hazai bank r.-t. k 200 16 | 279 | 280 | Hazai ált. b. rt. els. r. 200 | 373 | 383 | Hazai ált. b. rt. els. r. 200 | 373 | 383 | Hazai ált. b. rt. els. r. 200 | 373 | 383 | | | |
| Hermes m. ált. váltólt. 200 | 396 | 399 | M. jég- és víz.-b. r.-t. 200 20. | 350 | 360 | M. jég- és víz.-b. r.-t. 200 20. | 350 | 360 | M. jég- és víz.-b. r.-t. 200 20. | 350 | 360 | | | |
| Központi keresk. iparb. 200 12. | 408 | 409 | Pannónia víz.-biz. int. 2000 20 | 3400 | 3450 | Pannónia víz.-biz. int. 2000 20 | 3400 | 3450 | Pannónia víz.-biz. int. 2000 20 | 3400 | 3450 | | | |
| M. agrár- és jbank r.-t. 400 | 408 | 409 | Gőzmalom részvényei. | | | | | | | | | | | |
| Magyar ált. hitelbank K 400 | 817 | 817.50 | Concordia gőzm. r.-t. K 200 20. | | | | | | | | | | | |
| M. agrár- és jbank r.-t. 400 | 640 | 650 | Élső budapesti gőzm. K 500 | | | | | | | | | | | |
| M. ért. és iparbank K 300 | 289 | 290 | Erzsébet gőzmalom K 400 | | | | | | | | | | | |
| M. fűtőerőadóhít. 200 14. | 213 | 224 | Lajza gőzmalom K 320 | | | | | | | | | | | |
| M. jelz. hitelb. Át 240 | 418 | 418.70 | Pesti hengermalom K 300 | | | | | | | | | | | |
| M. keresk. hitelb. r.-t. 200 13. | 291 | 293 | Pesti moln. és sütők K 400 | | | | | | | | | | | |
| M. kir. sz. oszt. s. rt. 500 108. | 1579 | 1609 | Pesti Viktoria-gőzm. K 300 | | | | | | | | | | | |
| Magyar rész. és p.-v.-b. 400 30. | 309 | 302 | Unio gőzmalom K 400 40. | | | | | | | | | | | |
| M. települ. és paroc. h. 200 20. | 362 | 366 | Bánya- és léglagy. részv. | | | | | | | | | | | |
| Osztrák hitelintézet 320 | 277 | 279 | Bánya- és léglagy. Unio rt. 200 | | | | | | | | | | | |
| Osztrák Magyar Bank . 1400 104.40 | 619.50 | 629 | Bpest-sz.-lőrinczi t.-gy. 200 35. | | | | | | | | | | | |
| Osztrák hitelintézet 320 | 309 | 302 | Egy. téglá s oonyg. egy. 200 | | | | | | | | | | | |
| Pesti magy. keresk. b. 1000 170. | 382 | 382.5 | Északm. e.-k.-b. és lpy. 200 20. | | | | | | | | | | | |
| Unio bank 400 | 588 | 593 | Felső m. b. és kohóhá 150 54. | | | | | | | | | | | |
| Takarék. részvényei. | | | | | | | | | | | | | | |
| Bélvárosi takarékp. K 500 36. | 625 | 627 | István- téglagyár r.-t. 300 | | | | | | | | | | | |
| Nemzeti takarékpénztár 500 32. | 505 | 510 | Köbányai gőztéglagyár . 200 | | | | | | | | | | | |
| Pest-ligötv. tkarp. rt. 200 12. | 205 | 208 | Köszénb. és téglagyár . 200 36. | | | | | | | | | | | |
| Bp. tp. és o. z.-k. rt. K 400 26. | 416 | 423 | Magyar asfalt részv. t. 200 | | | | | | | | | | | |
| Egyes. bpesti főv. tkp. 600 120. | 2225 | 2235 | Magyar ált. köszénb. rt. 200 | | | | | | | | | | | |
| Köbányai takarékp. r. 200 16. | 240 | 260 | Magyar kerámiái gyár . 200 | | | | | | | | | | | |
| Magy. ált. takarékp. K 500 37. | 625 | 628 | Balgótárjai köszénbánya 200 | | | | | | | | | | | |
| Magy. orsz. közp. takp. 600 90. | 1530 | 1600 | Unio tégl- és mészgyártó 300 | | | | | | | | | | | |
| Orsz. m. vasutas takp. 500 30. | 310 | 315 | | | | | | | | | | | | |
| Pesti hazai takarékp. 2000 800. | 16250 | 16200 | | | | | | | | | | | | |
| Biztosító-lárs. részvényei. | | | | | | | | | | | | | | |
| Bécsi biztosító társaság 400 | 755 | 765 | | | | | | | | | | | | |
| Élső m. bizt.-társ. 2000 800. | 1450 | 1460 | | | | | | | | | | | | |
| Fonclere pesti bizt.-int. 200 | 380 | 385 | | | | | | | | | | | | |
| Hazai ált. b. rt. els. r. 200 | 373 | 383 | | | | | | | | | | | | |
| M. jég- és víz.-b. r.-t. 200 20. | 350 | 360 | | | | | | | | | | | | |
| Pannónia víz.-biz. int. 2000 20 | 3400 | 3450 | | | | | | | | | | | | |
| Gőzmalom részvényei. | | | | | | | | | | | | | | |
| Concordia gőzm. r.-t. K 200 20. | | | | | | | | | | | | | | |
| Élső budapesti gőzm. K 500 | | | | | | | | | | | | | | |
| Erzsébet gőzmalom K 400 | | | | | | | | | | | | | | |
| Lajza gőzmalom K 320 | | | | | | | | | | | | | | |
| Pesti hengermalom K 300 | | | | | | | | | | | | | | |
| Pesti moln. és sütők K 400 | | | | | | | | | | | | | | |
| Pesti Viktoria-gőzm. K 300 | | | | | | | | | | | | | | |
| Unio gőzmalom K 400 40. | | | | | | | | | | | | | | |
| Bánya- és léglagy. részv. | | | | | | | | | | | | | | |
| Bánya- és léglagy. Unio rt. 200 | | | | | | | | | | | | | | |
| Bpest-sz.-lőrinczi t.-gy. 200 35. | | | | | | | | | | | | | | |
| Egy. téglá s oonyg. egy. 200 | | | | | | | | | | | | | | |
| Északm. e.-k.-b. és lpy. 200 20. | | | | | | | | | | | | | | |
| Felső m. b. és kohóhá 150 54. | | | | | | | | | | | | | | |
| István- téglagyár r.-t. 300 | | | | | | | | | | | | | | |
| Köbányai gőztéglagyár . 200 | | | | | | | | | | | | | | |
| Köszénb. és téglagyár . 200 36. | | | | | | | | | | | | | | |
| Magyar asfalt részv. t. 200 | | | | | | | | | | | | | | |
| Magyar ált. köszénb. rt. 200 | | | | | | | | | | | | | | |
| Magyar kerámiái gyár . 200 | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | |

SZÍNHÁZAK:

Budapest, vasárnap, 1913. június 29.

Hépopera

Este 7/8 órakor
Gyerünk csak
Látványos revü 7 képben. Irtá: Dr. Béli Izor és Marel Adolf. A szövegírók: Zerkovitz Béla és Barna Issó szerzette.

Személyek:
Braun Lipót főkezes Horthy S.
Nelli a leánya Faludi B.
Szaniszló Ujvári Lajos
Adám detektív Fehér Arthur
Doli, újságíró Marosffy L.
Pancz Danasoff, Csolnaki
Zsuzska a felesége Vörös Ily
Jóska, a szobapincér Pázmán Fer.
Egy hercegnő Pöldes Irén

Vigszínház

Este 7/8 órakor
Az őrnagy ur
Böhözet, 3 felvonásban. Irtá: Mars és Kéroul. Fordította: Heitai Jenő.

Személyek:
Montgiron, ezredes Fenyvesi
Labourdette, őrnagy Hegedűs
Henri Prévile Tanay
Champeaux Keménas
Moulard, közhuszár Tapolczay
Dingois, Vendrey
Maloizel Szerényi
Paulette Sz. Varsányi
Özvegy Martinné Rónaszékine
Dingoisné V. Haraszthy

Király Színház

Zárva
Várszínház
Zárva
Uránia Színház
Zárva

Budapesti Színház

Este 7/8 órakor
Samuka
Énekes bohózat 4 felvonásban. Magyar színpadalkalmata: Hervey Frigyes.

Személyek:
Gyöker, filzseres Kövály Gy.
Tóni, kereskedő Székely K.
Poprádi, önkéntes Pallay Rózsi
Báró Paczolay Pekete László
Dr. Kánya Ujvári Károly
Kerekes, malomtul. Máthé Gy.
Tündér Sári Vörös Ily
Kovácsné Várady J.
Valenczel Mór Török Jenő
Porhánsó Szentháromné
Rózsi, szobaleány János Lenke
Rogán, káplár Szabványi L.
Ormeister Pethó István

Fővárosi Nyári Színház

Délután 3 órakor
A suhancz
Népszínmű 3 felvonásban
Este 7/8 órakor
Aranyeső
Operett 3 felvonásban. Irtá: Béli Izor. Zenéjét szerzette: Zerkovitz Béla.

Magyar Színház

Zárva
M. Kir. Operaház
Zárva
Nemzeti Színház
Zárva

A min. vallás- és közokt. miniszter elismerő leirattal kitüntetett

Dr. BATIZFALVY I. Z.

Fogorvosi intézete

Áthelyezve: **Károly-körut 10. szám alá**

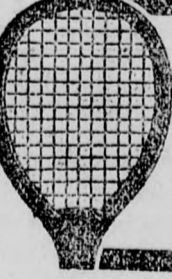
Fájós fogak meggyógyítása. Tartós fogtömések. Foghuzások (altatásban is). Szájpadláskezelés. Műfogak, aranyhidak, koronák. Jel használatos fogsorok elkészítése és elhelyezése, jóállással megerősített áron.

VIDÉKIEK fél nap alatt megkapják műfogukat

Beketow Cirkusz

Városliget. Telefon 107-48

Június 28-tól 30-ig mindennap a világ legszenzációsabb cirkusz-műsora. Csütörtökön és szombaton délután 4 órakor félárak. Vasárnap délután 4 órakor gyermekeknek félárak. Délután eladás kezdete 4 órakor. Esti eladás kezdete három órakor 4 órakor. A kerékpár-művészet medve, az időjárás legújabb eseménye. Halálörvénzés a repülő Aeroplánon. A legújabb cirkuszszénzáció. Jegyek előveteli díj nélkül kaphatók **A NAP** Hók-hindóhivatalán VI., Andrássy-ut 29.



WRIGHT AND DITSON

világhírű amerikai Lawn-Tennis rakétái nagy raktára. 44002

- „Prima Surprise” kor. 10.-
- „Prima Hub” kor. 12.-
- „Prima Park” kor. 18.-
- „Prima Longwood” kor. 20.-

KERTESZ TÓDORNÁL, Budapest, IV., Kristófalva.
Árjegyzék ingyen és bérmentve

Thurzó-Füred.

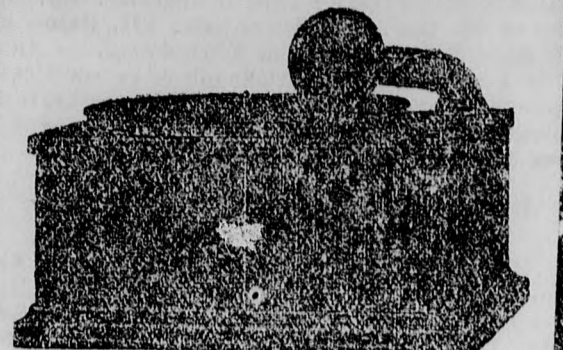
A déli Szepességnek egy remeke ősi források közepette. Vasúti állomás Göllőbánya. 372 méter. Posta és térvirid helyben.

Elsőrangú klimatikus gyógyhely.

Vizgyógyintézet, vizkurák, inhalációk, diétás kurák, nap- és szabad fürdők, villanyozás és massage.
Mindennemű idegbajok, légzési, emésztési, vérkeringés, anyagcsere és más egyéb bajok ellen.

Igen védett hely. Állandóan onyha, szép tavaszi időjárással. Kitűnő konyha és olcsó ellátás. Elő- és utóidényben 30%, július elejétől 5 heti tartózkodás után 60% arányú kedvezmény. Szobák egész időnyre olcsó átlalányban bérelhetők. — Állandó fürdőorvos: Vladár József dr.
Prospektussal szolgál a **FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.**

Megoldva a kérdés!



Bármely beszélőgépen Pathéfon-lemez játszható, mely tudvaleg a legjobb lemez, nem kopik, nem kell tü.

10 koronáért oly hangdoboz, mely minden gépen alkalmazható és azzal Pathéfon-lemez játszható.

Újdonság: Beszélőgép, 2 hangdoboz. — 1 Pathé hangdoboz 10 drb kétoldalu lemezzel **70 korona**

Kizárólag
REMÉNYI MIHÁLY
elsőrangú hangszerterelepén
Budapest, Király-u. 58.

Kérjen árjegyzék és lemezjegyzéket.

Nagy tölcseres grammophon
10 drb lemezzel **40 korona.**

Elismert kitűnő fényképező készülékek



saját és idegen szerkezetben. — Összes amatőr-fejvételek kidolgozása saját műtermünkben. Ajánlatos bármely készülék bevarrása előtt tanácsunkat kikérni. Közkezevelt „Austria” kamarák és Austria lemezeink minden fényképezetben bezzé ephetők. **Árjegyzék ingyen.**

Kereskedők forduljanak kivitteli házukhoz: **„KAMERA INDUSTRIE” Wien, VII. R. LEONNER (WILH. MÜLLER)**

Fényképező készülékek gyára Wien, I., Graben 30. és 31.
Nagy raktár mindenféle fényképezési kellékekben. Műhely amatőrök számára.



Automobil és kerékpáralkatrész

fiókküzletünket

Andrássy-ut 55. szám alatt nyitottuk meg. Hol az összes létező automobili- és kerékpár-alkatrészeket **nagybani eredeti gyári áron** adjuk. Auto-osztályunk vezetőivel **Láng Jakab** ókl. gépészmérnökünk birtok meg.

Láng Jakab és Fia

kerékpár- József-körut 41.
nagykereskedők Baross-tér 3. és Margit-körut 6.

Császárfürdő

BUDAPESTEN. Nyári és téli gyógyhely, a magyar legelső és legújabb radioaktív gyógyforrás; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, medence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használatnak az összes reumatikus és idegbántalmaknál. Uszodák, hőlég-, szénasavas- és villamosvíz-fürdők ló- és beilegészési kura. Prospektust ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.



Angol Park

Kacsaváros

Új szenzációk bemutatása

Móka Múzeum

és a

Futuristák

BACHÓ

20 fill. szombaton 40 fill.

Nagyságos asszony!

Önnek szüksége van most néhány vászon-alfra, tisztelettel kérjük tehát, hogy megkérjük a néhány sort saját érdekében átolvasni.

Tapasztalatból tudja minden uri hölgy, hogy fürdőhelyeken egy kis vagyona kerül a fehér toillettek tisztítása. Tessék tölünk egy alj helyett egyszerre 3-4 különféle faont rendelni, ez praktikusabb, szebb, jobb és olcsóbb mintha az anyagot hozzá méltóztatik venni és ugy azt drága pénzért elkészíttetni.

Mi mérték szerint pontosan és gyorsan szállítunk.

A nyári időnyre épp most megjelent divatlapunk számos kiváló újdonságot tartalmaz és azt kívánatra bárkinek megküldjük ingyen és bérmentve.

Fagon
PARIS **6** kor.



Fagon Páris 6.— korona.

Utolsó újdonság, végtelenül grációzs és elegáns. Az előfész újdívatan himzett, mely alatt izléses talni rész jön. Himzes nélküli fehér vászonból vagy szépen mintázott szürke és drapp könnyű divatszövetből **K 6.—**

Kitűnő vászonból, fehér és drapp színben, továbbá frottelméből, fehér és nyersselyem színben, ugyszintén lüszter és seviottból, tegyhof, szürke, fekete és barna színben **K 8.—**

Prémisima epongo-ból, lüszter és seviottból az összes fenti, valamint krém **K 11.—** színben

Himzessel, hűen az ábra szerint, minden kivitelben 2.— K-val drágább.

Kérjük rendelvényeknél különösen kiemelni, hogy az alj himzessel, vagy anélkül készüdjön-e. Mértékül kérjük előírni: ehlüss és csipőbőrdéget, aij hosszát elől, oldalt és hátul.

Zur Schossenfabrik

Wien, VI., Mariahilferstr. 51
Magyar levelezés!

Ságos zony!

szüksége van adny vászon-ik tehát, ke-rt saját érde-

i hölgy, hogy fürdő- l a fehér toilettek helyett egyszerre praktikusabb, szebb, t hozzá méltóztatik készíttetni.

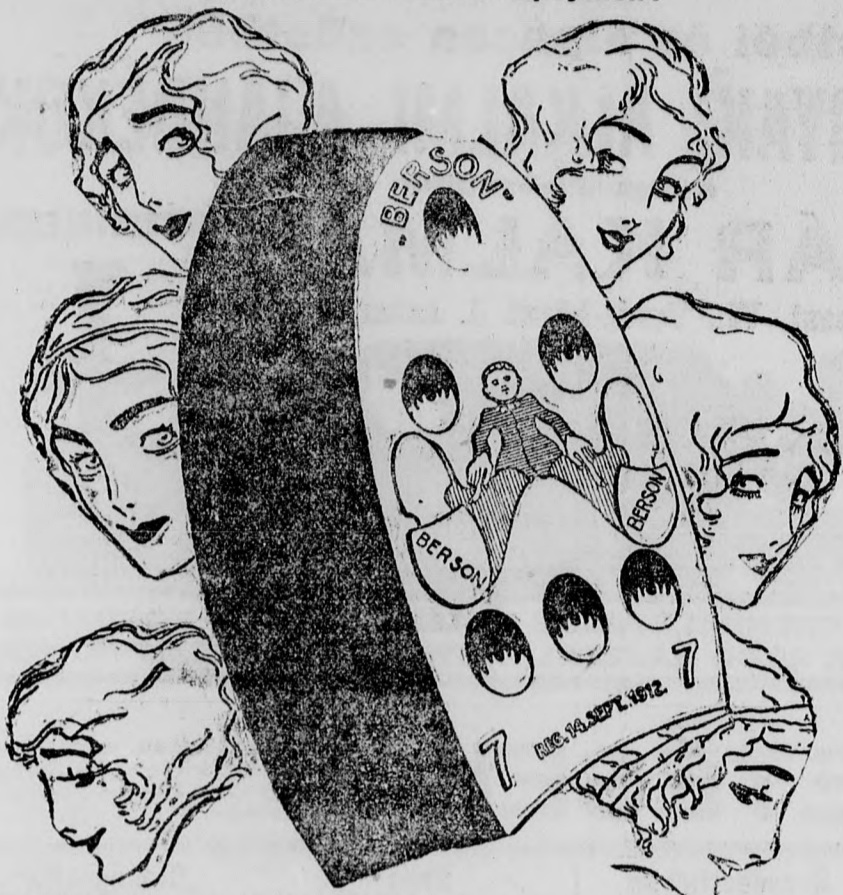
pontosan és

jelent divatlapunk az és azt kívánatra rmentve.

6 kor.

A leányok előszeretettel „BERSON” Csak 5 kor.

gumisarkot viselnek cipőjükön:



BERSON a legjobb márka valamennyi gumisarkok közt!
A **BERSON** előnyei: Nem engedi a sarkot félretaposni. A cipőt eredeti formájában őrzi meg. Nagyon rugékony, tehát kiméli a testet, az idegeket és a hátgerincet. Tartósabb és olcsóbb, mint a bőrsarkok. Ideális formát minden sarokhoz!
Cipészétől határozot- tan az új „**BERSON**”-t kérje arany- dobozban!
Bersonművek, Budapest, VII.



kerül 1 pár cugos cipő egé- szen bőrből, továbbá 1 pár elegáns box vagy chevr. fű- zős, gombos vagy cugos cipő 7 kor., legjobb minőségű 8 kor. Gyermekek-cipők 2 koroná- tól 5 koronáig. Gumisarkok párja 50 fillér. Porcipők, a legfinomabb gummitalppal, párja 2 korona. Szállítja unan- véttel urak és hölgyek ré- szére Weisz Henrik cipőáru- háza Nagysálló (Bármegye.)



Saját gyártmányu fürdőká- dák 14 kor.-tól feljebb, fűtési ká- dák 60 kor.-tól feljebb. Elvál- lalok mindenféle kúszivattyúk és házi vízvezeték-berendezé- ket legolcsóbb áron
LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Rottaublier-u. 19/E.
Telefon 113-46. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Adorján Andor

könyve: **SORSOK ÉS PÁLYÁK**
Irodalmi arcképek

Ára 3 korona.
Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) R.-T.-ná Budapest, Andrassy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Az egész világot uraló eredeti

The Champion



kerékpárokat 3 évi jótállás- sal, szigorúan az eredeti gyári áron havi 10 és 12 koronás részletre adjuk az kerékpáralkatrészeket az egész világon létező összes kerékpárhoz mélyen le- szállított

nagybani eredeti gyári árban szállítunk vidékre is.

Láng Jakab és Fia

kerékpár nagykereskedők
BUDAPEST, József-körút 41.
Fióküzletek: VI., Andrassy- ut 55. Baross-tér 3. és Mar- git-körút 6. szám. Diszár- jegyzék 1300 képpel ingyen és bérmentve.

Szingazdag természeti leírások!

Makay Béla:

Hegyen- Völgyön

Természeti és vadászkönyve

Szerző ezen újabb könyve méltán sorakozik az előb- bihez. Ihlet, költői lendü- let van minden leírásában, rajongó szeretet a szabad- ság: a természet iránt!!!

Ára 6 korona.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése Wodianer F. és Fiai) R.-T.-ná Budapest, Andrassy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

MIKSAZATH KALMAN

utolsó könyve:

Tövískes látogatóban

Elbeszélések

(Az író könyvalakban még meg nem jelent, utolsó el- beszélései és regénytüre- dőke.)

Ára fűzve 5 korona, vászonkötésben 7 kor.

Kapható:

LAMPEL R. könyv- kereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrassy-ut 21, valamint minden könyv- kereskedésben.

Valódi brünni szövetek

az 1913. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 1 szelvény 7 kor.
3.10 m. hosszú 1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához 1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág, és mellény) 1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak 1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K-ért, színtingy felöltőszövetet, turisztalónt, sejkamgarut, női kosztim szöveteket stb. gyári áron küld, mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár.

Siegel-Imhof Brünn

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvevő élvez, ha szövet- szükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékesek. Szabott, leg- olcsóbb árak. Óriási választék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen triss árban.



American Shoe Company Limited

Amerikai cipő r.-t.
Elsőrendű valódi amerikai cipő különlegességek kizárólagos elárúsítása.

Nyári újdonságok!

BUDAPEST
IV. Kigye-tér 1, (királyi bérpalota)
V. Dorottya-utca 5-7.
VII. Erzsébet-körut 42.
DEBRECZEN
Piac-utca 44.
ZAGREB
Ilica 22.

Kérje képes katalógusunkat!

Viznyomásu sajtók

szőlő- és gyümölcsnedv nyeresére, nagy- bani üzemre, 1, 2 vagy 3 kitolható gyűjtő-medencével.

„**HERCULES**” szőlő- és gyümölcsprés köttös nyomóművel. Gyártják mint különlegességet, külön- nagyságban és szerkezetben, kiténi kivitelben

PH. MAYFARTH & Co.

WIEN III/1.

Különleges gyár szőlő- és gyümölcserőkeztető gépekre
Kiténtetve
több mint 700 első díjjal.
A most megjelent 144 számú képes kimerítő árjegyzék in- gyen és bérmentve megkü- detik.

Az ATHENAEUM KÖNYVTÁR legújabb kötete:

a magyar novellairás kiváló jelesének érdekes mesés-zavás, művészi stílusú színpompás no- velláit tartalmazza

SZINI GYULA: A RÓZSASZÍNŰ HÓ

NOVELLÁK. (384 old.)..... Ára 1.90 korona

Eddig megjelentek:

KÓBOR TAMÁS: Komédiák. Nov. (424 old.) — **BIRÓ LAJOS:** Glória. Novellák. (448 old.) — **BALZAC:** A szemárbőr. Regény. (387 old.) — **ZOLA:** Pascal orvos. Regény. (448 old.) — **DICKENS:** Két város. Regény. (448 old.) — **ANATOLE FRANCE:** A Pinguinok szigete. Regény. (320 old.) — **CSEHOV:** Az orvos felesége és más novellák (384 old.) — **BÖLSCHÉ:** Szerellem az elők világában. Két kötet. (1152 oldal.) — **TOLSTOJ:** Hadasi- Murát. Regény. Az őrdög. Elbeszélés. (374 oldal.) — **VOSS RICHARD:** A költő és az asszony. Regény. (384 oldal.) — **TÓTH BÉLA:** A boldogszony darvise. (384 oldal.) — **MAUPASSANT:** Egy élet. Regény. (372 oldal.) — **C. F. MEYER:** A barát nézve és egyéb novellák. (384 oldal.) — **HELTAI JENŐ:** Hét sovány esztendő és más elbeszélések. (384 oldal.) — **GEIJERSTAM:** Az őcsike. Az örök rejtély. — Két reg. (384 oldal.) — **ANATOLE FRANCE:** Az istenek szomjaznak. Regény. (384 o.) — **GABRIELE D'ANNUNZIO:** A tűz. Regény. (448 oldal.) — **NURGER:** Bohém világ. Regény. (500 oldal.) — **J. V. JENSEN:** D'Óra asszony. Reg. (384 o.)

Kiadja az Athenaeum Irodalmi és Nyomdai Részv.-Társ. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

Egy-egy kötet ára: 1.90 korona

korona.

K 6.—

K 8.—

K 11.—

brik

erstr. 51

GUMMI

hathólyag

valódi franc és angol gyártmány, tucatonta 2., 4., 6., 8., 10., 12., és 14. K. s. tucatnál 20% engedmény.

Mintagyűjtemény

12 darab különböző finom óvócska 4 K.

NAKIRA

100% valódi valódi indiai paragonai, 12. K. s. tucatnál 20% engedmény.

Uterus-Spray női külsőleg használatos, 10. K. s. tucatnál 20% engedmény.

Bidet 10. K. s. tucatnál 20% engedmény.

Irrigátor 3. K. s. tucatnál 20% engedmény.

Magyar Orvosi Műszertár,
Budapest, VII., Rákóczi-ut 32.
(A Rókus-kórházal szemben.)

EVŐESZKÖZÖK

ezüstartból és alpacca ezüstartból,

DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK

a legelőnyösebben

POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTELEPÉN

Budapest, VI., Teréz-körút 5. szám, I. emelet.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK. ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában

E hirdetés rovartban minden szö egyszerű beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovartban minden szö egyszerű beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Házasságokat

díszkérten, minden igénynek megfelelően közvetít **Nagy Jenő** elismerten legszolidabb házasságközvetítő irodája, Budapest, Rákóczi-ut 36. I. emelet 3. Cégnevelő levelezés.

Tátrai málnaszörp

5 kilós postakosarakban K 8.— **Barta József** konzervgyára Felka (Szepesmegye.)

Tokaji

szamorodni 1906. évi 5 liter 11 korona. Tokaji édes aszabor 5 félliteres üveg 12 korona, bérmentve Grittner Lajosnál, Tokajban.

OLLA

bebizonyított legjobb higiénikus **GUMMI**-kijönlogesség Teljes jóállás.

Mindenütt kapható. Árjegyzék ingyen. Oldal gummi gyártól Wien II/451 S. Praterstrasse 37.



HUNGARIA beszélőgépek

Oldalsárnélküliek is kisméretű eredeti elsőrangú gyártmány részleffizetésre is olesón kaphatók.

Deményi és Tsa
Budapest VI., Teréz-körút 4. Képes árjegyzék ingyen.

Parlamenti

gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíróiskola. Gépírás különféle gépeken és magyar-német fogalmazás-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 korona. Kereskedelmi akadémiái rendes tanárok által oktatott szaktanfolyamok. Az országos Magyar Gyorsíró Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyamai nyilvánossági joggal. Alapította Markovits Iván az 1863. évben. Közérvényű egyesületi oklevelek. Tájékoztatót küld a **Gabelsberger Szakiskola** (kizárólag) Hegedüs Sándor-utca 7. előbb a szemközti Liszt Ferenc-ut 10. szám alatt. A címre jól vigyázzunk! Az egyesületnek más iskolája nincs. Az „Országos” és „Gabelsberger Szakiskola” jelzőket megtevesztés céljából utánozzák. Telefon 35—68.

MINDEN

fiatalembernek és hölgynek feltétlenül ajánlható a **Társalgás Művészete** című könyv. Szógyen az emberre, ha társaságba megy és nem tudja, mit szóljon szomszédjának vagy pláne főlebbvalójának. Mindenki szárazon nézi az ily embert! Akar ön szellemes lenni? Akarja, hogy kellemes társalgónak tartsák? Olvassa el a **Társalgás Művészete** (Ellemláthatatlanság titka) könyvet, melyből megtudja, mint viselkedjék, hogy férfit, nőt, alatti-valót, főlebbvalót egyaránt meghódítsa! A könyv korrekt utmutatója lesz az élet minden helyzetében. (Olesón megszerezheti.) Áttekinthető kivonatát (tartalomjegyzékét) ingyen, díszkérten küld a „Csodás Könyvtár” kiadóhivatala, Budapest, Rákóczi-ut 36.

Jércze. Rák.

Eleven megérkezésért garancia. Bérmentve utánvétellel: 6—8 darabos kövér, sütni való jércze, vagy 4—5 kövér kacsa 7 kor., 40 darabos szőlő-rák 11.50 K., 60 darabos óriás-rák 8.50 K., 80 darabos éti rák 6.50 K. B. Kaphan, Buczacz.

Könyveket

egyes jobb műveket, valamint egész könyvtárakat az irodalom minden ágából, ugyszintén használt tan-könyveket magas áron vásárol **Lukács Gyula** antikváriuma Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 15.

Soványosság

Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a **dr. William Hartly** tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek.

Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kiló gyarpodásért jótállást. Vészegény-ség, gyengeség, idegesség ellen és gyomor-bajosoknak nélkülözhetetlen tápszer. Kintutvetve: **Chikago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból.** Dobozonként 1 frt. 10 kr. Használati utasítással. Főraktár **Balázs Károly E.** drogueria VII., Damjanich-utca 33. Telefon József 28—29.

Feltalálók

UTMUTATÓJA szabadalmazáshoz, írtékesítéshez nélkülözhetetlen.

Díjtalanul káldi:

Aron és Molnár

szabadalmi és írtékesítési osztálya Budapest, VIII., József-körút 9. szám.

Erzsébetfalván

a villamos megállónál! Szemere-utca 22. sz. a. egy kétklakásos ház, mely 3 szoba, 2 konyha, speisz, nyári konyha stb.-ből áll, minden elfogadható ártért eladó. A telek 156 □-öles. Felvilágosítást adhat a tulajdonos: délután 3—6-ig: **Kilián István.** Budapest, Honvéd-utca 10.

Gyorsírás

és gyorsgépírás. A **Cyankörli Gyorsíró Társaság** szaktanolyamai lényegesen megnagyobbított modern higiénikus új helyiségeinkben (Andrássy-ut 12.) tartanak. Legalaposab kiképzés gépírás, magyar- és német gyorsírásban. — **Gabelsberger-Markovits-rendszere.** Beiratkozás naponként. Tandíj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, „Kartothek” amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer, összeadó- és számológépek kezelése. Párhuzamos esti tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk. **Glogowski és társa,** (Remington) Budapest, VI., Andrássy-ut 12. szám.

MAKAY BÉLA új könyve: **A lóp virága** és egyéb írások

Ebben az új könyvében is megmarad a természet bubájos világában, amelyet nálánál senki sem ismer és nem érez át jobban, de már nem csupán természeti leírásokat és vadászkepeket ad, hanem történeteket is kerget ki.

Ára 4 Korona.

Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fia) részvénytársaságnál, Budapest, Andrássy-ut 21. valamint minden könyvkereskedésben.

Öreg

hamis fogakat, zálogcédulákat bármiről, butorokat és mindenféle tárgyakat vesz **Wischogrod Jakab,** VIII., Tisza Kálmán-tér 13. I. em. 12. Levelező-lapra jövök.

AZ ATHENAEUM KÖNYVTÁR

legújabb kötete:

a magyar novellairás kiváló jelesének érdekes mozzanatú, művészi stílusú színpompás novelláit tartalmazza

SZINI GYULA: Arózsaszínű hó 190

Novellák (384 o.) Ára díszes kötésben Eddig megjelentek:

KÓBOR TAMÁS: Komédiák. Nov. (424 old.)
BIRO LAJOS: Glória. Novellák (448 old.)
BALZAC: A számbőr. Regény (387 old.)
Fordította Haraszti K.
ZOLA: Pascal orvos. Reg. (448 o.)
Ford. Gerő A.
DICKENS: Hét város. Reg. Ford. Ballint M. (448 o.)
ANATOLE FRANCE: A Pinquinek szigete. Regény. Ford. Böllény Gy. (320 o.)
CSEHOV: Az orvos felesége és más novellák. (334 o.)
BÖLSCHÉ: Szerellem az élek világában. (1152 old.)
Két kötet.
TOLSZTOJ: Hadzi-Murát. Regény. Az érdég. Elbeszélés. (374 old.)
VOSS RICHARD: A kék és az asszony. Regény. (384 oldal.)
TÓTH BÉLA: A holdgasszony dervise. (372 oldal.)
MAUPASSANT: Egy élet. Regény. (372 oldal.)
C. F. HEYER: A barát náza és egyéb novellák. Lányi V. ford. (384 o.)
HELLAI JENŐ: Hét avány esteadó és más elbeszélések. (384 o.)
GEIJERSTAM: Az öcsike. Az örök rejtély. (384 o.)
ANATOLE FRANCE: Az istenek szomjaznak. Regény. 384 oldal.
GABRIELE D'ANNUNZIO: A tűz. Regény. (448 old.)
MÜRGER: Bohémvilág. Reg. Ford. Komor Gyula.
J. V. JENSEN: D'Óra asszony. Regény.

Minden kötet ára **190**

Kapható minden könyvárusnál. Káldja az Athenaeum írd. és nyomdai r.-társ.

„Stenografia”

A „Stenográfia” Országos Gabelsberger Gyorsíró- és Gépírőiskola megnagyobbított összes helyiségei kizárólag **Rákóczi-ut 20.** alatt vannak. (Előbb Rákóczi-ut 60.)

Figyelmeztetjük a közönséget, hogy intézetünk elnevezéseivel sok visszaélés történik és ezért az új cím **Rákóczi-ut 20.** jól megjegyzendő. A magyar-német gyorsírási, gépírás, helyesírás és kereskedelmi szaktanfolyamokra naponta lehet beiratkozni. **Ingyenes gépírásoktatás.** A tanórák a nap bármely szakában reggel 8 és este 9 óra között szabadon választhatók. Előkészítő tanfolyamok a gyorsírás-tanítói és tanítónői vizsgára, mely vizsga a miniszteriumtól kinevezett állandó vizsgálóbizottság előtt történik. Sürgős esetben a gyorsírás és gépírás egy hónap alatt megtanulható. **Ingyenes és biztos állásközvetítés.** Írásmunkák készítése és sokszorosítás. **Beiratások** egész nap, kizárólag **Rákóczi-ut 20.** (előbb Rákóczi-ut 60.) **Tájékoztatót küld az igazgatóság.** Telefon 101—25.

Ajtók, Ablakok

vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olesón kaphatók

Wiener A. utódánál
Budapest, Ullői-ut 123
Telefon: 62—30

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem.

SINGER JAKAB ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. sz.
Izabella-utca sarkán.